Sud

Revistă editată de
„Asociația pentru Cultură și
Tradiție Istorică Bolintineanu“

2

NR. 2 SERIE NOUĂ (144) • ANUL 15 • Octombrie 2012
apare din anul 1996

Publicație editată cu sprijinul Primăriei orașului Bolintin Vale, județul Giurgiu



Participanți la Simpozionul Comemorativ "DIMITRIE BOLINTINEANU - 140 de ani de la trecerea în veșnicie"

28 august 2012 - Bolintin Vale

Editorial

Chestiuni

Vasile Grigorescu

Adică întrebări. Întrebări pe care fiecare generație ajunsă în plenitudinea puterilor intelectuale ar trebui să și le pună în legătură cu substratul cel mai intim al identității sale ca neam, cultură, istorie. Chiar și de ar fi numai pentru a rememora cele afirmate de înaintași și înrădăcinate în conștiința nației drept cunoscute, drept definitive.

Este departe de noi intenția de a propune, pompos, judecăți de valoare de genul *rediscutându-l pe Eminescu*, care, deși fără un beneficiu incontestabil, pot fi acceptate numai într-un moment de tihnă, ca pur exercițiu intelectual. Pentru limpezimea excursului, afirmăm trebuința nu de a judeca, neapărat, soluțiile date de generațiile predecesoare, cât de a ne pune aceleași întrebări, iar și iar, și de a încerca răspunsuri pe măsura stării și a acumulărilor *„leatului”* nostru. Întrebări și cugetări despre teme așezate și considerate imuabile precum român, nația română, limba română, credință, istorie, sistemul juridic: cine suntem, de unde suntem, de ce ? La toate s-au dat soluții, la toate au lucrat cele mai strălucite minți ale neamului acesta, despre toate s-a scris și învățat adânc. Și totuși.

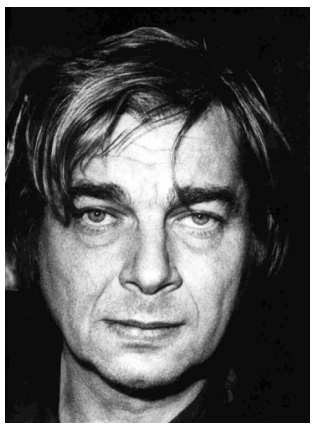
Un bătrân țigan, purtând o pălărie mare cât roata carului, este întrebat de un reporter la ce vine cuvântul *rom*. Și zice că *rom* este om – român, țigan, adică om. Reporterul insistă: totuși de unde vine cuvântul ăsta, *rom* ? Atunci moșul avea să spună o vorbă mare: ***rom* vine de la Roma, de la romani** ! Perplexitate ? ! Mda, însă în sensul că, principial, omul avea perfectă dreptate. Poate vă întrebați cum ! ? !

Sau despre cuprinderea noțiunii de nație-națiune la români. Extrem de greu de standardizat. Sunt românii o nație, cu toții ? Dacă numai o parte a românității formează nația română, atunci care ar fi aceasta ? Cum se caracterizează o nație, ce o definește: limba, aspirațiile, interpretările comune, trecutul, sau ce ? De unde ne vine numele, ce concept descrie el, ce parte a vechii Rome, în înțelesul de Imperiu cultural și teritorial, acoperă sintagma de român ? Fără îndoială că de la Roma – direct și nemediat, nu !

De ce este atât de „anormal” de unitară limba română într-un spațiu de o asemenea întindere ? Exemplele Franței, Italiei ori Spaniei ar fi contraproductive, atâta timp cât pe aici, prin secolele XVIII-XIX, încă se vorbeau **zeci** de idiomuri distincte. Să fim înțeleși, neolatine, însă distincte, adică nu se înțelegeau unul cu altul. Franceza, așa cum o cunoaștem, era vorbită nativ în regiunea Parisului de unde, prin persuasiune, necesitate și munci se va impune ca limbă a statului. Cazul Spaniei este și mai complicat, atâta timp cât **nu există** o limbă spaniolă. Limba oficială a acestei țări este **castiliana** (vorbită în fostul regat al Castiliei), cooficiale fiind catalana, galițiana și basca. Prin urmare, aceste limbi ajunse naționale își au pornirea dintr-un spațiu de dimensiunea a 5-6 județe de ale noastre. De ce cazul românei este special ?

Cum a decurs procesul de formare al limbii române și care a fost, în realitate, contribuția substratului, a adstratului și, în definitiv, ce-i, până la urmă, limba slavă ? De ce atâtea incongruențe ? Mai există această limbă română ? Oare Ștefan, Mihai, Brâncoveanu sau vechiul Mircea, de la care ne revendicăm și ale căror mărețe fapte ni le asumăm, mândrindu-ne, rostind limba română s-ar înțelege cu noi, vorbitorii de azi ? Ce rol au avut în transformarea ei generațiile ***învățate și plimbate*** ale veacurilor XVIII și, mai ales, XIX ? Prefacerea limbii (pe lângă cea a sistemului juridic și de

(continuare în pag. 2)



Vechi câmp de luptă

de Nichita Stănescu

Mațele luminii ducând cu viteză
cuvintele-nghițite.
Sperietură de soare.
Cai cu copitele-n sus
nechează alergând în oglinzile
apelor.
Ei pasc miezul pământului.
Între două guri deschise
Călărețul își face
un soi ciudat de aripi
cu care să zboare-n trecut.
El strigă. El zboară.
Se mai vede, apoi nu se mai vede.
Dinții albi se izbesc de dinții negri.
Sunet de oase rupte.
Albă zi, după aceea.

Oameni de lângă noi

ION CARBARĂU

(1906-1992)



Nicolae Labiș: Moartea căprioarei *sau farmecul capodoperei*

Florentin Popescu

Dacă înainte de 1990 poezia lui Nicolae Labiș s-a bucurat de nenumărate ediții și de multe comentarii, după acel an scriitorul a devenit un poet controversat (motivele se știu), dar un lucru rămâne, însă, cert: toți cei care s-au aplecat asupra creației sale au opinat că *Moartea căprioarei* a rămas până azi (și probabil că așa se va considera și în viitor) capodopera sa.

Faptele și împrejurările care au inspirat poemul se cunosc și țin de o întâmplare petrecută în copilăria autorului: eforturile familiei Labiș de a supraviețui cumplitei secete de după război când, împins de foame, tatăl poetului a plecat să vâneze o căprioară, luându-l cu el și pe viitorul scriitor.

„Istoria” acelei vânători, transpusă în vers și primind conotații simbolice speciale, a devenit mai târziu poemul arhicunoscut astăzi și care a încântat și impresionat câteva generații de cititori, de la cei din primele clase primare și până la octogenari.

Editori zeloși n-au șovăit, de-a lungul jumătății de veac ce s-a scurs de la moartea lui Labiș, să aleagă drept generic pentru unele antologii din opera poetului exact titlul acestui fermecător poem, unic în literatura română – atât ca idee cât și ca realizare artistică. Se poate spune, de aceea, că *Moartea căprioarei* a devenit de multă vreme un poem popular, în genul creațiilor folclorice ajunse celebre, și că însuși numele autorului ei a ajuns să fie identificat cu cel al textului despre care este vorba, astăzi până și cel mai profan cititor de literatură cunoscându-i conținutul și știind cui aparține...

Poemul se deschide cu un tablou halucinant – cel al secetei. Parcă suntem făcuți părtași la

(continuare în pag. 2)

Ion Andreiță
Un document inedit... pag. 5

Arh. Paul Smărăndescu
Biserica din Uești - Vlașca pag. 8

Neagu Udroiu
Dom' Carbarău pag. 11

Virginia Pilat
Despre Bolintineanu în 1905... pag. 13

Chestiuni

(urmare din pagina 1)

proprietate) s-a făcut atunci din necesitate ori din comoditate și nepricepere ? Este sigur că s-a avut mare grijă ca, prin școală și scrieri, să ni se inoculeze teza că intrarea masivă a neologismelor de tot felul a fost obiectivă, a reprezentat o adaptare a limbii române la cerințele modernității, pentru care ea nu era pregătită. Desigur că, după aceea, mai umblând și mai ales trăind, mâncând, gândind, visând într-un idiom și cultură, altele decât cele materne, încă mai și lecturând sumedenie de hârtii românești din veacurile XVII-XVIII, încă mai dând și de un Iordache Golescu (inedit, din păcate, în mare măsură), ori de un Vasile Alecsandri (a se vedea *Istoria unui galbân,* ca și prin alte părți), sau de un Gane, am înțeles și mi s-a întărit convingerea că limbii române, în zorii celei de a XIX-a sute, nu-i lipsea nimic și că masiva sa neologizare ulterioară este o consecință a comodității și a pierderii uzului limbii materne de către *studioșii* timpului. Care, desigur, au avut grijă să-și justifice bine acțiunea, să o scoată de sub spectrul subiectivismului și să o înconjoare cu groase ziduri de apărare.

Ne vedem nevoiți să insistăm asupra chestiunii limbii pentru că trăim vremuri grele și s-ar putea ca întrebările să ne rămână fără obiect. Un exemplu, și nu dintre cele mai rele: „*Reperele prestigiului social au evoluat în ultimele trei decenii: de la televizor color, congelator și videoplayer la gadgeturi high-tech de ultimă generație și mașini de fițe. Între timp, s-au mai bucurat de succes pagerul, geamurile termopan și mașinile străine second-hand*" (Răzvan Prițulescu, *Fudulia la români*, în Adevărul, nr. 6784, 5 septembrie 2012, p. 1).

Este denumită *neoromânească*, *româna nouă*, *corporate romanian*, *lingua franca manageriensis* sau asemănător (Vintilă Mihăilescu, Codrin Liviu Cuțitaru, Cătălina Mărănduc, Mircea Vasilescu, etc.). Este o sugestie spre a chema limba ce o folosim după ceea ce este – altceva decât a fost – arătând aceeași doză de bună cuviință, spre exemplu, precum vecinii noștri balcanici care fac o deosebire clară între elină și greacă. Fiecare cu treaba ei ! Nu pentru că ar fi morțiș sau că fără asta nu se poate trăi. O singură preocupare ar trebui să avem totuși: în *eventualitatea* trecerii la cele veșnice să umblăm cu grijă și să nu vestim în stânga și în dreapta c-am vorbi românește. Nu de alta, dar s-ar putea să dăm nas în nas cu un Ștefan *degrabă vărsătoriu de sânge* ori, încă mai ***prejudiciabil***, cu Vlad, fiul lui Drăculea Vodă, cel zis și Țepeș, care simțindu-se ultragiați, neînțelegând prea bine bălmăjelile unora ce se dau, ca și ei, români, să ne cadorisească pe fiecare cu câte o codirișcă. Adânc și pentru toată viața – de apoi, în cazul acesta, însă cu atât mai lungă. În rest, morții cu morții, viii cu viii, fără obligații, fără ranchiună, pentru că noi suntem aici, iar ei, moșii și strămoșii, *și-au trăit traiul, și-au mâncat mălaiul* ! ? ! ?

Chestiunile se află în dezbatere, generația lucrează, limba preocupă însă oarecum marginal: nu ține prima pagină. Arată mai mult a epitaf decât a luptă la baionetă. Să fie oare vreo cale de împăcare cu noi înșine ?

Nicolae Labiș: Moartea căprioarei *sau farmecul capodoperei*

(urmare din pagina 1)

parcurgerea unui peisaj de după un cataclism cosmic, din care însăși viața cu toate ale ei, vegetație, animale și oameni a dispărut undeva în neant. „Seceta a ucis orice boare de vânt. / Soarele s-a topit și a curs pe pământ. / A rămas cerul fierbinte și gol. / Ciuturile scot din fântână nămol. / Peste păduri tot mai des focuri, focuri / Dansează sălbatice, satanice jocuri".

Percepția panoramică a cerului din care soarele „s-a topit și a curs pe pământ", apoi sugestia dispariției oricărei picături de apă („Ciuturile scot din fântână nămol") și implicit a vegetației, cărora li se adaugă „focuri, focuri" de fierbințeală dând impresia unor jocuri „satanice" dezlănțuite peste vârfurilor copacilor (ei înșiși abia rezistând în toropeala verii) reprezintă „rama" cadrul, spațiul în care se vor desfășura pe mai departe cele relatate de subiectul povestitor. Aici copilul va porni împreună cu tatăl „vânătoarea de capre, / Vânătoarea foametei, în munții Carpați". Avem, așadar, motivația acțiunii – o acțiune cu sfârșit tragic pentru animalul ce va trebui să plătească cu viața spre a salva alte vieți – pe cea a copilului și pe cea a vânătorului.

Tânărul trăiește în aceste clipe o stare specială: pe de o parte e „năruit" de sete, iar de pe alta își simte tâmpla „apăsând pe umăr" – semn că n-ar fi dorit nicicum să participe la sacrificarea sălbăticiunii. De aceea simte că „pășește" „ca pe-o altă / planetă, imensă și grea". Nici atunci când, respectând tipicul vânătorii de capre, cei doi se așează la pândă, starea, ori mai bine zis transa în care a intrat copilul nu încetează, ba, dimpotrivă, conștientizând drama la care îi este dat să participe, acesta trăiește el însuși mental, un soi de agonie, premonitorie parcă celei în care se va afla căprioara: „Spun tatii că mi-i sete și-mi face semn să tac. / Amețitoarea apă, ce limpede te clatini ! / Mă simt legat prin sete de vietatea care va muri / La ceas oprit de lege și de datini. // Cu foșnet veștejit răsuflă valea. / Ce-ngrozitoare înserare plutește-n univers ! Pe zare curge sânge și pieptul mi-i roșu de parcă / Mâinile pline de sânge pe piept mi le-am șters. / / Ca pe-un altar ard ferigi cu flăcări vineții, / Și stelele uimite clipiră între ele. / Vai, cum aș vrea să nu mai vii, să nu mai vii, / Frumoasă jertfă a pădurii mele !".

Moartea căprioarei, deocamdată doar imaginată, produce de fapt o dramă a întregului univers și – precum în *Miorița* – cerul și stelele participă nemijlocit la ea toate elementele spațiului în care se găsesc vânătorii („pe zare curge sânge"), noaptea care va urma devenind un simbol al morții, al cufundării în neant.

Sângele ce acoperă orizontul se revarsă, simbolic firește, și pe pieptul copilului care, astfel, trăiește cu o clipă mai devreme sentimentul vinovăției de crimă în fața unei naturi neîntinate și nevinovate.

Apariția căprioarei este descrisă pe potriva gingășiei ei și are parcă ceva din grația stampelor chinezești, unde sugestia trimite gândul și sufletul spre profunzimi tulburătoare: „Ea se-arătă săltând și se opri / Privind în jur c-un fel de teamă, / Și nările-i subțiri înfiorară apa / Cu cercuri lunecoase de aramă. / / Sticlea în ochii-i umezi ceva nelămurit, / ... / De sus, lumina palidă, lunară, / Cernea pe blana-i caldă flori stinse de cireș". O clipă copilul rămâne vrăjit de apariția acestei vietăți a pădurii, înzestrată cu multe atribute ale frumuseții și nevinovăției („Mi se părea că retrăiesc un mit / Cu fata prefăcută-n căprioară"), dar numaidecât revine la realitate: „Vai, cum doream ca pentru-ntâia oară / Bătaia puștii tatii să dea greș !". Însă arma nu dă greș, iar căprioara lovită din plin își mai clatină o dată, pentru ultima oară, capul către stele și se prăbușește lângă izvorul din care a vrut, dar n-a mai apucat să-și ostoiască setea. Sacrilegiul s-a produs: „Și viața căprioarei spre zările târzii / Zburase lin, cu țipăt, ca păsările toamna / Când lasă cuiburi sure și pustii".

Sugestia cuiburilor pustii, părăsite de păsări, trimite aici și la un alt pustiu – cel înstăpânit în sufletul eroului povestitor de îndată ce căprioara a trecut în moarte, altfel spus sufletul ei a „migrat" și el către alte zări, ale veșniciei. Un ultim gest îl mai desparte pe copil de trezirea la realitate („Împleticit m-am dus și i-am închis / Ochii umbroși, trist străjuiți de coarne").

Sentimentul vinovăției pentru crima tocmai comisă de tatăl vânător primește întruchipări pe cât de firești tot pe atât de originale și de tulburătoare, ca însăși hotarul dintre vis și realitate, dintre transă, vis și luciditate, surprins într-o strofă ingenios și inspirat construită: „Spun tatii că mi-i sete și-mi face semn să beau. / Amețitoare apă, ce-ntunecat te clatini ! / Mă simt legat prin sete de vietatea care a murit / La ceas oprit de lege și de datini... / Dar legea ni-i deșartă și străină / Când viața-n noi cu greu se mai anină, / Iar datina și mila sunt deșarte, / Când soru-mea-i flămândă, bolnavă și pe moarte".

Motivația pragmatică a vânătorii nu scade cu nimic, ci, dimpotrivă, adâncește drama copilului. Cu sufletul pustiit, el pare a deveni absent la toate cele câte se vor mai întâmpla în continuare. De aceea tabloul care urmează e alcătuit din enunțuri simple și aproape seci, nelipsite însă de sugestivitate: „Pe-o nară pușca tatii scoate fum. / Vai, fără vânt aleargă frunzele duium / Înalță tata foc înfricoșat. / Vai, cât de mult pădurea s-a schimbat ! / Din ierburi prind în mâini fără să știu / Un clopoțel cu clinchet argintiu... / De pe frigare tata scoate-n unghii / Inima căprioarei și rărunchii".

Moartea căprioarei a produs un șoc adânc în inima celui ce povestește totul la timpul prezent, parcă dintr-o răsuflare, ca și cum un aparat extrem de fin i-ar înregistra, clipă de clipă, gândurile și sentimentele. Acum, după uciderea gingașei făpturi nimic nu mai este, nu mai poate fi ca înainte, însăși pădurea „s-a schimbat" și-și trimite și ea – semn al participării tacite la drama tocmai încheiată ? – „frunzarele duium" undeva aiurea, printre arbori și printre coline.

Vălmășagul de gânduri și sentimente, alternanța stărilor prin care trece copilul, amestecul nevoilor trupului cu clipa de luciditate și ale acestora, amândurora, cu stigmatul vinovăției de a nu fi putut opri o „crimă" asupra unei vietăți de care s-a simțit și se simte încă legat „prin sete" dă finalului nu numai o forță ce cutremură și se imprimă adânc în memoria cititorului, ci și o deschidere simbolică mai largă, aptă să provoace multiple interpretări: „Ce-i inimă ? / Mi-i foame ! Vreau să trăiesc și-aș vrea... / Tu, iartă-mă, fecioară – tu, căprioara mea ! / Mi-i somn. Ce nalt îi focul ! Și codrul, ce adânc ! / Plâng. Ce gândește tata ? Mănânc și plâng. Mănânc !".

Cum s-a întâmplat și se întâmplă întotdeauna în cazul unor scrieri referențiale și în ce privește această operă esențială pentru creația lui Nicolae Labiș s-au încercat, de-a lungul vremii, fel de fel de interpretări. Dincolo de factologia propriu-zisă, în fond nu foarte spectaculoasă, unii critici au văzut un fond mai profund și un conținut de idei ceva mai adânc decât lasă să se vadă „curgerea" textului. Cei mai mulți comentatori au considerat că *Moartea căprioarei* este o alegorie a trecerii de la copilărie la adolescență, a hotarului dintre două vârste, moartea sacrificală a căprioarei reprezentând, în plan moral, regenerarea, maturizarea, trecerea în zona pragmatică, practică a vieții personajului. A mai existat și există și o altă, seducătoare interpretare a poemului. El ar fi, după reprezentanții noii ipoteze, întruchiparea poetică a unui scenariu mitic: jertfirea Iphigeniei de către ahei pe altarul din Aulis pentru câștigarea bunăvoinței zeiței Artemis și schimbarea în bine a vremii. Potrivit mitului, zeița ar fi răpit-o pe Iphigenia în ultima clipă înaintea jertfirii și în locul ei ar fi adus pentru sacrificiu o căprioară.

Argumentul respectivei interpretări ar sta în versurile „Mi se părea că retrăiesc un mit / Cu fata prefăcută-n căprioară".

Firește, interpretarea cu pricina ar putea rezista, deși, la prima vedere ni se pare oarecum forțată. În ce ne privește suntem înclinați mai degrabă ca în versurile citate să vedem o inspirație de moment, poate sub influența multelor colinde de fată și a cântecelor de mireasă pe care poetul, fără îndoială, le-a cunoscut în postura lui de culegător de folclor, texte în care ciuta apare ca simbol al fecioarei și al miresei, iar vânătorul ca mire. E adevărat, mitul sacrificiului și jertfei pentru îmblânzirea forțelor zeiești și oprirea stihiilor naturii a intrat în subconștientul colectiv, având o răspândire universală, însă raportarea poemului labișian la el e discutabilă.

Oricum, polivalența simbolurilor de aici lasă deschise multe căi de interpretare, așa cum bine observa un comentator mai nou al scriitorului: „Este exemplar felul în care, fără ostentație, Nicolae Labiș a construit un scenariu mitic propriu. Din schema arhetipală a vânătorii ritualice și a jertfei pentru regenerarea cosmică a vieții, poetul a scos un simbol al cunoașterii și reîntemeierii ontologice a ființei; psihic, copilul, cel puțin parțial, a murit, și în el s-a născut, întemeiat, o nouă ființă, *inițiată* în tainele vieții și ale morții, ale binelui și răului, conștientă de situația ei în lume. Nu am nici o reținere în a susține că *Moartea căprioarei* este un poem excepțional".

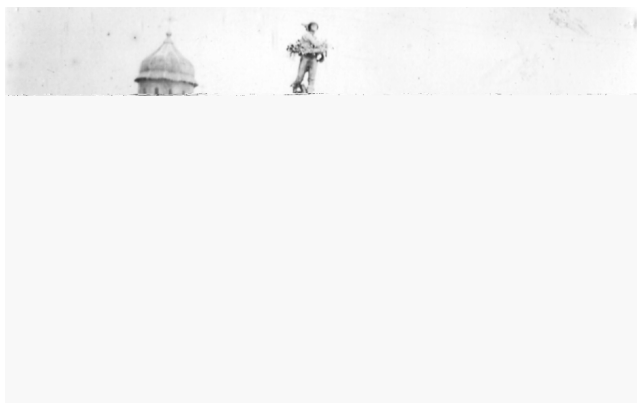
„...răscolitoarea capodoperă a lui Labiș – crede D. R. Popescu – ne mai pune o întrebare: dacă dalba căprioară este mai mult decât o vietate profană a pădurii, dacă este chiar o zeitate a pădurii, care este jertfită pentru viața pământenilor ?

În acest punct, *Moartea căprioarei* are pentru noi o dimensiune teribilă ! Jertfirea zeităților... Oare Nicolae Labiș n-a fost o zeitate care a fost jertfită pentru renașterea literaturii române ?".

Din orice unghi am privi textul și oricărei grile critice l-am supune, un fapt rămâne cert: *Moartea căprioarei,* poem de mare frumusețe și profunzime, fermecător prin simplitate și forță de sugestie, prin sumumul de sentimente pe care-l conține rămâne o capodoperă lirică nu numai a creației labișiene, ci a întregii noastre literaturi.

(Din vol. ***Nicolae Labiș – monografie*** ce este în curs de apariție la Editura RAWEX COMS, București, 2012)

BOLINTIN - Istorie în imagini



Bolintin Vale, iarna 1941-1942. În centru pilotul aviator Sile Tănescu căzut în anul 1943 pe frontul rusesc (Arhiva Dumitrescu)



Bolintin Vale, anul 1912. Atelierul Andrași aflat lângă "moara sistematică" a lui Costică Bolintineanu (Arhiva Pamfil Tudor)



Bolintin Vale, 3 aprilie 1935. Sus: Ștefan Ivașcu și o fată (Bercu ?); jos de la stânga: Maria Dumitrescu, Aglaia Tănescu, Vica Dobrișan și Lenuța Tănescu (Arhiva Dumitrescu)

Interviu cu Domnul NICOLAE SUGUREL

Primarul orașului Bolintin Vale

– Domnule Primar Nicolae Sugurel, vă mulțumim pentru amabilitatea de a ne răspunde la câteva întrebări. Vă îngrijiți de mai bine de 8 ani de bunul mers al orașului Bolintin Vale, a doua localitate ca mărime și importanță a județului Giurgiu. La ultimele alegeri locale, locuitorii urbei v-au acordat încrederea lor pentru încă patru ani. Cu ce intenții vă începeți acest nou mandat ?

– Așa cum bine știți, întotdeauna bolintinenii nu au ales o persoană neapărat politică, ci s-au îndreptat spre o persoană care le-a inspirat încrederea că va face ceva pentru comunitate. Nu dă bine să te lauzi și întotdeauna am lăsat lucrurile și lucrările să mă definească. În mare, putem spune că infrastructura (drumurile) a fost reabilitată, locațiile școlare au fost reparate și dotate cu utilitați moderne. Cât despre noul mandat, suntem hotărâți ca infrastructura să fie întregită, și ne referim la apă, canal, lucrări începute în anul 2011, ce urmează a fi încheiate în anul 2014. Pe lângă acestea, vor fi modernizate trotuarele, spațiile destinate sănătății (spital, policlinică și secțiile speciale) vor fi reabilitate, precum și alte lucrări edilitare, dar, fiindcă există și un dar, doar dacă resursele financiare ne vor permite să efectuăm asemenea cheltuieli.

– Pe lângă problemele de interes general, cititorii revistei SUD sunt, cu precădere, atenți la tot ce înseamnă viața culturală a Bolintinului. Sprijinul Primăriei orașului, al Consiliului Local, al dumneavoastră a fost foarte important în apariția publicației și pentru organizarea manifestărilor conexe acesteia. Cum vedeți implicarea și colaborarea în viitor a autorităților locale pentru susținerea vieții culturale bolintinene ?

– În majoritatea interviurilor mi s-a pus această întrebare. Bineînțeles că sunt alături de dumneavoastră, membrii fondatori. Chiar dacă ideile noastre despre Bolintineanu și istoria Bolintinului nu se bazează întotdeauna pe aceleași puncte, puteți conta pe mine și pe consilierii mei. Pentru susținerea vieții culturale în urbea noastră, mai întâi suntem hotărâți să reabilităm spațiile rezervate culturii (Casa de Cultură și Căminul Cultural Malu Spart) și, în paralel, să sponsorizăm activitățile culturale desfășurate atât de Asociația dumneavoastră cât și de sistemul școlar din localitate.

– De curând am fost martorii apariției seriei noi a revistei SUD precum și a simpozionului dedicat comemorării a 140 de ani de la moartea lui Dimitrie Bolintineanu, concitadinul nostru. Ce opinați în această privință și care sunt ecourile ce au ajuns până la dumneavoastră ?

...sunt preocupat de identitatea și istoria Bolintinului...

– Trebuie să recunosc cu părere de rău că nu am organizat cu atenție agenda mea de lucru și că în ziua respectivă nu am putut participa (din motive obiective) la această manifestare desfășurată în incinta mănăstirii dintre păduri, așa cum foarte mulți o denumesc.

Nu am așteptat ecourile, ci chiar am discutat cu foarte mulți care au participat la acest simpozion, deoarece și eu sunt preocupat de identitatea și istoria Bolintinului, pe care mulți o leagă de Bolintineanu, și nu invers, dar asta sper să o discutăm cu ocazia altui interviu. Pot să spun că sunt bucuros că se realizează astfel de simpozioane, sunt bucuros de asemenea, să știu că sunt persoane care se preocupă de istoria și cultura care ne definesc și țin să vă mulțumesc pe această cale pentru inițiativa grupului din care faceți parte.

– Ajung la noi multe întrebări legate de soarta patrimoniului cultural-artistic bolintinean (școala veche, moara) și de valorificarea materială și spirituală a acestuia (expoziții, muzeu, afișaj etc.). Cum puteți comenta aceste preocupări ?

– Știți că mă doare cel mai mult, când e vorba de Bolintin, faptul că pe bolintineni nu-i interesează că în timp puținul patrimoniu de care dispunem s-a degradat. În anul 1989 a fost demolat centrul comercial al Bolintinului care cuprindea: Casa de Cultură (unica) realizată în perioada interbelică, casa Ștefănescu (o perlă arhitectonică), casa Bercu (istoria comerțului din Bolintin).

Clădirea morii a fost înstrăinată și cu chiu cu vai s-a reușit păstrarea identității acestei clădiri prin intervenția Ministerului Culturii. Pentru Școala Generală – puține astfel de școli mai există în România – au fost înaintate șase dosare la Ministerul Culturii prin care s-a solicitat reabilitarea și restaurarea. Răspuns: intră în conservare – conservare care va duce inevitabil la dispariție.

– Anul viitor, 2013, va fi unul cu totul special pentru Bolintin. Localitatea al cărei edil sunteți va împlini 580 de ani de atestare documentară, fapt care face din ea una dintre cele mai vechi ale Țării Românești. Ce gânduri vă încearcă la acest moment aniversar și care ar fi propunerile autorităților locale pentru celebrarea evenimentului așa cum se cuvine ?

– Este necesar pentru acest eveniment să organizăm o ședință a Consiliului Local, unde împreună cu reprezentanții Asociației să creionăm și să aprobăm un plan de măsuri pentru organizarea acestui eveniment și ca atare vă așteptăm cu propuneri.

– La final, vă dorim numai împliniri în munca ce o desfășurați pentru folosul bolintinenilor și vă rugăm să le adresați câteva cuvinte de încheiere.

– Cititorilor revistei dumneavoastră le urez multă sănătate și rezultate în munca culturală pe care o desfășoară și să aibă încredere în autoritățile pe care le reprezint, pentru că acestea vor fi mereu lângă Asociația Culturală care are atât de multe proiecte.

Simpozionul "Dimitrie Bolintineanu"

(urmare din pagina 20)

A urmat publicistul Neagu Udroiu, care, cu un inegalabil talent de orator, a atras publicul prin reflecțiile domniei sale în legătură cu poetul comemorat. Tonul degajat, uneori colocvial, cu care a rememorat anii de liceu la Bolintin – centrul universului pentru adolescentul de atunci – inserarea celor mai intime gânduri în legătură cu fostul său profesor de limba română, Ion Carbarău, cu impozantul monument menit eternizării poetului, cu soarta lui ca om, ne-au marcat.

Fiindcă, printre marii absenți a fost și domnul Ion Andreiță, Vasile Grigore, membru al Consiliului Director al ***Asociației***, inițiatorul, de fapt, al întregii reînvieri a vieții culturale pe aceste meleaguri, a prezentat materialul trimis prin care se făcea referire la corespondența purtată între Dimitrie Bolintineanu – în perioada când era ministru al Instrucțiunii și al Cultelor în guvernul Mihail Kogălniceanu, 1863 – și C-tin Lecca despre biserica din Negoești, pe atunci în județul Ilfov, acum în Călărași.

În continuare, dl. prof. Constantin Barbuță susține *Actualitatea lui Bolintineanu*, insistând asupra faptului că în manualele școlare, poetul nu mai este astăzi prezent, dar că toți românii cu adevărat patrioți îi cunosc opera, în special *Legendele istorice*, ce îi consacrau numele prin versuri ajunse celebre și prin care iluștrii domnitori români își exprimă dragostea de țară. Cuvântările lor sunt pline de sentințe și maxime mobilizatoare, urmărind să trezească sentimentul demnității naționale, al ideii de luptă pentru libertate în inimile contemporanilor. Însă, ceea ce a surprins în modul cel mai plăcut a fost harul actoricesc al domnului profesor, patosul cu care a recitat o serie de legende mai puțin cunoscute publicului, dar care, toate, aveau scopul de a ne trezi admirația pentru poet și a-l considera, în ciuda unor opinii critice, de o mare actualitate.

Intervențiile domnilor Radu Cârneci și Florentin Popescu merită a fi menționate în întregime.

Radu Cârneci: *Având în vedere că sunt cel mai în vârstă de aici, vreau să vă spun un cuvânt de admirație, de prețuire pentru acest așezământ atât de frumos și atât de valoros din punct de vedere cultural, religios, de înălțare către cele frumoase, bune, cele necesare. Mare lucru ați făcut ! Mare cetate culturală ați zidit ! O frumusețe atât de necesară. Iată, așa se întărește, stimați participanți, istoria noastră care a avut multe involuțiuni și nu foarte departe de astăzi. Iată, felul în care Biserica română a reacționat, mai ales după revoluție, dar și înainte, dovedește că ea, așa ca întotdeauna de-a lungul istoriei noastre, este unul dintre principalii factori ai existenței noastre, ai izbânzilor noastre, ai mersului înainte. Biserica a fost întotdeauna marele miez de foc al conștiinței românești. Acolo a început scrisul nostru, acolo a început pictura noastră veche, acolo a început scrisul nostru modern.*

Sunt foarte bucuros și vă felicit din toată inima, cu dragoste și prețuire pentru această cetate religios-culturală. Foarte frumos, minunat, înălțător pentru neamul românesc. Aș vrea să vă spun că reluarea culturală a ceea ce a făcut cândva Carbarău, ceea ce face acum domnul Vasile Grigorescu, este un lucru absolut deosebit și aș crede de cuviință ca ceea ce pune domnia sa în paginile acestei reviste să fie întotdeauna și bine legat de ceea ce se întâmplă aici. Un lucru deosebit !

Eu aș vrea – vă propun cu dragoste și prietenie – ca asemenea întâmplări minunate, ca cea de astăzi, unde ne-am preamărit și împărtășit de viața și opera lui Bolintineanu, să fie mai des. Nu știu, o dată pe trimestru, sau cum puteți. Putem aduce colegi deosebiți: scriitori, teologi, oameni de litere, oameni de știință, de ce nu, să facem un centru cultural foarte activ. În ce mă privește, aș fi prezent întotdeauna, funcție de sănătate. Eu aș vrea să vă spun și să vă subliniez încă o dată, că asemenea fapte românești, prin excelență românești, pentru ființa națională, pentru esența ființei noastre spirituale sunt extrem de valoroase.

Florentin Popescu: *Pentru mine este a doua oară când pășesc pragul acestui sfânt lăcaș și mă simt minunat. Faceți niște lucruri extraordinare, mai ales în aceste vremuri în care Cultura nu prea este privită cu ochi buni și în nici un caz ajutată de instituțiile statului.*

Mă bucur că acest Centru Cultural poartă numele lui Dimitrie Bolintineanu, un nefericit în viață, dacă mă gândesc că la 1869 publica o carte care se numea „Nepăsarea față de religie, patrie și societate la români". Un nefericit, dar iată că posteritatea îi face dreptate și îl pune la locul pe care îl merită. Nu știu dacă mai este studiat în școală, posibil că nu mai este, dar cred că multe, foarte multe generații s-au adăpat la izvorul de spiritualitate Bolintineanu. Este bine când se petrec asemenea lucruri.

În al doilea rând, nu cred că este deplasat să vă spun câteva vorbe despre Constantin Carbarău, cu care am lucrat mai bine de zece ani la revista „Sud". Întâmplările au fost multe, am scris despre ele în articolul din numărul 1 al noii serii, unde am făcut o prezentare a lui și vreau să vă spun că dincolo de păcatele omenești pe care le avem cu toții și pe care le-a avut și el, dincolo de faptul că în ultimii doi ani ai vieții s-a prăbușit cumva spre cel mai de jos prag, în ciuda acestor lucruri, trebuie să privim meritele lui de ctitor, de înainte mergător, continuator al ilustrului său părinte pe care, într-o iarnă geroasă, înainte de ''90 cu mult, l-am cunoscut într-o sală înghețată de frig la Căminul Cultural și unde domnul Ion Carbarău visa, de pe atunci, să apară o revistă la Bolintin. Cred că ce ar trebui să facă oficialitățile din Bolintin – nu știu în ce măsură dumneavoastră, Biserica, aveți vreo putere în acest sens – ar fi ca pe casa în care au locuit Ion și Constantin Carbarău să fie montată o placă memorială care, în câteva cuvinte, să evoce figurile celor doi cărturari, figuri emblematice pentru Bolintin.

În ce privește noua revistă, noua serie, eu m-am referit și am discutat cu domnul Grigorescu și cu domnul Crudu să le ofer, să le pun la dispoziție materialele existente. Am foarte multe fotografii cu domnul C-tin Carbarău, însemnări de la întâlnirile din țară unde mergeam împreună. Sunt emoționat să vorbesc despre el la timpul trecut și nu cred că este deplasat să vă propun un moment de reculegere...

Vă mulțumesc că ați avut amabilitatea să mă ascultați și încă o dată vă felicit și voi fi bucuros dacă m-ați mai invita și cu alte ocazii.

Și, așa cum au preconizat organizatorii, filmul documentar care încheia festivitatea a avut darul de a o încununa, cea de-a șaptea artă și colectivul de tineri și entuziaști autori au reușit să sugereze, prin intermediul sunetului și imaginii, că Bolintineanu, omul și cel dăltuit în piatră, vor dăinui dincolo de noi.

Cu greu am părăsit sala, când soarele se pregătea să apună, aducând peste locurile acestea ultimele licăriri ale seraficei sale lumini. De-abia atunci, la o agapă, limbile s-au dezlegat, oamenii s-au dezmeticit și au început să-și exprime impresiile atât de vii ale momentului.

Toți se pregăteau de plecare, însă parcă nimeni nu reușea să se desprindă ușor.

Au urmat interviuri date unor televiziuni de cei care au avut intervenții, o fotografie de grup, cuvinte de bun rămas. Microbuzul a îmbarcat elevii și profesorii, dar cealaltă mașină întârzia. Oamenii „grei", invitații de la București, se desprindeau anevoie de minunata atmosferă înalțătoare.

Părintele stareț Mina Străinu, cu binecunoscuta-i ospitalitate și deschidere spre cultură, a rugat pe toți cei prezenți să revină.

Și astfel, ceea ce a fost o continuare a evenimentului din august de anul trecut, dar la un nivel parcă mai înalt, ia sfârșit. Nu și ecourile lui, prin care pasiunea inimoșilor și dedicaților inițiatori a fost împlinită.

SIMPOZIONUL VĂZUT DE...

În prezența unei asistența numeroase și în ambianța splendidă oferită de Mânăstirea Buna Vestire, ctitorie simbol a acestui început de veac și mileniu, la sfârșitul lunii august a avut loc simpozionul consacrat împlinirii a o sută patruzeci de ani de la moartea lui Dimitrie Bolintineanu, poet genial și patriot-revoluționar, născut la Bolintinul din Vale, unde își doarme somnul de veci.

Despre viața și personalitatea ilustrului înaintaș au vorbit Ștefania Ciubotaru, doctor în istorie, de la muzeul Cotroceni, urmată de Neagu Udroiu, diplomat, despre debutul său în ale scrisului de inspirație bolintineană și autorul acestor rânduri, cu exemple ce ilustrează valoarea educativă a nemuritoarelor *Legende istorice*.

Poetul Radu Cârneci a salutat și subliniat în scurta și emoționanta alocuțiune, evenimentul și semnificația sa, iar scriitorul Florentin Popescu, senior editor, a exprimat dorința și disponibilitatea revigorării revistei *SUD*, serie nouă, al cărei prim număr a fost difuzat gratuit participanților. O surpriză la fel de plăcută a fost și prezentarea, în încheiere, a unui scurt și reușit film, cu imagini răscolitoare atât din trecutul urbei bolintinene, cât și din prezent.

Simpozionul, având ca fundal o organizare ireproșabilă din partea Protoeriei Bolintin – pr. dr. Nicușor Beldiman și a foarte tinerei *Asociații pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu*, reprezentată de d-l Vasile Grigore, se constituie într-un eveniment cultural remarcabil, fiind unanimă credința că astfel de acțiuni sunt stimulatoare pentru renașterea unei minunate tradiții a spiritualității locale. (Constantin BĂRBUȚĂ, profesor, Bolintin Vale)

Am participat marți, 28 august 2012, la evenimentul dedicat împlinirii celor 140 de ani de la moartea marelui poet și om politic Dimitrie Bolintineanu.

M-au impresionat devotametul și interesul oamenilor pentru păstrarea vie a istoriei Bolintinului. De asemenea, cadrul natural, încărcat de spiritualitate, ales pentru desfășurarea manifestării a fost unul inspirat.

Mulțumim Asociației pentru Cultură și Traditie Istorică Bolintineanu și Protoieriei Bolintin pentru acest eveniment cultural deosebit, adresat oamenilor de toate vârstele, atât celor maturi, care au retrăit momentele evocate cu nostalgie, cât și tinerilor, care au avut ocazia să cunoască istoria și cultura orașului natal. (Andreea TRĂISTARU, elevă)

Mulțumiri *SUD* !

În viața tumultoasă pe care o trăim, în care fiecare om luptă din greu și nebunește pentru el însuși, iată că un grup de oameni entuziaști au reușit să lase nebunia la o parte și să aducă în prezent *povești* din istoria Bolintinului nostru, care se împletesc cu personalități ce dăinuie veacurilor.

Pe cei ce au luat cuvântul nu am cuvinte să îi caracterizez – sunt personalități de o înaltă ținută morală și culturală: istorici, diplomați, profesori și înalte fețe bisericești, dar pot spune că acest eveniment a făcut ca dumnealor să arate emoție, entuziasm și înflăcărare. (Adrian CHIVA, inginer, Consilier al Consiliului Local Bolintin Vale)

De câte ori, împovărați de grijile cotidiene, ne mai aducem aminte de marii oameni ai istoriei și ai literaturii noastre ?

De câte ori mai căutăm modele în astfel de personalități ? Nu pot uita vocea tunătoare a domnului profesor Bărbuță, în cadrul intervenției sale din derularea Simpozionului comemorativ *Dimitrie Bolintineanu* din 28 august de la mânăstirea Bolintin, parcă spunând: ***Auziți ! Nu auziți strigătele eroilor noștri, nu auziți cum le aleargă penițele pe hârtie cu faptele mărețe ale neamului ? !***

Într-o lume invadată de chici (kitch, pentru anglofoni) și prostie nu mai poți auzi astfel de lucruri. Într-o lume ca aceasta, cum să definești oameni ca domnul Bărbuță, un monument de cultură, dar și de modestie, pe doamna Ștefania Dinu Ciubotaru, doctor în istorie, muzeograf la Muzeul Cotroceni, prin al cărei grai am parcurs anii buni și pe cei grei din viața marelui Bolintineanu, pe domnul Neagu Udroiu, publicist care, deși parcurge lumea în lung și-n lat, se oprește cu dragoste și nostalgie lângă bustul lui Bolintineanu și-l readuce în viețile noastre, cu admirație și măreție, participanți la Simpozionul despre care vorbeam.

Sunt bolintineancă de când m-am născut, dar după atâția ani, constat că nu eu sunt cu adevărat bolintineancă, ci oameni ca ei și ca părintele Nicușor Beldiman, care s-a ocupat de organizarea manifestării, ca Vasile Grigore, cel care trudește pentru revista *Sud* și ca mulți alții ce se străduiesc din greu pentru păstrarea unor idealuri, a unei Culturi pentru care a curs sânge și s-a suferit amarnic.

Este o luptă cu nepăsarea, cu indolența, cu lipsa de fior național, dar ei au reușit să ne adune împotriva tuturor acestor vicisitudini.

Hai' să-i ajutăm și noi !

Hai' să devenim ceea ce Dimitrie Bolintineanu și-a dorit: oameni cu dragoste de neam, limbă și glie.

Hai' să-i ajutăm pe acești oameni minunați și să ne regăsim valorile pentru a avea modele veridice pentru copiii noștri și pentru existența noastră.

Hai să-l readucem pe Bolintineanu acasă, să-l iubim, să-l respectăm. Să facem din Bolintineanu emblema noastră de suflet. Cu cât suntem mai mulți vocea noastră este mai puternică, manifestările culturale mai bogate, mai interesante, mai dese ! (Fănela CONSTANTIN, Bolintin Vale)

Odată ajuns la mânăstirea *Buna Vestire* Bolintin Vale, pe aceste binecuvântate meleaguri, simți tainic cum de pe umărul unuia dintre dealurile care prin mirifica lor înclinare în relief fac parcă reverență în fața ta, sau de pe coama fremătătoare a codrului din apropiere, va coborî dintr-o clipă în alta, din adâncimile albastre ale infinitului, Tatăl Ceresc... Da, în această fascinantă oază, plină de pace și împăcare, te simți cu adevărat mai aproape de Dumnezeu. Prin fondarea aici a *Centrului Cultural Dimitrie Bolintineanu* și prin organizarea, în ziua de 28 august 2012, de către Protoieria Bolintin și *Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu* a Simpozionului menit să-i comemoreze trecerea în neființă, legendarul poet își va afla o dreaptă și binemeritată *Pomenire veșnică*. (Dumitru DUMITRICĂ, poet, Bolintinul din Deal)

Cu binecuvântarea Preasfințitului Părinte Ambrozie, Episcopul Giurgiului, Centrul Cultural „Dimitrie Bolintineanu" de la Mănăstirea Buna Vestire din Bolintin a fost gazda simpozionului „Dimitrie Bolintineanu – evocare la 140 de ani de la trecerea în veșnicie", organizat de Protoieria Bolintin în colaborare cu *Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu* din orașul Bolintin Vale, după cum informează episcopiagiurgiului.ro.

Evenimentul cultural a reunit preoți, istorici, profesori și oameni de cultură, care l-au evocat pe poetul, dramaturgul și omul politic Dimitrie Bolintineanu, cel care a avut o contribuție culturală importantă în afirmarea literaturii române moderne.

După cuvântul de deschidere rostit de părintele Asist. Univ. Dr. Beldiman Nicușor, Protopop al Protoieriei Bolintin, au urmat o serie de comunicări susținute de: Muzeograf Dr. Ștefania Ciubotaru (Muzeul Național Cotroceni) – „Dimitrie Bolintineanu – un poet în slujba idealurilor naționale ale românilor"; Publicist Neagu Udroiu – „Bolintineanu și noi"; Profesor Constantin Bărbuță – „Actualitatea lui Bolintineanu"; Publicist Ion Andreiță – „Corespondența lui Bolintineanu". În cadrul comunicărilor a fost evidențiat faptul că viața lui Dimitrie Bolintineanu a fost ilustrativă pentru epoca sa, o viață de luptă și suferință închinată idealurilor de libertate și unitate ale românilor. Crezul politic al revoluționarilor de la 1848 și al luptătorilor pentru unirea celor două principate – printre care s-a numărat și poetul comemorat – a fost preocuparea de căpătâi, aceștia punând mai presus de orice dragostea de patrie și popor, suferind în exil, departe de cei dragi, nerenunțând nicio clipă la ideile și idealurile cărora le închinaseră propriile lor vieți.

La final, întreaga asistență a vizionat filmul documentar *Bolintineanu – poveste dăltuită în piatră*, după scenariul istoricului Vasile Grigorescu.

(http://www.basilica.ro/ro/stiri/simpozion_idimitrie_bolintineanui_la_bolintin_vale_9219.html, 29 august 2012. Relatări similare și pe www.noutati-ortodoxe.ro, 29 august 2012; www.niuzer.ro/go/Societate/Simpozion-Dimitrie-Bolintineanu-la-Bolintin-Vale-4528943.html, 30 august 2012 etc.)

Simpozionul *„Dimitrie Bolintineanu – evocare la 140 de ani de la trecerea în veșnicie"* la care am participat în calitate de referent, la invitația părintelui asis. univ. dr. Nicușor Beldiman, protopop al Protoieriei Bolintin a fost pentru mine, plin de emoție și semnificații.

În primul rând a fost comemorat unul dintre cei mai mari poeți ai renașterii naționale a românilor, prozator, publicist, diplomat și om politic, consăteanul nostru Dimitrie Bolintineanu, care născut la Bolintinul din Vale, după moartea sa la 20 august 1872, a revenit pe meleagurile natale, pentru a-și petrece veșnicia.

În al doilea rând, lucrările prezentate au fost de un înalt nivel științific, trecându-se în revistă, cele mai importante aspecte ale vieții și personalității poetului, arătându-se contribuția pe care Bolintineanu a avut-o în lupta pentru libertatea și unitatea națională a românilor.

Prezentările susținute au fost apreciate și ascultate cu interes de un public numeros: preacucernici părinți, membri ai *Asociației pentru cultură și tradiție istorică „Bolintineanu"*, poeți, profesori, învățători din școlile generale din orașul Bolintin Vale și împrejurimi.

O surpriză deosebit de plăcută a constituit-o prezentarea filmului documentar *"Bolintineanu – poveste dăltuită în piatră"*, realizat de o echipă inimoasă de tineri bolintineni, după scenariul lui Vasile Grigore, autor al unor ample lucrări și studii despre istoria Bolintinului, neobosit susținător al istoriei locale și a integrării acesteia în ceea ce numim, istoria națională.

Simpozionul a constituit și prilejul de a se lansa noua serie a revistei *Sud*, fondată de omul de litere Constantin Carbarău, plecat prea devreme dintre noi, publicație de referință, a cărei misiune va fi dusă mai departe de un grup de intelectuali bolintineni, care cred cu tărie în valoarea și puterea cuvântului scris.

Desfășurat într-o atmosferă de binecuvântare oferită de gazde – *Centrul Cultural „Dimitrie Bolintineanu"* de la Mănăstirea Buna Vestire din Bolintin Vale, Simpozionul a fost cu adevărat o reușită, demonstrând că oamenii sfințesc locul, și că indiferent de spațiu și timp, trebuie să ne întoarcem întotdeauna la ceea ce a reprezentat și reprezintă istoria și cultura românească de-a lungul vremii.

Și pentru că anul acesta a fost organizată cea de-a doua ediție, sperăm ca acest gen de manifestare să continue și în anii viitori, astfel încât să devină o tradiție în peisajul cultural al Bolintinului. (Dr. Ștefania DINU CIUBOTARU, muzeograf la Muzeul Național Cotroceni)

Proiectul internațional ***Jeunes en Roumanie*** la Școala Bolintin Vale

(urmare din pagina 10)

Pentru Școala cu clasele I-VIII Bolintin Vale, proiectul *Jeunes en Roumanie* a fost o experiență cu adevărat extraordinară, care ne-a îmbogățit pe toate planurile, fiind considerat evenimentul cel mai important pe care l-a trăit vreodată Școala Bolintin. A fost o adevărată onoare pentru noi să-i avem oaspeți pe cei 15 tineri belgieni (8 fete și 7 băieți, cu vârste cuprinse între 16 și 24 de ani), iar așteptările noastre legate de acest proiect au fost cu mult depășite. Colaborarea școlii cu tinerii belgieni a fost excelentă, aceștia fiind foarte receptivi, punctuali, implicați, serioși și responsabili, comportamentul lor față de elevi și comunitatea locală fiind absolut ireproșabil. Cu toții am fost profund impresionați de educația acestor tineri, de modul lor de viață, de decența și modestia de care au dat dovadă, de respectul cu care au tratat oamenii și locurile, pe toată perioada cât au stat la noi.

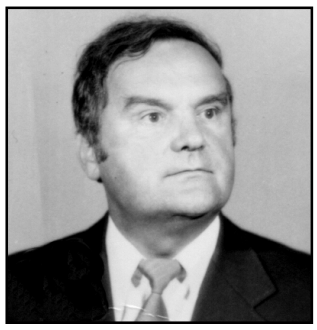
Timp de zece zile, curtea școlii a fost plină de copii care nu se îndurau să plece acasă nici la lăsarea nopții. Tinerii belgieni au fost extrem de motivați, dăruiți și plini de entuziasm. În ciuda caniculei acelor zile, într-o atmosferă de voie bună și veselie copilărească, au realizat cu elevii noștri numeroase jocuri sportive și activități de animație, distractive și educative, care au avut ca obiectiv conștientizarea și sensibilizarea elevilor asupra protecției naturii prin trierea selectivă și reciclarea deșeurilor. Au avut loc activități în fiecare zi, conform unui program stabilit, totul desfășurându-se sub forma unor jocuri didactice structurate pe grupe de vârstă, ceea ce a permis participarea unui număr foarte mare de elevi.

Ca profesor de limba franceză, nu pot să nu menționez marele câștig al acestui proiect: faptul că pentru comunicare s-au folosit atât limba franceză, cât și limba engleză, elevii fiind în contact direct cu vorbitori nativi de limbă franceză. Acest aspect a contribuit la dezvoltarea competențelor lor de comunicare într-o limba străină, în contexte situaționale reale. Am speranța că elevii au devenit astfel mai conștienți de faptul că învățarea unei limbi străine este o experiență plăcută, utilă și plină de satisfacții.

Proiectul ne-a oferit ocazia de a trăi o experiență originală de deschidere către internațional, o aventură interculturală care să ne îmbogățească spiritual, posibilitatea de a descoperi elemente din cultura unei țări importante a Uniunii Europene, Belgia. În același timp, am avut șansa de a face cunoscute, dincolo de granițe, aspecte importante din cultura noastră, din tradiția și obiceiurile noastre populare, din ospitalitatea specific românească.

Acest proiect a constituit pentru toți participanții o experiență bogată pe plan uman: s-au legat prietenii, s-au efectuat schimburi interesante, s-au trăit momente pline de emoție. Faptul că au trăit și au lucrat împreună în această perioadă a permis ambelor tabere să reflecteze asupra diversității persoanelor, a diferențelor între culturi, moduri de viață și obiceiuri. *Țările europene sunt unite prin diversitate și, cu siguranță, datorită acestui proiect, elevii noștri vor fi mai conștienți și mai sensibili la importanța și respectarea valorilor europene.*

Actualitatea educativă a LEGENDELOR ISTORICE



Constantin Bărbuță

Motto:

„*Istoria este cea dintâi carte a unei nații.*
Întrânsa fiecare popor își vede trecutul,
prezentul și viitorul."
Nicolae Bălcescu

Întrebarea, ipotetică dar posibilă, dacă la acest început de veac și mileniu, definit al globalizării, cultivarea iubirii de neam și țară, educația patriotică, mai este actuală sau necesară, are un răspuns cert, afirmativ, mai mult ca niciodată, acum și în viitor.

Pentru multe generații *Legendele Istorice* și autorul lor, Dimitrie Bolintineanu, poetul cu inima pulsând de amor patriotic, au reprezentat adevărate repere istorico-morale prin mărturiile vibrante, trăite cu sfințenie, despre țară, patrie, libertate, eroism, sacrificiu, curaj, dreptate, credință, pe care le-au generat. Având ca izvor și substanță faptele de eroism și jertfă din cronicile române, evocate cu admirație și mândrie de posteritate, *Legendele*, prin versurile lor memorabile, au fost asimilate dintotdeauna idealului de libertate, în numele căruia înaintașii au luptat, secole dea rândul, încrezători că jertfele nu vor fi zadarnice, iar țara va străluci, în viitor:

Cela ce se bate, pentru a lui țară
Sufletul e focul, soarelui de vară.
(Mircea cel Mare și solii)

Voievozi viteji, mereu în frunte, luptând acolo unde pericolul era mai mare, au intrat în cartea de aur a neamului prin nemărginită iubire față de glia strămoșească și libertate, cărora poetul le atribuie cuvinte și expresii emoționante, încântătoare:

Astfel e românul și român sunt eu
Și sub jugul barbar, nu plec capul meu.
(Ultima noapte a lui Mihai cel Mare)

Nu mai prejos sunt sacrificiile și devotamentul mumelor și soțiilor de voievozi, ori al fecioarelor simple din popor – opt din cele patruzeci de *Legende* sunt consacrate lor – una mai generoasă ca alta.

„Du-te la oștire, pentru țară mori..." este îndemnul tragic și hotărât al mamei către fiul său, voievodul, pe care acesta o ascultă, pleacă la luptă și se întoarce victorios (Muma lui Ștefan cel Mare), iar bătrâna mamă, călugărița Teofana, în plină durere la aflarea veștii despre asasinarea fiului său, are puterea să întrebe solul:

Adevăr tu spui, el este fiul meu cel iubit
Dar poți tu a-mi face veste
Pe români de i-au unit ?
(Muma lui Mihai)

Deghizată în căpitan, tânăra fecioară își uimește Domnul prin eroism, dar și prin refuzul de răsplată, fiindcă, spune ea cu simplitate,

Plângerile țării, brațul mi-a-narmat
Pentru a ei scăpare, astăzi am luptat

și acceptând, în cele din urmă, să-i devină soață, cu aceeași condiție:

Dacă vrei iubirea-mi să o dobândești
Pentru țară, doamne, să mori, să trăiești.
(Fata de la Cozia)

Exemplificările și trimiterile cu profundă rezonanță morală, de frapantă actualitate, pe care le regăsim, deasemeni, în *Legendele Istorice*, sunt, la rândul lor, de neocolit în orice demers educațional. Lăcomia, minciuna, invidia, lașitatea, trădarea, etc., metehne vechi sau trăsături morale înălțătoare, dreptatea, cinstea, speranța, generozitatea, sinceritatea, bunătatea, se regăsesc în legendele bolintineanului, în versuri strălucite, incisive, nemuritoare, ce pot însoți și încununa actul educativ de către învățători, profesori de istorie, literatură, diriginți, îndeosebi. În legenda *Monastirea Putna*, invidia și lăcomia, zădărnicia acestora, își află o supremă ilustrare: Vasile-domnul, aflând, în vis, că „s-a zidit pe aur", o dărâmă, spre a găsi acolo un simplu mormânt pe a cărui lespede, tâlmaciul a putut citi:

Din comori ce strângem pe acest pământ
Iată ce-i al nostru, un tăcut mormânt,

pentru ca Bolintineanu, contemporanul, să conchidă cu temei deplin:

Când un domn la aur, inima-și robește
Tronul se degradă, țara veștejește.

Prin contrast, Grozea vornicul, în legenda cu același nume, trimis de Petru Rareș în ajutorul voievodului transilvan, refuză aurul oferit cu dărnicie de acesta, primind numai arcul cu săgeți, „dorit de luptași", iar soția lui Neagoe Basarab îi oferă bijuteriile ajutându-l să isprăvească ctitoria sa, incomparabilă, fără a pune dări noi și a fi blestemat de țară.

Țara care naște astfel de femei
Merită și viața și mărirea ei.
(Doamna lui Neagoe)

Legenda *Ștefăniță Vodă* poate constitui o temă cu valențe educative impresionante, dacă, după stabilire, va fi urmată de o pregătire atentă și adecvată. Domnitorul, deși foarte tânăr, îndeplinește un act de justiție, anticipând, în viziunea lui Bolintineanu, zorii moderni ai acesteia. După cercetări și indicii fapta de trădare e descoperită, la fel autorul, nimeni altul decât omul cel mai apropiat, Milescu spătarul, pe care vodă îl mustră:

Eu ți-am dat avere, cinste și mărire
Și mai mult ca toate, chiar a mea iubire,

apoi, văzând că prietenul, până mai ieri, acum trădător, nu recunoaște, îi arată „cartea" compromițătoare trimisă regelui polon. Proba vinovăției fiind făcută, Vodă însă nu aplică pedeapsa vremii, decapitarea, ci va ține seama de antecedente în persoana cărturarului, devenit „vânzător ce nu merită tăiat" care în final, va fi „însemnat la nas" de către călău, folosind hangerul domnului, spre a-și aminti toată viața de fapta sa.

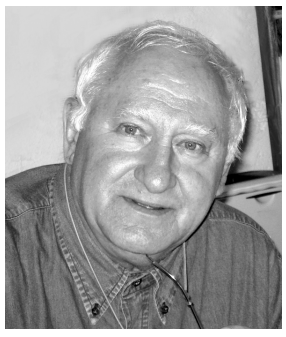
Fiecare tronul poate a dori
Dacă simte dorul a o ferici.
(Ștefăniță Vodă)

La un secol și jumătate, *Legendele Istorice* ale lui Dimitrie Bolintineanu, continuă să sensibilizeze și să emoționeze, dar parcă nimic nu ar trebui să-i nu îmbărbăteze mai mult pe români, decât cuvintele călugărului Misail:

Dacă timpul d'astăzi ne apasă greu
Viitorul este al lui Dumnezeu.
(Cupa lui Ștefan)

UN DOCUMENT INEDIT

Scrisoarea scriitorului-ministru Dimitrie Bolintineanu către preotul dintr-un sat din Bărăgan; alături de o altă misivă, tot inedită, semnată de pictorul Constantin Lecca



Don Andreiță

Numai cunoscând temeinic istoria, înțelegem să-i prețuim învățămintele, să-i protejăm vestigiile. Câți dintre noi știm că modestul sat Negoești din Bărăganul călărășan a fost considerat odinioară a patra capitală a Țării Românești ? Cert este că între anii 1640-1650, această așezare a fost reședința de vară a domnitorului Matei Basarab, care întrunea aici divanul țării, primea ambasadori – în timp ce ochiul său veghea la hotarul de sud, de care-l despărțeau (strategic), numai 20 de kilometri. În aceeași perioadă, Elina Doamna (de obârșie de-alături, de la Heresti, soră a vestiților cărturari, frații Năsturel), construiește biserica mânăstirii Negoești (se pare că pe o mai veche temelie) cu chilii pentru călugări, clopotniță impunătoare și puternice ziduri împrejmuitoare – care, în parte, se văd și astăzi. Diaconul Paul de Alep, în cartea sa *Călătoriile Patriarhului Macarie al Antiohiei*, nota că este vorba de o „clădire cu totul nouă și foarte apropiată de râurile Argeș și Dâmbovița, care se unesc aici".

După moda timpului, domnitorul Matei Basarab a înzestrat-o cu 8.400 de pogoane de pământ arabil, un clopot, nouă sălașe de țigani, 15 pogoane de vie (în satul Greaca) și un mare helești de pește – peste care s-au așternut alte danii; cele mai importante din partea lui Constantin Brâncoveanu.

Două secole mai târziu, domnitorul Alexandru Ioan Cuza, prin Legea secularizării averilor mânăstirești, o deposedează de o parte din imensele bogății, călugării luând calea Căldărușanilor și Snagovului, biserica devenind de mir, parohială.

La începutul secolului nostru, chiliile, clopotnița și zidul împrejmuitor trăiesc o ruinare accentuată. Biserica rămâne însă locul de adunare și rugă al satului creștin – și o mândrie în ceea ce privește valoarea ei artistică și istorică.

În pofida tuturor vicisitudinilor, în arhiva bisericii din Negoești s-au păstrat două documente scumpe culturii române: două scrisori adresate în anul 1864 preotului paroh (al cărui nume, din păcate, nu l-am descoperit). O scrisoare aparține pictorului Constantin Lecca (nimeni altul decât tatăl frumoasei Cleopatra Lecca-Poenaru, de care se îndrăgostise Eminescu, șoptindu-i *Pe lângă plopii fără soț...*) – datată 11 februarie 1864 – și se referă la pictarea sfântului lăcaș de către cunoscutul „zugrav". Cealaltă scrisoare aparține scriitorului Dimitrie Bolintineanu – datată 23 martie 1864 – care, în calitate de Ministru al Cultelor și Instrucțiunii Publice, manifestă grijă față de nevoile lacașului.

Iată conținutul acestei valoroase corespondențe.

Scrisoarea pictorului Constantin Lecca

Preacuvioase Părinte,

Am grăbit a împlini dorința ce aveți a vedea biserica pe deplin împodobită, și iată că trimisei cu toate Icoanele Tâmplei pe domnul Iakșici, colaborator al meu; vă rog dar primiți-le, și cu ajutorul Sfinției Voastre, după ce le va da lustrul cuvenit, va și așeza dintrinsile câte se va putea așeza, iar cele ce vor fi cu neputință a le așeza vor rămâne până la venirea domnului Babicu sculptorul, ca să le așeze D-lui.

Veți binevoi, prea cuvioase, a-mi trimite o dovadă c-ați primit toate Icoanele, cu un cuvânt c-am săvârșit toată lucrarea mea, ca să-mi pot lua de la On. Minister (condus de Dimitrie Bolintineanu – n. n.) *restul ce mai am a primi, prin care veți îndatora prea mult p-al Sfinției Voastre prea supus,*

Const. Lecca

1864, fevrar 11, București.

N.B. Vă rog prea-mult a înlesni fără zăbavă întoarcerea Dlui. Iakșici, fiindcă-mi este prea trebuincios la lucrarea d-aici.

Scrisoarea scriitorului-ministru Dimitrie Bolintineanu

Cuvioase Părinte,

Spre răspuns la raportul Cuviosiei Voastre No. 14, vă încunoștințez că pentru via ceii Monastiri, de la Greaca, s-a scris Prefectului respectiv a o avea în vedere la efectuarea circulării ce i s-a trimis, spre a o arenda.

Primiți, Cuvioase Parinte, asigurarea osebitei mele considerații.

Ministru,

D. Bolintineanu.

Scrisoarea poartă data și locul: *Bucuresci, Anul 1864, Luna Mart, 23* – și antetul: *Ministerul Cultelor și Instrucțiunei Publice, Secțiunea Administ. Biroul 1, No. 8935.*

...O singură remarcă: în timp ce pe atunci se pare că funcționa corect proverbul *De la vlădică până la opincă* – dovadă că Vlădica se simțea onorat să scrie Opincii – astăzi, Vlădica nu se prea mai ostenește să răspundă păsurilor Opincii.

FERICIREA

NGUYỄN QUYẾT THẮNG

Așa de simplu este drumul vieții

Până la urmă toți ne vom stinge,
unii lin, alții cu durere, toți vom fi dați uitării...
De-o fi viața o povară, sau dulce și romantică
depinde de tine.
De crezi în fericire, atunci trăiești fericit !

I.

Fericirea e omul care hoinărește prin lume,
neavând niciodată teamă de raza fierbinte a soarelui, de vântul și ploaia ce-i bat pe drum în față.
De e singur sau însoțit de prieteni, într-un apus arzător de soare,
împărțind dorul de casă cu câteva păhărele de vin de orez.

Fericirea-i un băiat călărind bivolii în goană,
lăsând totul în urma lui pe plaja de nisip.
Să asculți sunetele melodioase ale fluierelor de zmee, care planează pe cer,
împletite cu cântul unei mici și suave fetițe.
Cine poate spune „*întâi demonul, apoi copilul*" ?

Fericirea este momentul după naștere, când bunica îngroapă sub dulcele arbust legătura dintre mamă și prunc.
Să crești cu cântece din popor și legănat de cele ale mamei și bunicii.
Tatăl meu, tânăr talent, medic tradițional și adept confucianist,
plecat la luptă, nu-și văzuse încă nou născutul copil.
El nu știa că băiatul său crescuse și putea deja să caute mici bunătăți în plasa de cumpărături a mamei.

A venit pacea ! Ofițerul se reîntoarce acasă să-și vadă mama,
soția îngrijorată și micii lor copii.
Băiatul care nu-și văzuse tatăl niciodată, însoțit de mama sa, îl întâmpină:
„Hei frate, ofițerule !"
Tatăl își trage fiul către sine, ochii-s umeziți de lacrimi...

Fericirea este copilăria, să fugi încolo și încoace
dorindu-ți un cartof dulce, un castronel plin cu orez, cassawa și porumb ce
te-așteaptă deja cald învelit de-o pătură.
Vântul de Nord-Est. Iarna. Coconi aurii de viermi de mătase. Mătase fină.
La bucătărie flacăra pâlpâind. Bunica cu nepotul.
Sunetele torsului...

II.

Am crescut plin de fericire,
cu sentimentul liniștit de recunoștință pentru strămoșii mei și viață.
Fratele cel mare și-a lăsat viața pe câmpul de bătaie;
alt frate a murit atât de tânăr
îndurerându-mi tatăl meu drag, îndemnându-l să plece la luptă lăsându-și familia în singurătate.
Alți copii, chiar eram mici, aveam datoria de a-mi ajuta mama și bunica la munca grea
de pe câmp, cultivând orez și cartofi dulci, în bătaia arșiței sau a ploii.
Am rămas singur de tot, iubit copil mergând la școală cu cărți sub brațe fără nici o grijă.

Apoi, acele zile trăind și învățând departe de țara natală,
au fost așa un timp dulce, cu păduri de brazi și zăpezi albe
din Munții Carpați sau liniștita Mare Neagră.
Era timpul să-mi încerc aripile tinereții și să zbor spre o nouă viață.
Dar cum puteam să uit ce se petrecea în cerul îndepărtat ?
Țara mea, distrusă de bombele și muniția dușmanului !
Acei piloți de Thunderchief și Phantom cu fețele lor josnice,
concentrați să distrugă verdele patriei mele – dar culoarea aceasta încă mai există !

O inima mea, de ce ești așa tulburată ?
Șase ani departe de țară, șase anotimpuri trecute !
Bunica mea cu spatele încovoiat de timp și împărțind părul ei alb cu dragii mei părinți...
Drumurile satului meu, largi odinioară, le văd acum strâmtate de gardurile de bambus.
Câmpurile de orez, fărâmițate de bombe.
Am fost martor la atacul frenetic și fără speranță al bombardierelor B52.
Victoria finală a fost adusă de crâncena *Bătălie Aeriană* peste mărețul nostru Hanoi.

III.

Ziua Victoriei.
M-am reîntors la Hanoi pe podul Long Bien.
Emoționat și fericit printre sunete de artificii, drapele și flori,
fiind așa de încântat că țara e acum reunită:
dispărută e granița râului Ben Hai !

Am cutreierat în lung și-n lat țara mea, ca un vis de frumoasă !
De la Hue la Dong Nai, Can Tho
Da Lat, Vung Tau, Con Son, Phu Quoc
ajungând să mă reculeg în mlaștinile Ni Pei.
Așa de frumoase și încântătoare sunt țara și cerul meu !

Apoi a fost o fată frumoasă care a venit să împartă cu mine
toată fericirea și necazul în călătoria vieții.
Trăind modest, copiii noștri au crescut într-o cameră mică
dar sunetele râsului lor erau așa de bogate.
Ochii le erau clari ca cerul și marea.
Toți ne-am iubit unii pe alții, toți devotați țării noastre.

IV.

Uitându-mă înapoi, prin prisma timpului, văd apărând la tâmple părul alb
și 40 de ani cu dor cum au trecut.
Câțiva prieteni nu s-au mai întors de la luptă. Ei au rămas de strajă în veșnicie, pe munții cu ceață Truong Son.
Unii au devenit bunici, alții persoane de mare importanță.
Cât despre mine, nu am nimic decât sânge cald în inimă și energie fără de liniște
care mă poartă să caut mereu, mereu la nesfârșit.
Am cutreierat cu muncă și cu dor întreaga țară.
Marea știa că am iubit-o, niciodată n-a fost aspră;
pământul știa că l-am iubit, așa că mi-a dat totul,
iar eu, alături de poporul meu, am dat la rându-mi totul.

V.

Urmașii noștri, tinerii, continuând pe pământ
s-ar putea să nu înțeleagă vântul, ploaia sau furtuna.
Le voi spune eu să-și amintească culoarea mugurilor de piersici Son La
și verdele casuarinelor Con Dao.
Îi voi învăța să fie demni de viața lor, să apere pământul strămoșesc,
să fie mândri că sunt vietnamezi, copii ai Îngerilor și Dragonilor.

Uitați-vă la drapelul național fluturând sus pe Hanoi Flag Tower,
vechiul turn acoperit de mușchi sub cerul așa de albastru.
Strămoșii spuneau „tinerii n-au înțelepciune, iar bătrânii nu au forță".
Eu îmi doresc ca tinerii să fie înțelepți, bătrânii puternici,
patria mea să fie mereu puternică și eternă.
Să fie în rând cu toate națiunile.
Când îți dorești ceva cu ardoare, visul devine posibil !

VI.

- Ce vei face când vei crește mare ?
- Doresc să fac un lucru plin de înțeles,
am răspuns tatălui meu.
La rândul lor, copiii mi-au răspuns:
strămoșii noștri deja l-au făcut.
Așa de simplu este drumul vieții !
Dacă trăiești cu toata inima, lucrurile ce par simple devin așa de romantice,
îți dau elan și aripi să zbori cu mândrie și vitejie prin viață.
Ce este ***Fericirea*** ? De câte ori privești înapoi, să o faci zâmbind !

Traducere de Ruxandra, Mihaela și Christian Erlt



POEMUL CARE UNEȘTE INIMI

Interviu realizat de Ștefan Crudu

La jumătatea lunii august 2012, un grup de vietnamezi care și-au făcut studiile universitare la Institutul de Petrol, Gaze și Geologie din București au revenit în România după 40 de ani. În programul vizitei s-a aflat și întâlnirea (14 august) cu foștii colegi și profesori. Revederea a fost foarte emoționantă și s-a desfășurat la Universitatea din Ploiești. Deși au trecut atâția ani ne-am recunoscut imediat colegii de grupă sau facultăți. După câteva minute ne simțeam iarăși tineri studenți. Așa cum se întâmplă la asemenea momente au avut loc schimburi de informații, rememorări fugitive (prea mulți profesori și colegi care nu mai sunt !). La un moment dat ni s-au înmânat niște coli tipărite fără a ni se da multe explicații: conțineau un poem în limbile vietnameză, engleză și română care ne-a emoționat profund. Era scris de colegul geolog **NGUYỄN QUYẾT THẮNG**.

Am aflat ulterior de la ceilalți oaspeți că este un poet cunoscut în țara lui și că a publicat patru volume de poezie. Modest, nu a mai vorbit despre acest subiect. Curiozitatea sa nativă și sensibilitatea de poet mi s-au dezvăluit când m-a întrebat ce înseamnă *Regina nopții* (era numele restaurantului unde am dejunat). I-am răspuns ducându-l lângă floarea pe care o cunoaștem. Mi-a spus că parfumul delicat seamănă cu cel de jasmin. Atunci i-am cerut permisiunea de a-i publica poemul în revista ***SUD*** iar ulterior i-am solicitat un interviu pentru a fi cunoscut de cititori.

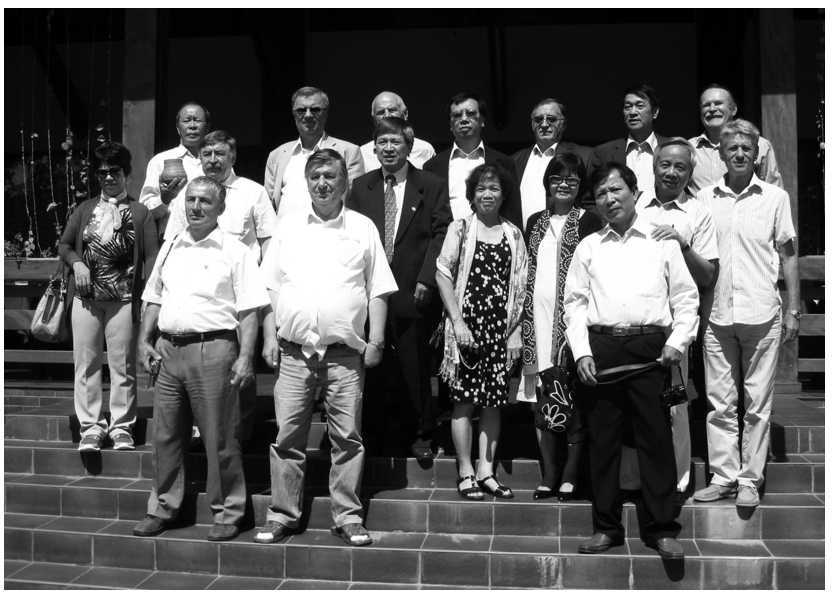
Vietnamul este situat de-a lungul țărmului asiatic al Pacificului, la extremitatea sud-estică a peninsulei Indochina întinzându-se pe o distanță de peste 2000 de km de la nord la sud, cu două orașe mari, Hanoi și Ho Și Min (fost Saigon).

Conform tradiției, vietnamezii își trag originea dintr-o uniune legendară între un dragon ieșit din mare, LAC LONG QUAN și o zână, AU CO care trăia în munți.

Deși o țară relativ mică este poate cea mai cunoscută din sud-estul Asiei. Colonie franceză de la mijlocul secolului al XIX-lea până în 1954 când trupele franceze au fost înfrânte după un război de uzură între 1946-1954. A rămas celebră victoria împotriva francezilor de la Dien Bien Phu. La Conferința de la Potsdam din 1945, Aliații au împărțit Vietnamul în două la paralela 17: Nord cu capitala la Hanoi și Sud cu capitala la Saigon. Statele Unite, interesate de Vietnamul de Sud, au regizat începerea conflictului în golful Tonkin. Americanii au debarcat în 1965 și au dus un război dur care s-a sfârșit în 1975. Vietnamul de Nord a reușit să câștige cu un preț uriaș acest lung război: peste 5 milioane de morți (din care patru milioane civili). Mult timp m-am întrebat ce au căutat americanii în Vietnam ?

Lăsând la o parte interesele strategice, cele economice mi se par cele mai importante, și în primul rând rezervele de petrol. Dovada:

(continuare în pag. 14)



Și așa mai departe...

Bogdan Popa

Îmi desfac o cutie de bere, merg în fața televizorului, schimb posturile, plictisit, scârbit de tot ce văd. Căcaturi, asta vedem, fiecare post fiind diferit așa cum fiecare poză *hipnotică* este diferită, cu cercurile ei colorate ce dau impresia unei iluzii mișcătoare.

E sâmbătă noaptea, de fapt dimineața, și este ora două. Nu am somn, problema asta a insomniei o am de câteva zile bune și încă nu-mi dau seama care-i cauza. Am început să beau, mai mult, mult mai mult, dar nimic, încă nu dorm, ceva lipsește. Mă satur de mizeria aia și de toată prefăcătoria pe care o văd la televizor, îmi iau berea, țigările și ies pe stradă la o plimbare.

Ies din apartament, încui ușa, zgomotul broaștei pare atât de puternic: poate din cauza liniștii din scară. Scot cheia, iau o gură de bere și încep să cobor scările. Scot o țigare din pachet, deschid ușa blocului și ies. Stau un minut parcă admirând ceva, după acel minut îmi scot bricheta și-mi aprind țigara: singura prostie ce-mi dădea o pauză, ce mă lăsa să gândesc.

Mă plictisesc și plec, de nebun, de-a lungul străzii pe care locuiesc, ajung la o alta, una pe care nu am mai umblat până acum, una urâtă, jegoasă, neiluminată aproape complet. Am luat altă țigare din pachet, am scos bricheta – aceeași poveste mizerabilă plină de tutun și finalizată în cenușă și am pășit apoi fără frică pe strada întunericului.

Imediat ce pasul a fost făcut am auzit plânsetul unei femei, sau mai bine zis vomitatul ei, cu multe și chinuite gemete de durere. Fiind singură am îndrăznit să încep o discuție, să o întreb dacă este bine, proastă întrebare totuși, ținând cont de starea în care se afla. Nici un răspuns. Insist:

– Ce ai pățit ?

Se întoarce, își ridică dosul palmei la gură, se șterge și apoi mă întreabă nervoasă, dar în același timp speriată.

– Ce vrei ?

– Nimic, te-am auzit plângând, voiam să văd ce dracu se întâmplă... O privesc, acaparat de decorul sinistru și rece, până când a vorbit gura fără mine.

– Stau pe-aproape…

Ea, în momentul acela, a venit cu o replică puțin ciudată, părea speriată totuși de ceva, cumva de înțeles.

– Pot să-ți folosesc baia, să mă curăț puțin ?

Am acceptat, i-am arătat drumul printr-o întindere de mână și am plecat spre blocul meu. Ajungem acolo, deschid ușa din scară, o las pe ea să intre și o studiez mai bine din cap până-n picioare. Nu știam ce să cred, nici ce să zic, era ceva sec în capul meu, parcă nu arăta rău, totuși aveam o reținere la gânduri erotice. Cred că m-aș simți nenorocit, vinovat, oarecum. Cam la asta îmi stătea mie gândul când am ajuns la etajul trei, în fața apartamentului meu. Descui ușa, o deschid, mă descalț, se descalță, îi arăt unde e baia și ea face pașii într-acolo parcă grijulii, stând și analizând totul, fără să spună nimic. Aprinde lumina și intră.

Deschid frigiderul, scot două beri, una pentru mine, una pentru ea. Merg în sufragerie, mă așez pe canapea, îmi desfac berea și încerc să aprind televizorul – nu merge, insist, deloc. Scot capacul telecomenzii, mut bateriile între ele și încerc iar: nimic, în zadar.

Deodată, brusc, aud un țipăt. Este ea, din baie. Mă ridic, pun berea grăbit pe masă și mă duc la ușa băii. Trag de clanță dar nimic, nu o pot deschide. Ori ține ea ușa, ori este încuiată. Strig încet, ca să-i atrag atenția, să o calmez și o rog să-mi deschidă, numai că tipa continuă să țipe, disperată și speriată.

– Lasă-mă ! Lasă-mă dracului în pace ! ! !

Chiar nu știu ce să fac acum. Mai bine tac. Insist în continuare asupra clanței, o aud cum plânge și cum se refugiază în colțul camerei, o aud cum dărâmă fără să vrea tot. Era clar speriată, dar de ce ?

– Tu ai vrut să vii aici ! Am spus asta urlând. Liniște. S-a oprit din plâns, nu mai este agitată.

– Te rog, liniștește-te. Ce s-a întâmplat de fapt ?

Aceeași liniște a venit ca răspuns și de data asta. Nici un sunet, nimic. Îi povestesc cum s-a întâmplat să ajungă aici, poate a uitat între timp. Nu scoate nici un sunet. O nenorocită de liniște pune stăpânire pe întreg apartamentul. Mai trag odată de clanță, aștept un zgomot, ceva, orice, măcar un semn de viață să-mi alunge frica.

În momentul ăla, ușa se descuie și nimic mai mult. Aștept două secunde și deschid ușor ușa cu un scârțâit sinistru la mijloc. Ridică capul din pământ, uitându-se speriată la mine, pupilele i se măresc vizibil și se dă ușor în spate, parcă de teamă. Ridică mâna și arată cu degetul undeva în spatele meu. Mă întorc, mă uit, nimic. Nimeni. Mă întorc cu fața spre ea și o întreb nedumerit:

– Ce ? !

Iar ea cu o voce tremurândă îmi răspunde:

– Acum sunteți doi...

Rămân uimit, gândindu-mă la aberații gen proiecție de-a mea din viitor, sau la o clonă ori frate geamăn: mă uit în spate, nimic. Mă întorc șocat cu privirea și o întreb:

– Ești bine ?

Între timp mă îndrept spre ea, dar se sperie și mai rău de intenția mea, se dă mai în spate iar eu mă opresc și-i spun că nu o să-i fac nimic rău. O iau de mână, ușor, cu grijă, o trag, cu gândul de a o ridica, la fel de ușor. Reușesc. În timp ce ies din baie, un vânt năpraznic, rece și puternic ne-a lovit pe amândoi ca un val. Ea s-a speriat și a început din nou să plângă, să se zbată. Eu încerc din greu să o trag lângă mine, să o calmez. Reușesc din nou. În brațele mele îi spun în șoaptă că totul este bine. Îi simt respirația, pulsul, bătăile inimii și mă las cu ea în jos, pe parchet. Mă uit în ochii ei – niciunul dintre noi nu scoate un sunet. Este liniștită. Nu îi simt căldura corporală prea bine, nu îmi dau seama dacă este caldă ori rece, parcă mă îmbrățișez cu o fantomă prezicătoare a viitorului, subliminală, tăcută.

Stăm acolo mult timp, nemișcați, totul este bine și pare să-i fi dispărut frica în totalitate. Este ciudat, nu mai simt nici eu nimic, doar ascult, pentru prima dată îi savurez glasul timid spunând:

– Erați doi, jur. Erați la fel, tu... și tu. Celălalt era plin de răni, ca și mine.

M-a șocat, speriat. Am tăcut din gură, și eu, și ea. Liniștea ne-a învelit în întunericul nopții, împreună, ca pe unul.

Deschid ochii, este dimineață, o liniște totală, covârșitoare, în continuare. Mă uit împrejur. Lângă mine, o cutie de bere, iar prin casă multe altele. Fir-ar, m-am îmbătat aseară. Nu mai țin minte nimic.

Mă ridic, mă așez pe canapeaua din sufragerie, îmi desfac o bere și apăs pe butonul de pornire al telecomenzii. Merge. Singurul lucru pe care mi-l amintesc de seara trecută este că televizorul nu funcționa. Am nimerit exact în timpul buletinului de știri, unde aflu că un accident rutier petrecut dimineața trecută a avut loc la intersecția din apropiere. Știrea a mai fost difuzată și în ziua anterioară dar cum să o văd, dacă nu mi-a funcționat televizorul. Ciudat...

„Accidentul a fost soldat cu moartea pietonului și rănirea gravă a șoferului." În colțul ecranului apare poza persoanei decedate în urma accidentului. Îmi pare așa familiară, ca un deja-vu îmi amintesc chipul fetei de la televizor, dar în alte circumstanțe, bizar de clar. În timp ce eu contemplu și sorb încet dintr-o bere lăsată pe masă de noaptea trecută, clanța băii se mișcă, groaznic de ușor, hipnotizant chiar. Ușa se deschide larg și scap berea, cuprins de un fior teribil în tot corpul, fiecare atom căutându-și o cale de scăpare. Speriat, terifiat, văd aceeași fată ca și la televizor, doar că de astă dată rănită, ca un zombie ambulant, sângerând într-un decor haotic, apocaliptic, roșu sângerând.

O recunosc. Mi-o amintesc perfect acum, dar dacă... femeia de la televizor a murit... cine este cea din pragul ușii ?

Stau puțin pe gânduri și aștept. Un pas, atât face și eu o rup la fugă înebunit, îngrozit, fără nici cea mai mică intenție de a mă uita înapoi. Cobor scările sărind peste câte trei trepte odată, mă împiedic la ultima, mă împing în perete, alerg iar, apuc să ies din scară. Atunci reușesc să mă uit timp de o secundă înapoi, scurt și întorc capul. Mă lovesc de un bărbat, cad, mă ridic, alerg în continuare, ajung într-o intersecție... – *în acel moment îmi sare în ochi imaginea intersecției în care a avut loc accidentul prezentat la buletinul de știri* – în fuga mea nebună, conștientizez totul. Acum înțeleg ce se petrecea de fapt, legând fiecare piesă a acestui domino absurd, mortal, jegos.

Mă uit în stânga, să mă asigur, aud un claxon puternic din dreapta, întorc capul și cad... Fuga mea a fost oprită brusc. Mi-am dat seama prea târziu… am ajuns într-un abis infinit de nenorocit… totul se întunecă în jurul meu, se face negru și închid ochii.

Acum îi deschid iar, după ce se pare că m-a lovit o mașină. Aici e noapte, sunt în picioare pe o stradă neagră și îmi vine să vomit... Vomit.

. . . . . .

Următoarea persoană, o fată, își ia o bere, iese afară, aprinde o țigară și pleacă de-a lungul străzii, unde mă vede pe mine, pe o altă stradă, întunecată…, vomitând.

. . . . . .

Și așa mai departe...

Injecția cu oxigen

Jack în carantină. Ray privind

Bogdan Popa

Persoane îmbrăcate în haine albe de parcă erau oameni de zăpadă, cu fețele acoperite. Ai fi zis că se fereau de vreun virus. Era un laborator judecând după halate, iar după măști, părea unul serios. Unul dintre acei doctori strica culoarea decorului complet alb precum zăpada datorită unei serviete de culoare neagră. O căra în mâna dreaptă, grijuliu, până când, fără nici un sunet scos, o dă mai departe unui domn scund și plinuț, ce stătea în pragul ușii.

Jackson Burr era un bărbat anorexic, plin de egocentrism și paranoia, cu o dorință nebună de a controla totul, din teama de a nu deveni chiar el o victimă a *păpușarilor*. Pe de altă parte, Ray Benton era șchiopul, de vârsta a treia, puțin scund și plinuț, ce lucra ca îngrijitor într-o filială a unei mici bănci din sudul Mexicului.

Jack, fiind broker, câștiga destul de bine, iar în ziua respectivă avea nevoie să scoată bani de la banca la care muncea și Ray, pentru uz personal. Când a intrat în bancă, din cele șase persoane prezente, doar chipul uneia i-a atras cu adevărat atenția, simțind un deja-vu, de parcă o cunoștea de-o viață, chiar dacă o văzuse atunci pentru prima dată. Ray îi provocase acea senzație ciudată și preț de câteva secunde l-a făcut pe Jack să se holbeze la el pe când își făcea treaba de banal îngrijitor. Jack avea acel sentiment ciudat de parcă știa că într-un univers sau altul s-au cunoscut, în circumstanțe mai bune sau mai rele... dejà-vu.

La ora patru fix, banca este brusc închisă și sigilată fără cale de ieșire, cu cele șapte persoane prizoniere, și li se comunică faptul că toți cei din interiorul ei se află în carantină. Simptomele unui virus mortal au fost semnalate de unul dintre angajați. În acel moment lucrurile s-au schimbat radical, iar toți cei din interior au început a se panica, inclusiv Jack.

Speriat, mintea sa devine foarte bulversată și începe a se purta ciudat. Pleacă de lângă celelalte persoane captive în căutarea unui loc mai liniștit, în acea bancă, unde să poată gândi asupra problemei, asupra faptului că poate muri în orice moment și că acelea ar fi ultimele sale trăiri. Găsește biroul îngrijitorului, folosit ca și loc de depozitare ori relaxare, iar în acele clipe, în timp ce se așeza, realizează că ar face orice ca să trăiască ultimele momente cum se cuvine. Orice. Iar la vederea trusei de prim-ajutor din biroul respectiv, îi vine o idee genială și macabră totodată, legată de *evadarea* sa. Dacă toate celelalte persoane prinse în carantină ar muri și doar una singură ar supraviețui ar însemna că este imună virusului. Iar dacă el ar fi cel imun virusului, poliția și doctorii l-ar lăsa să iasă într-un final. Doar că în realitate nu putea fi așa. El știa că o să moară până la urmă și el din cauza virusului, dar claustrofobia generată de spații închise alături de termenul limită de supraviețuire îl făcuseră să-și dorească să-și omoare toți colegii de carantină, pentru ca, ulterior, să se poată stinge și el, dar în libertate, trăind fericit ultimele momente.

Știa că acele crime nu trebuiau să lase urme, și inspirat de trusa de prim ajutor a realizat că, dacă le-ar introduce aer pur în sânge și ar ajunge la inimă, aceasta s-ar opri lăsând aparența unui infarct.

Deschide trusa, scoate seringa și se uită timp de câteva secunde bune la aceasta; timp în care, fiind cu capul în jos, atent la seringă, cu gândul la începerea dominoului mortal, observă o servietă deschisă plasată în colțul camerei. Rămâne nemișcat cu ochii pe ea și își dă seama că aceea este cauza carantinei în care el este prins.

În acea clipă de liniște apăsătoare Jack tresare puternic când în față-i apare unul dintre *colegii* săi de carantină, transpirat și neputincios, ce striga după ajutor cu ultimele sale puteri. Strigătul lui răgușit și bolnav nu a durat foarte mult fiindcă, după câteva clipe, a căzut ca un bolovan pe podeaua rece și dură a băncii, răpus de virus.

Speriat până în măduva oaselor rămâne încremenit în același loc privind cadavrul, până când realizează că *termenul limită* pare a fi mult mai scurt. Faptul că nu se mai auzea nici un zgomot l-a speriat și mai tare în același timp stârnindu-i curiozitatea. A fugit să vadă ce se petrecea în holul din spatele băncii unde erau adunate restul persoanelor. Liniștea era din ce în ce mai intensă și mai înspăimântătoare pe măsură ce avansa în drumul spre *colegii* de carantină.

Reacția lui Jack s-a repetat, rămânând încă o dată șocat, speriat. Erau patru persoane întinse, adunate parcă într-o grămadă de carne neînsuflețită. Patru aici, unul la ușa camerei unde era servieta deschisă: toate răpuse de virus, din câte părea. Asta l-a terifiat pe Jack pe lângă faptul că el nu mai văzuse niciodată o gramadă, la propriu, de cadavre, în altă parte decât la televizor. Iar ultima piesă de rezistență a minții sale a fost doborâtă când s-a îngrozit literalmente la gândul că el este următorul în acest mic domino mortal.

Jack a fost cuprins instantaneu de instinctele umane și nemaigândind normal, nici nu a observat lipsa unui *viitor coleg*

(continuare în pag. 14)

Biserica din UEȘTI - VLAȘCA

Surprinzător mai ales datorită ignoranței, spațiul limitrof Bolintinului este înțesat de locuri și clădiri de patrimoniu, relevante și importante pentru cultura și istoria noastră. Vom încerca să punem în faptă angajamentul luat încă de la primul număr al revistei *Sud* și să vi le prezentăm, pe cât posibil, fără omisiuni. Colaborarea cititorilor noștri este, nu numai în acest caz, binevenită și necesară.

Cumva, în afara drumurilor mari, mai la o parte, ferit, se află un mic sat de câmpie ce ține administrativ de comuna Bucșani: Uieștii (sau Ueștii). Sat vechi, atestat încă de la 1451, a avut cam de pe atunci, asemănător multor altor localități dimprejur, două feluri de proprietate în cuprinsul său: moștenească și boierească. Aceasta va fi una dintre cauzele pentru care, din veacul al XIX-lea vom găsi în acest spațiu două sate: Uiești Moșteni și Uiești Goleasca. Cel de al doilea este astăzi numit Goleasca, tot din comuna Bucșani, și scapă, deocamdată, interesului nostru.

Dintr-o prețioasă publicație care reunește informații despre toate parohiile regatului României (*Anuar 1909*, p. 140) aflăm că parohia Uiești Goleasca avea ca *„biserică filială Adormirea Maicii Domnului din cătunul Uești Moșteni, comuna Uești Moșteni, de zid, clădită pe la 1847-1848, reparată parțial în 1904*". Biserica aceasta va avea rarul noroc de a fi apreciată și restaurată de unul dintre cei mai importanți arhitecți interbelici – Paul Smărăndescu (1881-1945), autor al multor clădiri emblematice din capitală și din țară: vile la Sinaia, Liceul *Regina Maria* din București, tribunele hipodromului Floreasca, palatul Societății *Astra Română* din București, etc. El se va căsători cu Elisabeta Rădulescu care va moșteni de la tatăl ei, C.P. Rădulescu, conacul și o parte din moșia de la Uiești. Conacul va fi refăcut și transformat de către cei doi într-o prețioasă bijuterie arhitectonică între 1936-1937. Concomitent, vor lua pe cheltuiala și răspunderea lor refacerea bisericii satului, acțiune relatată, comentată și justificată chiar de arhitectul Paul Smărăndescu în rândurile de mai jos (*Anuarul Comisiunii Monumentelor Istorice pe 1942*, publicat de Victor Brătulescu, București, 1943, p. 95-98). Pisania așezată atunci evocă și ea acest fapt, completând informațiile (mai 2011):

Acest sfânt locaș din satul Uești-Vlașca, căruia nu i se cunoaște nici anul zidirei, nici numele primului ctitor, a fost reparat în 1937, adăugându-i-se pridvorul de la intrare și sfințindu-se din nou la 27 februarie 1938. Lucrările s-au executat după planurile arhitectului Paul Smărăndescu, cu cheltueala lui și a soției sale Elisabeta – născută C.P. Rădulescu.

Prezentarea aceasta ar trebui să fie completă și suficientă, totuși, pentru luare aminte, fără prejudecăți, vom reda câteva fragmente dintr-un istoric afișat la intrarea în biserică (mai 2011):

„Parohia Uiești [...] a devenit de sine stătătoare în anul 1940, până atunci fiind o filială a Parohiei Goleasca. Din acest motiv nu există nici o arhivă veche, nici un istoric sau o cronologie a preoților care au slujit aici. Nu se cunoaște nici o aproximație a formării acestui sat și nici a bisericii parohiale. Bătrânii spun că ambele ar data de pe timpul lui Mihai Viteazul. Primele date certe se cunosc din inscripția care se află pe peretele de la intrarea în biserică. [... pisania, n.r.]

Ca arhitectură biserica este de tip biserică din Maramureș, joasă, cu șarpante foarte ascuțite. Are forma de corabie, din zid de cărămidă și acoperită cu șiță.

*În anul **1969-1970** a fost reparată și **pictată din nou**, sub păstorirea P.C.Pr. Dumitrașcu Ion, care a reușit și construirea casei parohiale. În 1993 se reface acoperișul bisericii și se înlocuiește șița de meșteri vrânceni sub supravegherea P.C.Pr. Bitere Vasilică, parohul de atunci. Tot atunci **clopotul este mutat din turla bisericii** într-o clopotniță. În anii **1998-1999 se reface pictura** sub supravegherea P.C.Pr. Pisculungeanu Florian. În prezent preot paroh este Constantin Laurențiu-Mihail.*"

Arhitect Paul SMĂRĂNDESCU

RESTAURAREA BISERICII DIN UEȘTI – VLAȘCA

Biserica filială din Uești-Moșteni, Vlașca, are hramul Adormirei Maicei Domnului și al Sf. Gheorghe.

Este o clădire de zid, cu bolta de șipci, acoperită cu șindrilă. Are o turlă care servește de clopotniță.

Într-un volum care cuprinde toate parohiile din România (*Anuar 1909*, n.r.), am găsit afirmația că este zidită la 1847-1848. Pe o evanghelie veche aparținând bisericii, carte imprimată frumos cu litere cirilice, am găsit scris de mână, tot cu litere

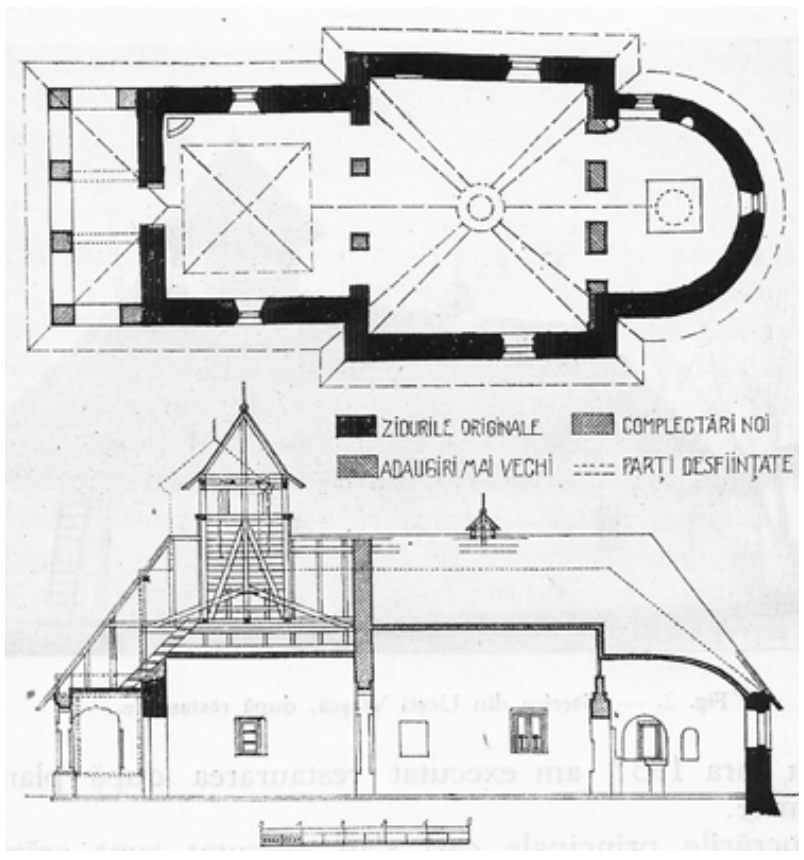


Paul Smărăndescu (primul din dreapta), la începutul lui iunie 1944 pe treptele conacului de la Uiești. Copilul este nepotul său, în vârstă de 2 ani, viitorul arhitect Alexandru Ghiulamia.

cirilice, rugăciuni și data de 1839, ceea ce dovedește că biserica a fost zidită înainte de 1839. Nu am găsit pisanie, nici alte documente.

Se pare că biserica a fost reparată în parte la 1904.

Biserica din Uești este filiala Bisericii parohiale din Uești-Goleasca, biserică de zid, cu hramul Adormirea Maicii



Domnului, clădită la 1816-1817. Numele satului Goleasca din Vlașca este luat după numele unui fost proprietar, care făcea parte din familia Golescu.

Preotul Ioan Nicola este parohul bisericii parohiale din Goleasca și al filialei din Uești. Aci, la Uești, mai slujia din când în când și preotul Anastasie Enescu din Clejani, pensionar, bătrân de 79 de ani (în 1939), care în tinerețe a fost hirotonit preot la



această biserică din Uești. El își reamintește de un preot bătrân care a servit la biserica din Uești și care se numea *„popa Călin*".

Nu am găsit nici un document, nici vreo altă indicație asupra acestei biserici.

În 1934, soția mea devenind proprietara unei părți din moșia Uești, moștenită de la tatăl său, împreună am decis să restaurăm această mică bisericuță de sat, care se afla complet ruinată și în care nu se mai slujea.

Tencuielile exterioare erau în parte căzute; învelitoarea de șindrilă era acoperită în unele locuri cu tablă găurită; turla era strâmbă și învelită cu tablă, la intrare un fel de marchiză așezată pe doi drugi de fier, făcea un efect dezastruos; clopotul era atârnat într-o clopotniță simplă așezată în fața bisericii, clopotniță pe care am dărâmat-o.

În interior arcadele, cari separau pronaosul de naos, fuseseră dărâmate spre a se mări biserica, dar fundațiile lor existau. Iconostasul era de zid și a fost conservat fără nici o modificare.

Exista o veche pictură, din care a mai rămas Maica Domnului cu Iisus Hristos în altar și trei din cei patru evangheliști. Această pictură a fost conservată.

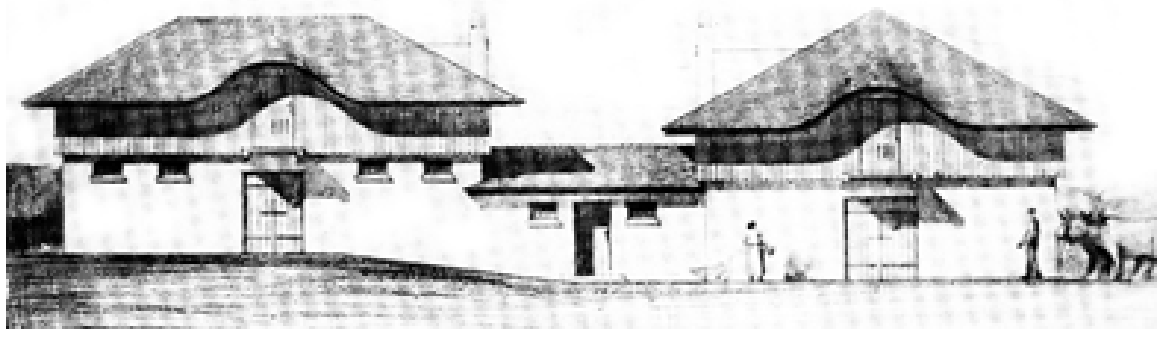
După ce am cerut autorizația cuvenită de la Comisiunea Monumentelor Istorice, am făcut un releveu exact al bisericii așa cum se găsea, și mai multe fotografii cari însoțesc acest articol.

În vara 1937 am executat restaurarea după planurile mele. Lucrările principale cari s-au executat sunt arătate mai jos. Principiul care m-a călăuzit a fost de a conserva pe cât posibil biserica așa cum era în forma ei primitivă.

În exterior s-au reparat tencuielile. În locul marchizei de la intrare am executat un pridvor cu arcade trilobate și pardosit cu cărămidă. În jurul bisericii am făcut un trotuar de beton, tencuit cu ciment. Am refăcut complet șarpanta și învelitoarea de șindrilă, turla de lemn îmbrăcată cu șindrilă; am așezat patru cruci de fier, după desenul meu. În interior am conservat iconostasul de zid așa cum era și pictura veche, câtă era. Am refăcut, pe fondația veche, separația dintre naos și pronaos compusă din trei arcade trilobate dintre care cea din mijloc, de trecere, iar cele două goluri laterale cu parapet de zid. Clopotul a fost așezat în turlă, clopotnița fiind dărâmată.

Din clișeele care însoțesc acest articol și anume: releveul bisericii așa cum era în 1936, fotografii ale bisericii în 1936, planurile și detaliile date de mine pentru execuție, fotografii ale bisericii în 1938, după restaurare, se poate vedea cu preciziune cum a fost și cum este astăzi biserica din Uești.





Conacul Smărăndescu din Uești-Vlașca

ANSAMBLUL COTROCENI (1679-1866) - file de istorie

Dr. Ștefania Dinu Ciubotaru

Istoria de peste 300 de ani a ansamblului de la Cotroceni este parte integrantă a istoriei naționale și de aceea punerea în circulație a izvoarelor și documentelor care ilustrează evoluția acestuia, prezintă o deosebită importanță pentru contemporaneitate.

Înainte de a deveni reședință domnească la sfârșitul secolului al XVII-lea, Cotrocenii reprezentau o zonă împădurită din apropierea Bucureștiului, renumiții Codrii ai Vlăsiei, terenuri agricole și un sat de țărani liberi. Un hrisov domnesc din data de 27 noiembrie 1614 a atestat pentru întâia oară documentar satul, termenul de Cotroceni derivând fie de la numele unui vechi proprietar al zonei, fie dintr-un termen arhaic - a cotroci / a se ascunde - datorită zonei împădurite care favoriza acest lucru.

La 10 iunie 1660, moșia Cotrocenilor aflată la „jumătate de ceas" de București a devenit proprietate a lui Șerban Cantacuzino, ca răsplată pentru serviciile aduse domnitorului Gheorghe Ghica (1659-1660). În perioada următoare, prin achiziții succesive, Șerban Cantacuzino a cumpărat și zona „din deal", pe care a construit mănăstirea, și terenul „din vale", care a devenit, peste aproape 200 de ani, parcul și grădina palatului regal.

În pădurea Cotrocenilor a existat și un schit închinat Sfinților Serghie și Vach, loc în care Șerban Cantacuzino și-a găsit adăpost, atunci când era urmărit de oamenii domnitorului Gheorghe Duca (1674-1678), pentru că dorea să obțină domnia. Ascunzându-se timp de trei zile și scăpând de urgia urmăritorilor, el i-a promis lui Dumnezeu să ridice în locul acela o mănăstire, ceea ce a și făcut, ținându-și făgăduiala chiar din primul an al domniei sale.

Șerban Cantacuzino a ajuns domnitor al Țării Românești în noiembrie 1678, renumele și strălucirea Cotrocenilor începând odată cu domnia sa. Familia Cantacuzinilor s-a stabilit - venind de la Constantinopol - în Țările Române în primele decenii ale secolului al XVII-lea, întemeind prin Constantin Cantacuzino, ramura familiei din Țara Românească, iar prin Gheorghe Cantacuzino, pe cea din Moldova.

Timp de zece ani, până în 1688, domnitorul Șerban Cantacuzino s-a impus în politica internă și externă a țării, aducând stabilitate și un suflu nou în evoluția civilizației românești, prin legăturile sale de familie, puternica personalitate și asimilarea elementelor culturii europene. Acum spiritualitatea românească tindea să sintetizeze noi forme de expresie, care îmbina ideile Renașterii și ale umanismului cu tradiția bizantină, pregătind cultural strălucirea epocii brâncovenești.

Domnitorul Șerban Cantacuzino a menținut relații diplomatice cu mari personalități ale epocii sale: împăratul german Leopold I, țarul Petru I al Rusiei, Ioan Sobieski, regele Poloniei, Papalitatea. A urmărit în calitatea sa de principe creștin înlăturarea dependenței față de Imperiul Otoman, însă nu și-a putut îndeplini acest obiectiv, din cauza complexității vieții politice de la sfârșitul secolului al XVII-lea și a morții premature.

O acțiune memorabilă a domnitorului a fost participarea sa cu un corp de oaste la asediul Vienei în 1683, contribuind, deși teoretic era aliatul sultanului, la salvarea capitalei habsburgice.

Ca mai toți voievozii români și Șerban Cantacuzino a avut vocație de constructor, ctitorind mai multe edificii în București: biserica Doamnei, hanul Șerban-vodă, casele domnești din centrul orașului, podul Șerban-vodă.

Dar ctitoria sa de căpetenie a fost mănăstirea de la Cotroceni, cuprinzând biserica, case domnești, egumenești, chiliile călugărilor și alte anexe, înconjurate de o incintă ale cărei ziduri masive confereau ansamblului aspectul unei veritabile cetăți.

Arhitectul construcțiilor de la Cotroceni a fost Mihai Cantacuzino, fratele domnitorului. Cronica lui Stoica Ludescu arăta că Șerban-vodă Cantacuzino a început să construiască la 26 mai 1679 „sfântă mănăstire pre pământul nostru de la satul Cotrăcenii, ce iese den sus de orașul București, ...la care mănăstire noi singuri am înfipt sapa în pământ și cu mâna noastră jos în temelie cărămizi am pus..." *(Muzeul Național Cotroceni, Ghid istoric,* p.22*)*

Hrisovul de ctitorie a fost dat de domnitor în 1682, și el menționează, ca și pisania bisericii, hramul pe care îl avea biserica - Adormirea Maicii Domnului - dar și un hram mai mic, cel al Sfinților Serghie și Vach, ceea ce poate constitui o dovadă ce confirmă existența schitului pe locul unde avea să fie clădită apoi biserica.

Șerban Cantacuzino a dat mai multe hrisoave de danie către mănăstire, pentru ca la data de 10 iulie 1860, domnitorul să dăruiască mănăstirii propria sa moșie Cotroceni.

Lucrările de construcție au durat până spre anul 1682, domnitorul îngrijindu-se de tot ceea ce ținea de înzestrarea ctitoriei sale. În 1679-1680 a dăruit mănăstirii Cotroceni un Epitaf, în 1680 o anaforniță având în centru stema familiei Cantacuzino, iar, în 1681, o ferecătură de argint aurit pentru Evanghelie, opera unui meșter brașovean și o cruce de altar. În 1685 i-a dăruit o cădelniță cu motive vegetale și stemă, lucrată de Johannes Henning la Brașov și un Chivot de argint aurit și email policrom, având 3,8 kg, aflat la Muzeul Național de Artă al României, iar în 1686, un arzător de tămâie, reprezentându-i în basorelief, sub scena Adormirii Maicii Domnului pe ctitorii îngenunchiați, voievodul Șerban Cantacuzino și doamna sa Maria, împreună cu patru dintre copiii lor. (Niculae Vlădescu, Petre Badea, *Palatul Cotroceni,* ediție îngrijită și prefață de Doina Uricariu, Universalia, 2009, p. 41)

Mănăstirea Cotroceni a stârnit multă admirație în epocă, mărturie stând însemnările lăsate de cărturarii vremii și de călătorii străini prin Țara Românească. În timpul domniei lui Constantin Brâncoveanu (1688-1714), epigrafistul englez Edmund Chisthull vizitând mănăstirea scria că „este socotită cea mai frumoasă din toate cele clădite în acest ținut de domnii de acum ori dinainte...podoabele zugrăvite și aurite sau broderiile sunt peste măsură de bogate și picturile atât de abundent răspândite încât acoperă în întregime biserica înăuntru. Are forma unui dreptunghi alungit, zidit din blocuri de piatră cioplită, despărțit în chilii pentru vreo patruzeci de călugări, cu locuință pentru stareț, o sală de masă comună, cuhnie și alte încăperi pentru găzduirea străinilor".(Niculae Vlădescu, Petre Badea*, op. cit*., p. 42)

Descrieri ale mănăstirii Cotroceni în secolul al XVIII-lea au apărut și în memoriile lui Anton Maria del Chiaro, Domenico Sestini, Franz Joseph Sulzer, oaspeți ai mănăstirii sau călători ocazionali.

Biserica mănăstirii Cotroceni a reprezentat la rândul ei un monument de referință pentru arhitectura și arta românească din secolele XVII-XVIII, având o lungime de cca. 31,5 m și o înălțime de 13,5 m, un pridvor cu 10 coloane din piatră, unite



prin arce semicirculare. Biserica era înconjurată la exterior de un brâu median de piatră, tradițional în arhitectura religioasă din Țara Românească, în timp ce interiorul bisericii era dominat de cele 12 coloane de piatră sculptată ale pronaosului, înalte de cca. 6 m, numărul lor amintindu-i pe cei 12 apostoli. Pictorul bisericii mănăstirii Cotroceni a fost cunoscutul zugrav Pârvu Mutu. Ctitorii cantacuzini erau prezenți în tabloul votiv de pe peretele vestic al naosului: în partea dreaptă Șerban-vodă Cantacuzino și soția sa doamna Maria, purtând chivotul bisericii, iar între ei, cinci dintre copiii familiei domnitoare.

Pentru mănăstirea de la Cotroceni o importantă sursă de venituri au constituit-o cele peste 20 de metocuri (biserici, mănăstiri și schituri închinate mănăstirii), pe care le-a administrat direct și în totalitate. Un inventar din anul 1716 dovedește că mănăstirea Cotroceni era una dintre cele mai bogate din țară, având peste 20 de mari moșii (în Ilfov, Dâmbovița, Muscel, Teleorman, Ialomița), 10 sate de țigani, 18 prăvălii în București, administrând în același timp și Hanul Șerban-Vodă.(*Muzeul Național Cotroceni, Ghid istoric*, p. 24-25)

Platoul Cotrocenilor, care era proprietatea mănăstirii, a fost folosit adeseori pentru cantonamentul trupelor autohtone sau străine, în timp ce mănăstirea avea pe lângă destinația religioasă și un potențial de apărare și cantonament. În cadrul mănăstirii se putea pregăti hrana și se depozitau provizii pentru trupe, în timp ce comandanții puteau locui în casele domnești sau egumenești. Există mărturii despre trupele austriece conduse de generalul Ghilany, aflate în cantonament, în 1737, trupele turcești conduse de Suleyman Pașa – 1739, trupele turcești și rusești cantonate în 1800-1802, ori trupele rusești conduse în 1806 de generalul Milarodovici. (Niculae Vlădescu, Petre Badea*, op. cit*., p. 44)

De asemenea, arhitectura mănăstirii i-a dat posibilitatea să facă față unor evenimente deosebite: epidemiile de ciumă și holeră din București, Cotrocenii fiind un loc de refugiu. Intemperiile vremii au produs de-a lungul timpului pagube mănăstirii și bisericii, cum a fost de exemplu cutremurul din 1738, care a dărâmat chiliile de pe aripa sudică, avariind și clopotnița și majoritatea caselor mănăstirești.

Un alt domnitor al Țării Românești care a efectuat lucrări de reparații la casele domnești și ale mănăstirii și a făcut importante donații a fost Alexandru-vodă Ipsilanti (1774-1782; 1796-1797). În 1780, din porunca lui vodă Ipsilanti s-a ridicat un foișor, după moda vremii, numit ulterior „foișorul lui Ipsilanti", dărâmat în anul 1893, odată cu ridicarea reședinței princiare.

Începând din 1783, mănăstirea Cotroceni a cunoscut o perioadă mai puțin fastă, deoarece se afla în conflicte juridice cu diverși proprietari de bunuri imobiliare și moșii și era dependentă de mănăstirile de la Muntele Athos. Administrația mănăstirii a fost sesizată să-și achite contribuțiile bănești pentru școli și spitale, ca și plata la timp a „milelor" (pensii), destinate descendenților cantacuzini, din veniturile proprii, dar mai ales să facă reparații urgente clădirilor și bisericii. Starea acestora era necorespunzătoare, fapt subliniat într-un act semnat de Constantin-vodă Hangerli (1797-1799). (*Muzeul Național Cotroceni, Ghid istoric,* p.30)

În octombrie 1787 un incendiu a provocat distrugeri importante construcțiilor de la Cotroceni, dar prin grija Divanului țării, refacerea nu a durat mulți ani, în 1793, domnitorul Alexandru Moruzi (1795-1796; 1799-1801) primind la Cotroceni pe ambasadorul rus Al. Kutuzov, aflat în drum spre Constantinopol.

La 14 octombrie 1802, mănăstirea Cotroceni a fost afectată de un puternic cutremur care a distrus o parte a caselor domnești, a chiliilor egumenești, clopotnița, foișorul lui Ipsilanti, zidurile exterioare de pe trei laturi, afectând în mod deosebit biserica. Lucrările de refacere au durat mai mulți ani (1803 – 1810), biserica căpătând la 1806 aspectul pe care îl va păstra până la dărâmarea completă în 1984. Biserica a rămas doar cu două turle mari, respectând planul și dispoziția interioară medievală.

La 2 februarie 1815, domnitorul Ioan Caragea a numit din proprie inițiativă noul egumen al mănăstirii Cotroceni, care până atunci fusese numit de prelații de la Muntele Athos, în persoana arhimandritului Dionisie Plumbuițeanu, care urma să inițieze măsuri în vederea stopării imixtiunilor preoților greci în viața mănăstirilor valahe.

Între anii 1800-1810 au fost redactate câteva condici ale mănăstirii, una dintre cele mai importante fiind „Condica Sfintei dumnezeiești mănăstiri Cotroceni", scrisă de Dionisie Eclesiarhul.

Debutul epocii moderne la Cotroceni a fost marcat de revoluția de la 1821, condusă de Tudor Vladimirescu, care după sosirea în București și-a așezat tabăra în jurul mănăstirii Cotroceni. În 1821 mănăstirea a fost din nou incendiată, fiind descrisă ca aflându-se „într-o ticăloasă stare", degradare care a continuat și în anii următori.

După izbucnirea revoluției de la 1848, oastea otomană a lui Fuad-Efendi trimisă să reprime revoluția, a ocupat mănăstirea Cotroceni. Fuad-Efendi a primit la Cotroceni o delegație de 200 de persoane, printre care revoluționarii: Nicolae Bălcescu, Dimitrie Bolintineanu, frații Golești, care au încercat să-l convingă de legitimitatea noii ocârmuiri, ceea ce nu s-a întâmplat, ei fiind arestați și reținuți în pivnițele mănăstirii. Pe perioada reprimării revoluției de la 1848, biserica mănăstirii Cotroceni a servit ca pulberărie trupelor otomane.

Un alt domnitor care a avut o domnie benefică pentru Cotroceni a fost Barbu Știrbei (1849-1853), care și-a făcut din casele domnești reședința sa de vară, iar pentru a înlesni legătura cu orașul București, a tăiat un nou drum care a secționat marele parc al mănăstirii, despărțind astfel zona domnească, de cea a viitoarei Grădini Botanice, ale cărei începuturi datează din 1860.

Un moment de referință în istoria Cotrocenilor în secolul al XIX-lea a fost domnia lui Alexandru Ioan Cuza, care a refăcut casele domnești, cu ajutorul arhitectului Scarlat Beneș, în perioada aprilie-august 1862. După refacere le-a mobilat cu piese elegante de mobilier în stil Napoleon al III-lea și obiecte de artă decorativă, luându-și de asemenea reședința de vară la Cotroceni.

Reparațiile și dotarea vechilor case domnești cantacuzine au fost executate sub supravegherea Ministerului de Externe, căruia i s-a deschis la 26 martie 1862, o linie de credit de 4000 de galbeni, completată cu un credit suplimentar de 600 galbeni. (*Muzeul Național Cotroceni, Ghid istoric*, p. 33)

Potrivit documentelor, la etajul caselor domnești s-au amenajat apartamentele domnitorului Alexandru Ioan Cuza, iar parterul, compus din patru camere mari și câteva de dimensiuni mai mici a fost rezervat soției sale, doamna Elena Cuza.

Reședința domnească de la Cotroceni a devenit locul de unde domnitorul marilor reforme a luat decizii importante pentru consolidarea unirii celor două principate, cum a fost și secularizarea averilor mănăstirești, măsură care a afectat averea mănăstirii Cotroceni.

Așadar, ansamblul de la Cotroceni fondat de voievodul Șerban Cantacuzino a fost în atenția tuturor domnitorilor care i-au urmat într-o măsură mai mică sau mai mare și a reprezentat un loc implicat continuu în viața politică, economică, socială, culturală și religioasă a țării.

Citându-l pe marele istoric Nicolae Iorga, Cotrocenii erau „o nestimată ascunsă odinioară în inima codrului aceluia de înalți arbori subțiri de baltă, între cari și-a găsit adăpostul fugarul logofăt Șerban Cantacuzino, care era să fie peste puțin Șerban-vodă cel nou al Țării Românești... Frumoasa clădire de mulțămită pe care Șerban o durase într-o poiană, rămânea supt straja codrului care ocrotise așa de bine și pe ctitor în ceasurile de mare primejdie. Drumețul ce va fi trecut pe poteci... nici nu se va gândi uneori că-i stă așa de aproape adăpostul cel bun al călugărilor, în chiliile lor primitoare. Numai când, la cele patru slujbe din fiecare zi, undele de sunete porneau din turnul cu clopote de la poartă, se simțea în deal și în vale că rugăciunea orânduită, munca gospodărească în numele lui Dumnezeu s-a sălășluit în adâncul codrului. Apoi sunetele se răreau, slăbeau din putere, și, la ultima lovitură de clopot răzleață, pădurea se învăluia din nou în vechea ei taină. Bucureștii se aflau încă departe supt dealurile celelalte, al Spirii, al Mitropoliei, al lui Radu-vodă și Mihai-vodă; el nu trecuse încă Dâmbovița, așa încât nu era pentru Cotroceni decât un oraș vecin. Vremurile nouă revărsară marele oraș în creștere și peste granița de pace a mănăstirii... Cotrocenii fură și supt Cuza și supt principele Carol o reședință înainte de toate... Apoi după un lung șir de ani, noul palat al principilor moștenitori se ridică iute în preajma mănăstirii, care mucezea cam uitată până la reperațiile de dăunăzi, care i-au dat măcar înfățișarea cuviincioasă, dacă nu strălucirea, viața, mândria din veacurile încheiate". (Nicolae Iorga*, România cum era până la 1918, I, România Munteană*, București, 1937)

ION CARBARĂU, *60 de ani de învățământ*

În anul acesta, 2012, se împlinesc 60 de ani de învățământ liceal la Bolintinul din Vale, aniversare care va fi tratată cu atenția ce i se cuvine în paginile revistei noastre. Liceul bolintinean, de binecunoscută și meritată faimă în trecut, de pe băncile căruia au ieșit ***oameni*** *în adevăratul sens al cuvântului, s-a bucurat de o pleiadă de profesori și specialiști al căror renume și profesionalism au rămas vii în amintirea elevilor de altădată. Singure numele unui Ștefan Ivașcu sau Ion Carbarău ne întăresc cu prisosință spusele. Acesta din urmă, Ion Carbarău, tatăl regretatului Constantin Carbarău, este autorul mai multor însemnări monografice privitoare la Bolintin, însemnări din care am spicuit și rândurile ce urmează, referitoare la începuturile învățământului pe meleagurile noastre.*

Ion CARBARĂU

ÎNCEPUTURILE ÎNVĂȚĂMÂNTULUI LA BOLINTIN VALE

A urmări problema învățământului primar în comuna Bolintin Vale nu este ușor deoarece lipsesc documentele, documente care, în bună parte, s-au pierdut sau au fost distruse în perioada 1944-1946. La Bolintin Vale era o arhivă bogată și bine întreținută pentru întreg secolul al XIX-lea. Am căutat această arhivă și admiram grija fostului notar, Marin Grigore, pentru datele trecutului comunei. Am găsit documente din 1803 dar, ulterior cercetărilor mele, multe din acestea au dispărut.

După tradiție, comuna Bolintin Vale a fost centru de plasă (plasa Sabaru n.r.) din prima jumătate a secolului al XIX-lea. În această comună s-a învățat carte de timpuriu, însă nu într-un local destinat acestui scop. Este de presupus că, la fel ca în multe localități din țară, s-a început a se învăța carte în incinta bisericii. Data la care ne-am oprit pentru a marca existența unei acțiuni organizate a scris-cititului la Bolintin Vale este anul 1856, deoarece pentru divanurile ad-hoc din 1857 candidează și un dascăl (învățător) de aici. Deci, oricât de sumară ar fi fost învățarea scris-cititului, această preocupare exista. Adaug argumentului de mai sus și faptul că actele scrise in epocă și pe care am avut posibilitatea să le cercetez, aveau o bună grafie și ortografie.

Ca loc de învățare a scris-cititului până în 1864 presupunem, așa cum arătam și mai înainte, că a fost o biserică. Problema se complică, oarecum, după 1864 când a fost promulgată de domnitorul Al. I. Cuza, *Legea învățământului primar,* obligatoriu și gratuit (ministru al învățământului era poetul D. Bolintineanu)



și a cărei aplicare impunea un local oricât de mic. Potrivit afirmațiilor unor persoane mai în vârstă din comună și după 1864 s-ar fi învățat tot la biserică. Bătrânul Nae Zinca Crudu, care la începutul anilor '60, când am vorbit cu el, urca la 90 de ani, mi-a spus că a învățat la școala parohială din curtea bisericii și abia în 1889, când era în clasa a V-a, în școala primară ce se construise în localitate. Fără a nega această ipoteză, înclin să cred că s-a învățat carte și în casa lui Enache Cosmad, tatăl poetului Dimitrie Bolintineanu. Pisania bisericii arată că această casă a fost dărâmată și pe locul ei s-a înălțat, în 1889, prin grija lui Costică Bolintineanu, clădirea școlii primare (azi Școala Veche - n.r.). Școala primară era o clădire frumoasă și, mai ales, mare în raport cu casele țărănești care o înconjurau. Avea 4 săli de clasă și etaj. În clădire se află și locuința directorului școlii. La etaj era o clasă care avea un turn cu ceas cu clopot care anunța orele și era auzit în tot satul. Menționez că ceasul a fost bine întreținut de toți cei care, de-a lungul anilor, au condus școala, astfel că acesta a mai funcționat un an doi și după 1944.

În anul 1890-1891, primul an pentru care am găsit documente în arhiva școlii, în registrul matricol erau înregistrați elevi în clasa a V-a. Ceea ce înseamnă că acești copii fuseseră înscriși în clasa I în anul școlar 1885-1886 și deci, că se învăța carte organizat și cursul primar avea o durată de 5 ani. În anul școlar 1890-1891, director al școlii era Ion Bălțățeanu și presupun că acesta ocupa aceeași funcție și în 1889 când s-a dat în folosință localul școlii. El apare, astfel, ca primul director al școlii primare din Bolintin, atestat de documente. Ion Bălțățeanu lucra în școală împreuna cu soția, Maria Bălțățeanu, și cu învățătoarea Maria Mihăilescu. În anul școlar 1891-1892 rămân aceeași învățători, pentru ca în următorul să apară în documente și învățătoarea M. I. Oprescu.

Pentru modul cum se desfășura activitatea școlară, semnificative sunt următoarele situații: în anul 1894-1895 pe clase, în registrul matricol, găsim: la clasa a V-a, 9 elevi, la clasa a IV-a, 12 elevi, la clasa a III-a, 26 elevi, la clasa a II-a, 22 elevi, iar în clasa I – 64 elevi. În anul următor populația școlară se prezintă astfel: cl. I, 63 elevi din care mulți repetenți; cl. a II-a, 35 elevi, de asemenea, cu destui repetenți; cl. a III-a, 14 elevi; cl. a IV-a 6 elevi, iar cl. a V-a, 11 elevi. Din această situație apare clar că mulți copii erau lăsați de părinți să învețe cel mult două-trei clase. Menționez că în anul școlar 1895-96 apare în acte și învățătoarea Rosa Rosescu.

Urmărind arhivele școlii din perioada 1890-1900, pot fi observate și unele date referitoare la zonele din Bolintin de unde proveneau elevii. Avem, astfel, cătunul Băleanu, adică elevul era din cartierul Băleanu de azi: cătunul Drăgăneasca (Drugăneasca, n.r.), respectiv, din partea de vest a localității; în sfârșit, elevul Manolache R. Ștefan sau elevul Popescu M. Gh. din cătunul Moșteni. S-ar putea, deci, afirma că școala era privită cu interes în întreaga comună, părinții, indiferent unde locuiau, trimițându-și copii să învețe carte, chiar dacă nu-i lăsau să termine tot ciclul primar.

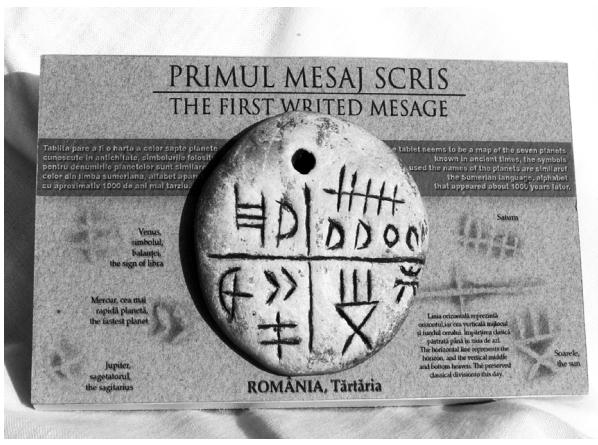
Învățătorul Ion Bălțățeanu a fost director al școlii până la sfârșitul secolului trecut. În anul școlar 1900-1901, director al școlii vine institutorul Gh. Marinescu-Zăbăvoiu, numele adevărat fiind Gh. Ioniță, tatăl cunoscutului avocat bolintinean Costin Marinescu. Directorul Gh. Ioniță va lucra în școală împreună cu soția, Maria Gh. Ioniță, și va ocupa această funcție până în preajma primului război mondial. La intrarea României în război Gh. Ioniță este mobilizat, pleacă pe font și cade eroic în 1916, în luptele de la Turtucaia, având gradul de sublocotenent de artilerie.

Urmare în numărul viitor

Știri

Ciprian Necșuțu

Începând cu 1 septembrie și până pe 1 noiembrie este în desfășurare programul *Inițiativă locală. Dezvoltare regională*, selectat în cadrul *Programului Operațional Regional* și cofinanțat de Uniunea Europeană prin *Fondul European pentru Dezvolarea Regională*. Cu această ocazie au avut loc mai multe târguri de produse tradiționale și realizate manual (heand made). Primele locații alese de organizatori au fost: Brădetu și Cetățeni



din județul Argeș, Boldescăieni, Comarnic, Urlați și Bușteni. Proiectul a vizat stimularea turismului rural și popularizarea principalelor obiective turistice regionale. publicul a venit în număr mare, organizatorii prezentând obiecte meșteșugite de mâinile artiștilor și formații populare locale ce au cântat împreună cu trupe consacrate cum ar fi Bere Gratis sau VH2.

Unul dintre artiștii participanți cu lucrări în cadrul evenimentului este bolintinean, se numește Ciprian Necșuțu și a arătat publicului elemente din arta neolitică descoperite pe teritoriul țării noastre, opere renumite la nivel internațional, prezente în toate expozițiile despre arta preistorică, cunoscute în lumea întreagă, însă din păcate puțin știute la noi în țară. Ciprian Necșuțu încearcă să promoveze în fața publicului autohton trecutul istoric valoros pe care îl avem și pe care uneori îl ignorăm. Amintim că cea mai veche formă de scriere din lume se consideră a fi tăblițele descoperite la Tărtăria care sunt datate din perioada 5300 î.e.n.

Proiectul internațional *Jeunes en Roumanie* la Școala Bolintin Vale

prof. Cristina Niță

În perioada 29 iunie – 11 iulie 2012, Școala cu clasele I-VIII Bolintin Vale a fost gazda unui eveniment de excepție: proiectul *Jeunes en Roumanie*. Acest proiect a fost inițiat de către Asociația Solidarité Horia-Quévy din Belgia, în colaborare cu Uniunea Națională a Consiliilor Județene din România și are ca obiectiv înfrățirea satelor belgiene cu cele românești, în scopul schimbului de experiențe menite să apropie tinerii aparținând celor două culturi. Proiectul presupune realizarea de tabere de vară în satele/comunele/orașele mici din România pentru mișcările de tineri voluntari din Valonia și Bruxelles, în vederea desfășurării de activități de voluntariat în folosul comunităților locale ce îi



găzduiesc. În județul Giurgiu, acest proiect a fost posibil datorită implicării Consiliului Județean Giurgiu și Centrului de Afaceri Transfrontalier „Danubius". Pe plan local, Primăria Bolintin Vale și conducerea școlii s-au implicat cu multă responsabilitate în derularea acestui proiect.

(continuare în pag. 4)

Ecologiștii entuziaști

prof. Verona Marin

Motto: *Reciclarea ne salvează ! ! !*

Cine vrea să ajungă într-o țară ideală, unde totul este limpede, senin, neîntinat ? Aceasta este ***Țara lui Andrei***, un vis al copiilor ce speră ca **EA** să devină realitate. Derulată în această vară, activitatea amplă, sponsorizată de OMV PETROM, a avut printre câștigători echipa de elevi de la Bolintin Vale, care au fost instruiți în tabăra de la Brașov (Târlungeni), devenind ecologiști și voluntari cu idei îndrăznețe. În strânsă legătură cu acesta am condus și coordonat participarea la proiectul ecologic *Școala mea, Școala ECO*, în cadrul căreia au avut loc joi, 13 septembrie 2012, în Parcul Central din Bolintin Vale, în cursul dimineții, activități în aer liber alături de echipa *Ecologiștii entuziaști*, copii cu sufletul pur, care își doresc o țară curată.

Așa cum am arătat în discursul de deschidere, *fiecare dintre noi avem puterea și obligația de a proteja mediul înconjurător. Soluția este la îndemâna noastră și constă în colectarea selectivă a deșeurilor, reciclarea lor și reducerea consumului de resurse naturale*. De aici reiese clar atât scopul activităților derulate în cadrul proiectului *Școala mea, Școala ECO* – schimbarea atitudinii față de mediu, cât și obiectivele propuse, concretizate prin *Expo Eco* de joi: conștientizarea, sensibilizarea comunității privind colectarea selectivă a deșeurilor, reciclarea acestora, reducerea consumului de resurse naturale prin folosirea de echipamente ecologice.

În ceea ce privește desfășurarea, s-au înființat diverse ateliere de lucru: *Artă decorativă*, *Bucătăria activă*, *Atelier publicitar și multimedia*, *Atelier de tatuaje și pictură pe față*, unde copii mai mari sau mai mici stăteau la coadă, fericiți să se metomorfozeze în fluturași, pisicuțe, etc. În domeniul artelor plastice chiar au ieșit la lumină talente.

Încă de la început au fost numeroși spectatori: părinți, bunici, membri marcanți ai comunității. Ce atrăgea evident atenția era un dinozaur confecționat din 700 de sticle, botezat *Monstrul gunoaielor*, ca simbol al pericolului pe care îl reprezintă deșeurile aruncate și nereciclate. Peste tot prin parc erau pancarte cu sfaturi din *Codul bunelor maniere ecologice*. Și așa cum redă entuziasta membră a echipei, Ana Ștefan, referindu-se la animalul preistoric ce domina locul,vorbele de duh ale *Monstrului* gunoaielor: *Voi m-ați creat / Prin ce-ați aruncat. / Dacă nu vă opriți / Veți fi înghițiți.*

Dar, pentru a încheia în mod optimist: zâmbește și ecologizează-te !

UN DISTINS PROFESOR - Ion CARBARĂU

Emil Păunescu

Viitorul intelectual de ţinută **ION CARBARĂU** (1906-1992) a absolvit cursurile liceale la Bârlad şi cele superioare la Bucureşti. Între profesorii renumiţi pe care i-a avut la Facultatea de litere şi filosofie s-au numărat P.P. Negulescu şi N. Cartojan. Stabilit în 1932 la Bolintin Vale, el a slujit învăţământul gimnazial şi liceal al târgului vreme de patru decenii, continuând a fi animator al vieţii culturale locale mulţi ani după pensionare.

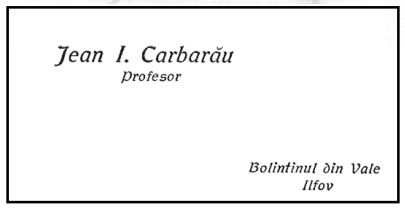
În cartea *Bolintinul, bolintinenii, Bolintineanu*, apărută în 2004 la Editura Dominor, coordonatorul Constantin Carbarău a schiţat un medalion omagial tatălui său, însoţit de o fotografie la senectute. În acelaşi an, am avut bucuria să descopăr în colecţia muzeului un portret de tinereţe al profesorului, care face parte dintr-un lot de poze ale acelor candidaţi din învăţământul secundar ce au susţinut în 1937 examenul de capacitate cu Nicolae Cartojan. Piesa în cauză poartă ştampila celebrului „STUDIO Regal FOTO. Bd. Elisabeta Nr. 18 Bucureşti" şi textul manuscris „Ion I. Carbarău / profesor / Grupa Română principală şi Latina secundară".

În bogata corespondenţă din fondul documentar Cartojan, conservat la Muzeul judeţean „Teohari Antonescu" începând din 1993, se păstrează şi trei cărţi de vizită ale dascălului bolintinean. Prima are tipărit pe avers textul „Jean I. Carbarău / Profesor / Bolintinul din Vale / Ilfov". Ea nu este datată şi conţine pe verso un mesaj autograf („Primiţi vă rog sincere urări de sănătate").

Cea de-a doua conţine textul manuscris „I. Carbarău profesor / Mulţi ani «Hristos a înviat» / 27.IV.1940 / Bolintinul din Vale. Ilfov". Este păstrată împreună cu plicul, circulat poştal între comuna menţionată şi domiciliul bucureştean al profesorului universitar Nicolae Cartojan (Str. Ienăchiţă Văcărescu, nr. 17 bis).

În sfârşit, cea de-a treia carte de vizită, de asemenea un manuscris autograf, conţine următoarea însemnare: „Slt. rez. Carbarău I. Ion / Reg[imentul] 68 Inf[anterie] fortific[aţii] / La mulţi ani «Hristos a înviat» / 19.IV.1941". Pe verso este o însemnare ulterioară, făcută în casa adresantului („Pentru răniţi […]"), cuprinzând totalul unor cheltuieli cu rechizite, flori, vin şi ţigări (probabil donaţii făcute de familia Cartojan).





Chiar dacă aparent minore, documentele amintite confirmă că relaţia fostului student cu magistrul său a continuat după absolvire, independent de susţinerea examenului de capacitate. Felicitările de Paşti din anii 1940-1941, inclusiv după concentrarea ofiţerului rezervist în vederea intrării în război, denotă o relaţie sufletească specială.

Sperăm ca investigaţii ulterioare să crească numărul mărturiilor salvate de trecerea timpului şi să confirme ipoteza exprimată.

ION CARBARÃU

(1906-1992)

Profesorul ***Ion CARBARĂU*** s-a născut la 15 septembrie 1906, în satul Iugani, comuna Boghești din actualul județ Vrancea. Școala primară a făcut-o în satul natal, urmând, apoi, cursurile gimnaziale și liceale la Bârlad (liceul *Codreanu*). În perioada 1928-1932 este student la Facultatea de litere și filozofie din București. După obținerea licenței vine la Bolintin Vale unde soția sa, Mitrița Carbarău, lucra ca moașă. Sprijinit de profesorul universitar P. P. Negulescu intră, în 1932, în învățământ, la Gimnaziul industrial din Bolintin Vale, mai întâi ca suplinitor, apoi, în 1934, ca titular la catedra de limba română. La 10 august 1939 este concentrat, face războiul în Est și apoi în Vest, fiind lăsat la vatră în octombrie 1945.

Reîntors la Bolintin își reia activitatea de profesor la gimnaziu, școala generală, școala medie înființată din inițiativa lui – și, apoi, la liceul din localitate pentru a cărui realizare s-a zbătut mult, alături de profesorul Ștefan Ivașcu. Iese la pensie în 1971.

Începând din 1945 și până în 1985 este principalul susținător al vieții culturale din localitatea noastră, de numele său legându-se zeci și zeci de manifestări cultural-artistice (teatrale, literare etc.), care au impus Bolintinul din Vale ca un centru cultural. A desfășurat o susținută activitate pe tărâm social, făcând parte din diverse comisii locale pe linie de învățământ, cultură, educație cetățenească, cooperație, CAR etc. A primit, pentru anii petrecuți pe front, precum și pentru activitatea profesională și culturală, numeroase decorații, medalii, diverse alte distincții ale statului român. A murit la 19 martie 1992.

DOM' CARBARĂU

Neagu Udroiu

Spre şcoală şi către dascălii ei ne întoarcem doar cu zâmbet pe faţă şi vârtejuri de sentimente în suflet. Le datorăm prea mult acestor fiinţe înstăpânite de îngeri şi de dansul lor diafan pentru a ne permite protocolar altfel de gesturi decât cele însemnând recunoştinţă şi respect. Sunt, şi aşa vor rămâne toată viaţa pentru noi, Domnii Trandafiri ai şcolarului de altădată. De la tinereţe pân' la bătrâneţe.

Pe vreme de război, fratele meu cel mare urma cursurile Gimnaziului Unic Bolintineanu. Pe caietul de teze la limba română adus acasă i-am citit, ajunsesem să deprind bine textele, o povestire întinsă şi seducătoare prin subiect: călătoria cu clasa, evident pe jos, în pădurea de la Malul Spart-Căscioreanca i se spunea pe la noi prin sat. La finalul lecturii aveam să descopăr calificativul obţinut de elevul narator - plus nouă - şi numele arbitrului judecător: Ion Carbarău. Dom' Carbarău, cum îi zicea toată lumea, se va constitui într-un vector de relief în existenţa familiei noastre. La Liceul din Bolintin Vale voi ajunge şi eu iar după mine fratele nostru mai mic. Ocazie să perpetuăm în casa noastră numele domnului Carbarău, amintirea sa.

A fost suficient să aud pe cineva strigându-l şi am sărit ca ars. În faţa cancelariei s-a oprit cel strigat. Un bărbat mai degrabă scund, cu păr albit pieptănat cu grijă, peste cap, lăsând liberă fruntea înaltă, uşor bombată. Purta costum, deşi eram în august. Din buzunarul hainei se prelingea în sus o revistă *Gazeta literară*, care abia apăruse. Când eu ajungeam în Bolintin pentru examenul de admitere, liceul dobândise cheag. Cu noi, cu noua clasă a opta, se forma trilobul ce compunea în epocă durata şcolii medii. Exista o clasă a noua, în care se vizibilizau băieţi şi fete cu gândul la carte, deja parafată. Titel, fiului domnului Carbarău, ţinea afişul. Ştia de toate şi promitea să mulţumească pe îndestulate cu sârguinţa lui. Cei dintr-a zecea erau priviţi drept ceea ce se considerau - granzii liceului. Îi zăream plimbându-se pe strada principală - Main Street, cum ar fi zis americanii - cu grija de a fi identificaţi, salutaţi şi respectaţi. Iară noi, noi epigonii ? Adunaţi din târguri şi din sate, aşteptam cuvântul de ordine pentru ziua admiterii. Făcusem deocamdată controlul medical şi aveam să revenim peste câteva zile. În ziua stabilită, la ora zece suntem în clasă şi scriem ! Ne era clar: orice întârziere se vedea reprimată, indiferent de motive. Nu vrem să lăsăm loc la treburi de felul acesta:Alo, Cernavoda, ce se întâmplă pe Dunăre ? Aluzie la tentaţia unora de a-şi culege informaţii utile şi întrebuinţabile. N-a fost cazul la noi. Examenele aveau să decurgă în cel mai dulce stil clasic. Cu câştigători şi perdanţi. Când a sunat cornistul adunarea, ne cam ştiam între noi din curtea şcolii. Aveam ceva



din înfăţişarea unui ansamblu artistic alcătuit după cum s-a nimerit. Baritonii erau fără dubiu oamenii casei, bolintinenii get-beget, premianţi ori nu dar aureolaţi de statutul de locuitori în metropolă: George Apostoiu, Jenică Rotaru, Stegărescu, Răduţă, Foaie Ecaterina, Ruban Angela, Crudu Gheorghiţa, Carmen Mitrea. Un pluton vizibil era cel din Crevedia: Sâmbotin, Gheorghe, Gheorghiu, Moraru, Valentin. Restul, noi ceilalţi. Tenori, dacă nu cumva altişti ori soprane de coloratură. Într-o formă sau alta, pe Dom' Carbarău îl întâlneam zilnic. LA ORELE DE CURS, în REUNIUNILE DE CENACLU, DE VORBĂ CU PĂRINŢI ADUŞI ÎNCOACE DE GRIJA CATALOGULUI ÎN PLINĂ ofensivă. Cancelaria şcolii a însemnat pentru mine de când mă ştiu un sinonim al altarului. Urmăream la biserica de la noi din Cartojani - participam alături de mama şi bunica la anumite slujbe - cum preoţii intrau şi ieşeau din altar, căpătând convingerea că în acel loc neştiut nouă decât pe dinafară, doar ei au ce căuta. Nu este acelaşi lucru în cazul cancelariei ? Când s-a întâmplat să-i trec pragul, am călcat cu sfială împinsă la smerenie. Cu sentimentul că mi se face o favoare. Am luat-o ca un privilegiu. Prin cancelariile de Bolintin s-au perindat nume de autoritate şi cu harul servirii şcolii în diapazon de înălţime recunoscută. Ţin să privesc prestaţia domnului Carbarău drept una descinsă din stele. Avea lecturi răsfirate pe spaţii largi, vorbea pasionat despre autori şi titluri de cărţi ce meritau puse sub pernă, invita cu duioşie la citit şi conspectat volume alese, ne îndemna să învăţăm pe dinafară strofe memorabile.

Îl văd printre genele albite de vreme un patriot înnăscut. L-am perceput drept ceea ce era-un pedagog predestinat succesului. Era, neîndoielnic, un animator cultural pe care toate satele româneşti risipite în cele patru puncte cardinale, de nu-l aveau se cuvenea să-l inventeze. Pentru că fără un Dom' Carbarău la casa omului viaţa se află într-un nemeritat impas.

Într-un conclav care ne-a adus recent la Bolintin Vale, un distins scriitor, îl numesc pe Florentin Popescu, propunea ca pe clădirea locuinţei familiei Carbarău situată nu departe de clădirea cea veche a liceului, să fie fixată o placă memorială. Generoasă idee, în aşteptarea clipei de practică înfăptuire.

Aş circumstanţializa aceluiaşi demers, al împotrivirii uitării, un alt subiect sensibil. Am în vedere imaginea răvăşitoare a venerabilei clădiri, din pricina căreia, dacă înţeleg corect, pentru a-i face loc au fost radiate două clădiri cu acută rezonanţă istorică. E vorba de casa în care vedea lumina - anul încă se caută - Dimitrie Bolintineanu. Dar şi de locuinţa acelei rude în care poetul şi ministrul, paşoptistul şi jurnalistul de până mai ieri îşi consuma, în sărăcie şi uitare, ultimele clipe suprapământene. Este greu şi costă. Dar a fost mai uşor ca alţii să refacă ziduri îmbrăţişate de bombe ? Un Plan Marshal de dragul trecutului istoric merită încercat. Aşa cum trebuie odată şi odată să se reconstituie tezaurul legat de dalta unui Karl Storck. Au fost recuperate piese de tezaur dacic. Este chiar imposibil să dăm de urma bustului croit de mâna unuia din primii sculptori afirmaţi în România ? Iar povestea coloanelor de baldachin gândite să sprijine de viscole şi ploi chipul semeţ şi demn al poetului este de tot hazul. Cine face din ea un subiect serios. Îndrăznesc să văd în Asociaţia „Bolintineanu", înfiripată pe temeliile Fundaţiei cu acelaşi nume - inspirator Titel Carbarău - un protagonist destoinic şi promiţător.



Romulus Dinu

ÎNSEMNĂRI ÎNTR-UN CAIET DE VACANȚĂ DIN PERIOADA INTERBELICĂ

29 iunie

În fine, n-am ce să fac. O să încerc și eu să scriu câteva *însemnări* într-un caiet de vacanță, cum e poruncă de la profesorul de română. Dar asta e viață, să nu te lase nici vara de capul tău, spuneți și voi ? ! [...]

30 iunie

Aici, la Bolintin, aproape s-au copt merii. O să se împartă de „Ziua Moșilor", cu covrigi. Până atunci nu e bine să mănânci, decât fără voie...

Haiducu, câinele nostru lup, s-a ogârjit rău de tot, fiindcă o zăpăcită i-a aruncat niște apă fiartă pe spinare. A pretins că din greșeală, dar Haiducu cred că știe mai bine de ce. Nu mi-a spus nimic – nu poate vorbi săracu' – dar nu o lasă să umble prin curte. I-a rupt rochia de două ori de atunci. O dată și cu nițică piele de dedesubt. Bine i-a făcut. Când l-am mângâiat pe lângă arsură și l-am întrebat ce are, a mârâit și s-a uitat spre casă. Din pricina lui acum am necaz pe toate femeile, afară de mama. Până și cele mai bune mâncări am auzit că le fac bucătarii. Și apoi, ele stau toată ziua cu gura pe câte cineva. Fetele nu fac decât să chicotească, dacă se uită la tine, și să-și spună mereu *ceva* la ureche. Sunt sigur că te vorbesc de rău. Nu știu decât să se joace: cum le-ai făcut o figură de jiu-jitsu și le-ai sucit puțin o mână, plâng de pomană ! La bătaie nu mai vorbesc: zgârie, și tot ele țipă. Stau cu ceasurile de prispă, sucesc și răsucesc niște petice, îmbracă, dezbracă și spală nenorocitele alea de păpuși. Când sunt mari, cam tot la fel fac.

2 iulie

Azi a venit, în sfârșit, Gheorghiță...

– Ce-ai stat, măi, atâta la București ? l-am întrebat eu când s-a dat jos din cursă. S-a copt de mult cireșul ăla de lângă cotețul porumbeilor...

Nu mi-a răspuns, că era năucit de soare, căldură și praf.

– Asta în loc de bună-ziua ! m-a luat la fix tușa Marioara, maică-sa, că are o limbă și un glas de parcă taie tablă și o bate pe casă.

– Ziceam că...

– Ce să zici ? Așa te-nvață la școală ? Să nu dai bună-ziua ?

Săraca școală ! Na, că o lua pe coajă și în vacanță, nu numai în tramvai, pe degeaba, fiindcă toată lumea știe că nu ne învață așa la școală, dar îi aruncă în spinare multe chestii, pe care trebuie să le învățăm încă de acasă, dar nu știu cum se face că le uităm...

Dar eu altceva vreau să spun. Că adică pe mine mai tare mă ardea nerăbdarea să mă întâlnesc cu Gheorghiță, și de-aia mă luase gura pe dinainte. Și-apoi ce, parcă se schimbă vremea, dacă spun eu sau nu „bună-ziua" ? ! Că tot plouă dacă plouă, și tună dacă tună ! Ca și chestia cu *Ziua bună se cunoaște de dimineață*, care tot aiurea e, că poți să pleci la Argeș pe soare și să te întorci ciuciulete. Tata mare, și mai rău, zice despre mine așa, când îmi dau în petec. Dar când mă gândesc cam ce-ar vrea să însemne, îmi vine nu știu cum... Că au și vorbele astea tot felul de înțelesuri.

8 iulie

Cinci locuri sunt bune de scăldat în Argeș și doar într-unul singur era să nu mă înec. Tocmai în locul ăsta azi am scrântit-o, încercând să dărâm malul. Adică să ajut Argeșul să mănânce din trifoiul lui Frige-câini. N-aveam de gând să fac baie. Eram îmbrăcat la șpiț: cămașă și pantaloni albi, ciorapi și pantofi albi. Costumul meu de sărbătoare. Ce-oi fi căutat acolo așa *elegant* ?

Unde vedeam că-i crăpat malul, împingeam cu piciorul. E o plăcere să se desfacă bucăți aproape cât tine de mari și să pleoscăie în apă. Una era mai mare. Nu vroia. Am sărit pe ea. Tot nu vroia. Am mai sărit o dată. Tremura. Iar am sărit. S-a desprins nițel, dar o țineau niște rădăcini. Nu grozave, de-aia am mai sărit o dată. A fost prea mult. Trebuia numai o jumătate de săritură. Bucata s-a aplecat și m-a lăsat să cad eu întâi în Argeș. Ea, cât o vacă de mare, a venit după mine. Dacă nu se sfărâma până jos, aș fi încremenit în fundul apei cu mormanul peste mine până la sfârșitul erei *catrenare*, când auzisem pe tata că trebuia să sosească Argeșul în sat, că acum era la 2 kilometri.

Și am ieșit de acolo cu un costum de porc. De ce râd oamenii pe drum de nenorocirile altuia ?

Eu de câte ori vreau să simt la București miros de vacanță, *trag apă în nas*: și atunci miroase a scăldat, a Argeș, a zăvoi, a turturele, a soare, a doborât de oboseala jocului, a tălpi desculțe în praf fierbinte, a miriști țepoase, a scalde și arini și chiar... a înec în Argeș.

15 iulie

De-abia mai pot să scriu. Mi-e mâna vânătă. Tot cotul o julitură, amândoi genunchii și spinarea. Glezna e doar scrântită, nu s-a rupt de tot.

Poate au avut dreptate și *ei* când au spus să nu ne ducem cu vaca, pentru că *nu suntem învățați*. Dar ceilalți copii cum merg ? Zău că nu-i mai înțeleg ! Toată ziua stau cu gura pe mine să mai las joaca, că uite alți copii câte treburi fac, săracii, pe lângă casă și la câmp... și-acum ? !

A fost bine la început. Am legat-o de un picior al podului și ne-am scăldat până ne-a apucat tremuriciul. Pe urmă, când am dezlegat-o și păștea liniștită pe la capul locului lui Ilie-al-lui-Lapte-gol, a venit tăunul. Eu eram cu mâna în veriga lanțului. Când a început să gonească, nu știam dacă ea mă trage pe mine sau eu o țin pe ea. Sigur este că întâi am alergat cât am putut, strigând: *Pșoa-nea, Florica, pșoa-nea*, dar ea, nimic, asculta de tăun. Pe urmă, ea a avut condiție fizică mai bună decât a mea și m-a târât prin niște porumbiști. Am avut noroc: ori am scăpat din veriga lanțului, ori i-am dat drumul, că dacă nu, treceam ca trenul cu ea prin salcâmii lui Piele-lată, de-i mai lăsam și pielea mea de pe mâini. De-aia zic eu că am avut baftă, ca n-am lăsat decât nițică, mai înainte, pe niște bolovani.

Pe urmă, ea s-a dus naibii spre Ieftimiu, și-am găsit-o spre seară într-un trifoi. Mâncase pe săturate, fiindcă începuse chiar să se îngrașe. Se uita la mine blând... ca o vacă. Nu ținea minte, pesemne, ce-mi făcuse, și nici cum ajunsese acolo. Vacile sunt teribil de proaste. Fac lapte chiar dacă n-au vițel, sau mănâncă toată ziua în neștire, ca azi, când s-a umflat până acasă ca o butie. Eu le-am spus ce-am pățit cu tăunul, cum a supărat-o, cum m-a alergat, dar că de sătulă este berechet, ca a păscut la trifoi verde până s-a îngrășat, de n-o mai cunoșteam.

Din asta a ieșit un tărăboi nemaipomenit. În loc să se îngrijească de mine, care eram ca vai de lume de julituri și cu hainele ferfeniță, mătușile au început să țipe că moare vaca. Au sărit și au înămolit-o toată cu noroi rece de la puț. L-au chemat și pe nea Pipoacă. Ăsta a înțepat-o cu un fel de sulă de cizmărie în burtă, că era chiar să moară, așa a fâsâit. Acum e în coșar, pe gânduri, dar trăiește.

Bine că a scăpat, fiindcă mătușile ziceau că mai bine muream eu, că făcea tata altul, dar pe vacă dai bani ca s-o cumperi...

Cred și eu, dacă nu păstrează viței, ci îi taie, și beau ei laptele în locul vițeilor !

18 iulie

Azi a fătat Fetița. Am găsit-o de dimineață în coteț, slabă moartă, din rotunjită ce era, și cu patru căței orbi lângă ea. Umbla de mai multe zile legănând o burtă de parcă ar fi mâncat trifoi. Dar câinii pasc rar de tot, și numai când îi doare stomacul. Rup așa, în silă, și înghit câte un smoc de fire de iarbă.

Cățeii sunt orbi, dar nu m-am mai speriat ca în alte dăți. Știu c-o să le crească și ochi când s-or dezlipi ploapele.

Îmi vine însă de pe acum să plâng, fiindcă o să-i înece aproape pe toți. Mare lucru de-or opri vreunul. De ciudă și de milă abia îmi țin plânsul și-mi vine să le spun că parcă sunt hingheri. De s-ar mânca și carne de cățel, i-ar opri pe toți, ca pe pucei. Oricum, cățelușii îmi plac mai mult. Mai ales după ce fac ochi și le atârnă burtica de pământ, sau când vin la tine și-ți sug un deget de la picior cu o poftă de-ți vine să crezi că-ți curge lapte de câine prin deget.

Acum o să-i ia într-o zi pe ascuns, și cine știe ce-au să facă cu ei... Noroc că Fetița e deșteaptă și, după ce plânge ce plânge după căței, face alții. Din când în când, îi mai rămâne și ei câte unul. Mai ales dacă e negru în cerul gurii. Adică rău.

Cu copiii animalelor m-am cam lămurit cum stă treaba. Îi face vaca, scroafa, Fetița sau iapa lui nea Vasile al lui Tânjală.

Cu copiii oamenilor lucrurile sunt cam încurcate. Când eram mic de tot și am întrebat cine m-a făcut pe mine, Tușa Lixandra mi-a spus că asta nu e treaba mea. Cum adică nu-i treaba mea ? Nici măcar *eu* nu sunt treaba mea ?

1 august

De la o vreme am început să mă cam satur de povești. Le știu de dinafară, iară ăia care se bat n-au nici puști, nici pistoale: doar cu paloșul.

Acum îmi plac cărțile de explorări și aventuri, cu lupte cu *indigeni*, un neam de oameni colorați de obicei, ca împărații din povești, în galben, negru sau roșu și rareori în alb, și care sunt răspândiți pe toată suprafața pământului. Păcat că nu sunt și pe la noi, la Bolintin. Ce mai m-aș lupta cu ei ! [...]

De la o vreme, însă, îmi place mai mult să stau de vorbă cu Nelu-mecanicu – nu e mecanic încă, dar vrea să se facă și toată ziua adună piulițe, șuruburi, pile mai vechi de pe la moara lui nea Lixandru, clești, în fine, de toate câte-i pot pica, mai pe muncă, mai pe cârâială. Dar cum se strică o clanță, cum se pierde o cheie, Nelu e gata, dacă nu să o facă, cel puțin să se căznească, și deseori izbutește. Îi e așa de dragă viitoarea lui meserie, că stă toată ziua la moară, unde este un motor cu un singur piston, vechi, zic eu, de pe timpul când s-or fi inventat, dacă nu chiar mai vechi. La burlanul pe unde ies gazele pe acoperiș i-au pus o tablă strâmbă, așa, ca la fluierele alea mici, de plumb, de 2 lei bucata, și când ies dau un țipăt gros și scurt, care se aude de la kilometri, să știe lumea că merge moara și să vină cu sacii. Fiindcă motorul mai mult stă, că-i vechi, nea Lixandru cu Nelu, care e ajutor de bunăvoie, montează și demontează toată ziua la el, de-s negrii ca dracii când termină seara și se duc să se spele la Argeș. Ce-i drept, câteodată reușesc să-i găsească hiba și să-l pornească pentru un ceas-două. Să-i vezi atunci mândri și plini de ulei, explicând la fix ce-a avut mașina la aprindere, sau prin burta ei de fier, ți-e mai mare dragul și respectul.

12 august

Nu prea mai am chef de caietul ăsta cu *însemnări*. Și nici timp nu prea am, că sunt multe de făcut într-o vacanță. Pe urmă, mă gândesc că unele nici n-ar merge cum le-am scris eu, dacă m-ar pune profesorul să le citesc. Poate că am să scriu altă dată despre vacanțele mele la Bolintin, așa, ca pentru mine...

(Fragment din vol. *La pepeni*)

Virginia-Maria PILAT
Strada Primăverii, nr. 32, București

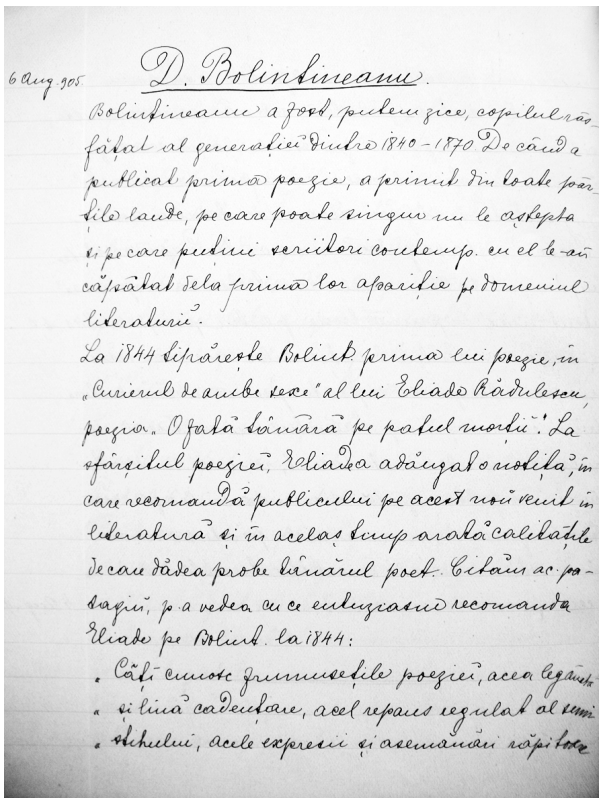
DIMITRIE BOLINTINEANU

6 august 1905.

Bolintineanu a fost, putem zice, copilul răsfățat al generației dintre 1840-1870. De când a publicat prima poezie, a primit din toate părțile laude, pe care poate singur nu le aștepta și pe care puțini scriitori contemporani cu el le-au căpătat de la prima lor apariție pe domeniul literaturii.

La 1844 tipărește Bolintineanu prima lui poezie, în „Curierul de ambe sexe" al lui Eliade Rădulescu, poezia *O fată tânără pe patul morții*. La sfârșitul poeziei Eliade a adăugat o notiță, în care recomandă publicului pe acest nou venit în literatură și în același timp arată calitățile de care dădea probe tânărul poet. Cităm aci pasagiul pentru a vedea cu ce entuziasm recomanda Eliade pe Bolintineanu la 1844:

Câți cunosc frumusețile poeziei, acea legănată și lină cadențare, acel repaus regulat al semistihului, acele expresii și asemănări răpitoare ce întineresc inima; câți pe lângă aceasta mai cer și o limbă de la poet, pot judeca versurile D-lui Bolintineanu, acestui june necunoscut încă, ca floricella



împresurată în mijlocul unei lese; a-i saluta talentul și a aștepta dela dânsul opere de un secol mai ferice.

Viața lui Bolintineanu în partea ei dintâi nu e tocmai ușor de reconstituit. S-a născut la Bolintin, aproape de București. Tatăl său era de origină macedoneană. Numele lui, după cum se dă, era Enache Cosmad. Ocupase o funcțiune în administrație și se retrăsese la Bolintinul din Vale, unde avea oarecari moșii și se bucura de oarecare vază.

Va urma

Numărul trecut al revistei noastre (***Sud***, nr. 1 (143), serie nouă, august 2012, p. 10) a avut privilegiul să găzduiască rândurile scrise acum mai bine de un veac de către o doamnă, fostă profesoară a Liceului *Regina Maria* din București – Virginia-Maria Pilat. Se cuvenea, atunci, ca ele să fie însoțite de un text lămuritor asupra biografiei autoarei și scrierilor ei. Vom împlini acum această datorie către cititori și vom vorbi despre felul în care a ajuns să ne fie cunoscută.

Au intrat în obișnuință, fără să mai doară, fără să mai intereseze, veștile anunțând dărâmarea cutărei vechi clădiri, îmbătrânită de timp și oameni. La fel și poveștile relatând despre adevăratele comori aflate înăuntru și aruncate ca netrebnice ori intrate pe mână de „*recuperatori*": vechi mobile, obiecte, cărți, hârtii... Arareori, câteva dintre ele au fericita soartă de a se reîntâlni cu oameni ce le prețuiesc, vreun „*anticar*" de ocazie – negustor de vechituri, precum Aritică al nostru, de la Bolintin, interesat mai mult de „*obecte*", căci hârtiile sau cărțile au mai puțină căutare pe „*piață*".

Se întâmplă totuși, uneori, ca prin minune, ca în apropiere, exact la momentul potrivit, să se afle un iubitor, cunoscător și doritor al acestor producte ale minții, care să le scape de la măcel și să le hărăzească o nouă viață.

Asemănător, cumva, este și cazul din rândurile de față, prin care niște bunuri inestimabile au fost scoase de la ananghie datorită interesului și pasiunii dovedite de către o concitadină a noastră, doamna Mariana Chiva. Dumneaei este cea care a păstrat și a acceptat să pună la dispoziția cititorilor revistei noastre documentele despre care se va face vorbire în continuare, faptă pentru care îi adresăm mulțumirile întregii redacții.

Subiectul principal al discuției va gravita în jurul unui „*Caet*" cuprinzând comentariile Virginiei Pilat (1874-1955), profesoară de Limba română la Liceul *Regina Maria* din București, așternute



pe hârtie în anul 1905. Ele surprind prin calitatea interpretărilor, prin clarviziune și prin ascuțitul simț critic. Opiniile exprimate aici sunt ferm și convingător argumentate printr-o analiză de detaliu și într-un stil ce pare a fi o amalgamare de Călinescu și Lovinescu – amândoi posteriori eroinei noastre. Fraza curge lin și încântător, transfigurându-se într-un frumos exemplu de limbă românească.

Biografia Virginiei Pilat se lasă cu greu dezvăluită, dată fiind sărăcia aproape lucie a informațiilor, precum și numărul mare de familii purtând patronimicul Pilat (sau Pillat). Este sigur că ele au ca origină Galiția și că au început să vină pe meleagurile noastre (în Moldova, cu precădere) începând cu veacul al XVIII-lea. Dintr-un certificat de căsătorie (nr. 40187, copie eliberată la 29 mai 1995 de C.L. al Sector 1, București) aflăm că Virginia era născută pe 16 august 1874, la Botoșani, ca fiică a lui Cristea Pilat și a Ecaterinei. Alte amănunte ne sunt dezvăluite de o *Fișă individuală*, din 1928-29, întocmită de Ministerul Instrucțiunii Publice, Direcția Generală a Contabilității:

„Virginia-Maria Pilat, profesoară definitivă, grad obținut cu ordonanța nº 10767 din 25 februarie 1911. La 1 ianuarie 1928 funcționa la Liceul de fete „Regina Maria" din București. Numărul gradațiilor 5 (a patra obținută la 1 aprilie 1917; a cincea la 1 ianuarie 1929). Numită în corpul didactic prin concursul susținut la 1 septembrie 1896. Salariul netto primit în ianuarie 1928 – 15.317 lei; în ianuarie 1929 – 16.730 lei.

Studii făcute: „Școala primară de fete nº 1" Botoșani; secundare-liceul – „Institutul Hempel" din Iași; superioare – „Studii speciale pentru Limba română". Nu are lucrări publicate.

Decorații sau medalii: „Răsplata Muncii" clasa I. Starea civilă: văduvă prin divorț (sic !). *Nu are copii."*

Mult mai multe informații am putea da despre soțul Virginiei Pilat (al doilea, se pare) și despre familia acestuia. Ne rezumăm a spune că la 1 martie 1930, la București, se căsătoreau Virginia-Maria și Lascăr Miclescu. Acesta, Lascăr Miclescu (n. 20 august 1872), provenea dintr-o veche și însemnată familie moldovenească, fiind copilul (singurul de parte bărbatească) lui Scarlat Miclescu și al Catincăi Krupenski-Chiticeanu. Scarlat Miclescu, tatăl, era văr bun cu Sofronie Miclescu, Mitropolit al Moldovei, tot așa cum și Lascăr Miclescu, soțul Virginiei, era văr de al doilea cu binecunoscutul personaj antiunionist Calinic Miclescu (1822-1886), Mitropolit Primat al BOR între 1875-1886.

Din actele deținute de Mariana Chiva reiese că Virginia-Maria Miclescu (Pilat) a încetat din viață la 23 aprilie 1955.

În activitatea sa de profesoară de Limba română la „Liceul de fete *Regina Maria*" a simțit necesitatea de a elabora o serie de comentarii la operele scriitorilor cunoscuți și apreciați în epocă. „*Caetul*" regăsit se ocupă, amănunțit, de activitatea literară a patru dintre aceștia: Grigore Alexandrescu, **Dimitrie Bolintineanu**, Vasile Alexandri și *Ioan Eliade Rădulescu* (în notația autoarei) și numai tangențial de Matei Millo și Săulescu. Este posibil ca acesta să fie numai unul dintre *Caietele* Virginiei Pilat (vom continua să o numim cu numele de fată pentru că la data scrierii *Caietului* nu era căsătorită), singurul ce a mai ajuns până la noi.

Liceul de fete *Regina Maria*" a funcționat în București între anii 1880-1937 și se afla situat pe B-dul Brătianu, pe lângă Sala Dalles de azi. Clădirea, refăcută de arhitectul Paul Smărăndescu (1924, 1927, 1932) avea să adăpostească ulterior Facultatea de Petrol și Gaze, iar acum Facultatea de Farmacie și pe cea de Geologie.

„*Caietul*" (pe care ne propunem, pe viitor, să-l publicăm în întregime) Virginiei Pilat este început într-o zi de luni, 23 mai 1905, într-o locuință de pe strada Primăverii (azi Mendeleev, pe lângă P-ța Amzei), la nr. 23, în București. El se deschide cu prezentarea lui Grigore Alexandrescu, trecând apoi, din ziua de 6 august a aceluiași an, la analiza operei lui Dimitrie Bolintineanu. Mai înainte de a vă lăsa să aflați judecățile Virginiei Pilat în privința celui căruia îi comemorăm în acest an 140 de ani de la trecerea în veșnicie, ne-am permis să vă reamintim pe cei ce avuseseră întreprinderi asemănătoare în perioada premergătoare, pentru a ne lămuri de unde pornea autoarea și ce efort de cercetare și de analiză au presupus paginile elaborate de ea.

1871 – *O vizită la Bolintineanu*, de Gr. H. Grandea, în *Familia*, VII, din 9/21 mai.

1876 – *D. Bolintineanu. Viața și operile sale, de George Popescu*, București.

1877 – *Poezii. Culegere ordinată de chiar autorul, cu o prefață de G. Sion, sub a cărui priveghere minuțioasă s-a tipărit această edițiune*, vol. I-II, București.

1885 – *D. Bolintineanu*, de Anghel Demetriescu, în *Revista Literară*, VI, nr. 9, 11, 12, 14, 17, 18, 19. Republicat în *Analele literare*, I, 1886, nr.2.

1885 – *Istoria limbii și literaturii române*, de Ovid Densușianu, București.

1886 – *D. Bolintineanu*, de P. Chițiu, Craiova.

1893 – *Schițe de literatură română*, de Nicolae Iorga, vol. II, Iași.

1900-1901 – *Bolintineanu*, de V.D. Păun, în *Literatura și arta română*, V, nr. 11 și 12.



Liceul "Regina Maria" din București

POEMUL CARE UNEŞTE INIMI

(urmare din pagina 6)

bazele industriei de petrol și gaze s-au pus încă din 1961 (conform PETROVIETNAM). Evoluția industriei de petrol și gaze a Vietnamului (încetinită în perioada războiului) a fost remarcabilă: de la un milion tone țiței în 1988 s-a ajuns la circa 20 milioane tone țiței/an actualmente (offshore), circa 12 miliarde m³ gaze/an și o capacitate de rafinare de 6,5 milioane tone/an. Un rol hotărâtor în această dezvoltare îl are factorul uman. Politica de pregătire a specialiștilor a fost foarte bine gândită, încă din timpul începutului războiului. De altfel, în Vietnam educația este prioritară. Aici un profesor este mai respectat decât un medic. Vietnamezii aderă la ierarhia socială a respectului – fiul față de tată, elevul față de profesor, tânărul față de vârstnic. În anii '60-70, în România studiau în învățământul superior numeroși străini, cei mai mulți din Vietnam, și Cuba.

– Stimate coleg și prieten, întâlnirea noastră de la Ploiești, deși scurtă, a reușit să ne emoționeze profund. A fost o sărbătoare a sufletului. Iar poemul pe care ni l-ai dăruit este cu totul tulburător. Din el răzbate povestea vieții tale și odată cu ea a celorlalți vietnamezi sau români născuți să fie fericiți mergând fiecare pe drumul său, mai lung sau mai scurt, mai ușor sau mai greu.

Pentru început te rog să ne spui câteva date personale. Cum de ai fost ales să studiezi în România ?

– M-am născut la 22 februarie 1949 în Hanoi. Am terminat liceul în 1966. Datorită rezultatelor mele remarcabile la învățătură la toate obiectele (matematica, fizica, chimia, literatura, etc.), cât și la ultimul examen de stat, am fost ales să studiez în România.

– Spune-ne dacă tu ți-ai ales profesia sau a fost o întâmplare ?

– Nu am ales înainte, pentru că n-am știut că voi învăța în străinătate. Profesorul meu mi-a recomandat să mă dedic Literaturii ca primă opțiune (am luat premiu la această materie). Am ales Automatica ca a doua opțiune. Și, în final, am învățat Geologia la IPGG București. Într-adevăr a fost o întâmplare, dar plăcută.

– Ce ai făcut în Vietnam de la reîntoarcere și până în prezent ?

- Am lucrat pentru industria petrolieră de la început până la pensie (37 ani de activitate), în explorare. Am lucrat în diferite secții ale PetroVietnam, iar în ultima perioadă am fost numit General Director al unui *Joint Venture* dintre PetroVietnam și Petronas.

– Când ai început să scrii și ce (cine) te-a influențat ?

– Foarte devreme. Familia, școala, societatea. Toate m-au influențat.

– Ce și unde ai publicat (enumeră titlurile) ?

– Am publicat deja 4 volume de poezie: LOI BIEN – *Vocea Mării*; PHU SA – *Aluviuni*; NGAN MAY – *Norii* și CUI XUONG BAU TROI – *Să văd cerul de sus.*

– Ce reprezintă pentru tine această pasiune: chemare, talent, nevoie spirituală ?

– O pasiune, nevoie spirituală dacă vrei să-i spui. A fost tinerețea mea și a tuturor colegilor voștri vietnamezi până acum. Voi publica al cincilea volum sub numele LE SONG THAT LA DON GIAN – *Ce simplu-i drumul vieții*. Poemul LE SONG THAT LA DON GIAN (*Fericirea*) a fost tradus în 8 limbi: română, engleză, franceză, italiană, spaniolă, germană, rusă și ungară.

– Ce crezi că ai fi făcut (ai fi ales să faci) dacă Vietnamul nu trecea prin acel război nedrept ?

– Poate c-aș fi fost scriitor, poet sau inginer automatist.

– Când ai ajuns acasă, în 1972, încă era război. Ai fost pe front ? În România noi am făcut armata cu termen redus după terminarea facultății.

– Nu, n-am fost în armată. Din familia mea, tatăl și fratele meu au fost. Când am ajuns acasă încă era război, dar noi ne gândeam că victoria finală este foarte aproape. Noi aveam sarcina să reconstruim țara noastră să fie *de zece ori mai frumoasă*, așa cum președintele Ho Și Min a dorit. Ajuns acasă după 6 ani petrecuți la studii în România am început să lucrez imediat să căutăm petrol și gaze pentru patrie.

– Explică mai precis expresia „nhat quy nhi ma..."

– „Nhat quy, nhi ma, thu ba hoc tro" (primul: diavol, dracul; al doilea: fantasma; al treilea: învățăcelul, copilul) este un proverb vietnamez care vrea să spună că elevul este foarte șmecher (ca oltenii din România !), dar în această expresie el nu este așa, ci foarte romantic.

– Cred că este sinonim cu expresia românească: copilul este dracul gol !

– Îți mulțumesc pentru interesul acordat. Sper că am răspuns la toate întrebările dumitale. Urez ție și familiei tale și la toți cei dragi numai sănătate, fericire și noroc.

Te îmbrățișez, THANG

– Mulțumesc și eu. Tam biet (la revedere), prietene.



INJECȚIA CU OXIGEN

(urmare din pagina 7)

din grămada de carne neînsuflețită. Lipsa lui Ray. Jack doar a rupt-o la fugă spre ușa de ieșire a băncii, în căutarea scăpării.

După acea sesiune de țipete, panică și groază că ar putea oricând să urmeze destinul celorlalți, izbește ca un nebun, disperat, cu umărul în ușa de intrare a băncii. Face aceeași mișcare în repetate rânduri până când, obosit și fără vlagă, se lasă ușor, rezemat și resemnat pe acea ușă.

În acel moment, stând cu spatele la ea, clanța este mișcată corect fără ca el să-și dea seama și cade în fund în afara băncii. Surpriza sa cea mare a fost că, în ciuda situației extrem de grave din interiorul băncii, ușa nu era blocată, iar afară nu era nimeni, absolut nimeni. Nici Poliție, nici Salvare ori altceva, nimic. Pustiu.

Acest lucru îl pune pe gânduri și mai mari și mai încurcate, pentru că totul devenise extrem de suspect. Totul părea un plan malefic și în același timp genial al unui criminal ce i-a păcălit pe toți cei din incinta băncii doar pentru setea sa proprie de sânge. Dar și acest gând se schimbă ulterior când, lângă bancă, vede o mașină cu inițialele C.I.A.-ului la număr, fapt ce-l face să se gândească la un plan guvernamental, ilegal, în spatele căruia nu stătea altcineva decât îngrijitorul băncii, Ray Benton, fiindcă doar el mai rămăsese în viață. Un criminal în serie ce muncea la C.I.A. și se folosea de asta pentru a-și potoli instinctele.

Jack se ridică de lângă ușa băncii și o ia la fugă, simțindu-se exact ca un evadat din penitenciar, spre parcul de vis-a-vis de bancă. Acela era cel mai bun și apropriat refugiu pe termen scurt, ce-l ascundea de acel monstru sumbru și rece, deoarece, în viziunea lui Jack, îi oferea posibilitatea de a se ascunde și camufla. Problema virusului nu-i părăsise mintea, însă teama că ar putea muri ba din cauza virusului, ba din pricina criminalului îl făcea să uite total de faptul că el, în acel moment, el personal, a dat startul unei epidemii.

După ce a cercetat atent, dar rapid, cu privirea parcul a văzut un fel de șanț într-un colț îndepărtat. Un loc bun pentru ascunzătoare, pe care chiar l-a folosit. În acel parc pustiu, în acea după-amiază rece și tenebroasă de toamnă, în apropierea lui Jack se arată Ray, Ray Benton, criminalul în serie, ce era la un pas de a-și îndeplini misiunea.

Jack își dă seama că ascunzătoarea i-a fost descoperită și încearcă să fugă, să-și salveze viața, doar că... se blocase. Din cauza agitației, umerii i s-au blocat între pereții șanțului și nu a mai putut face absolut nimic. În acel moment inima îi stătea în gât iar pulsul îi bătea atât de repede încât, practic, el și-l auzea. Respirația o luase razna, era extraordinar de iute.

În acele momente groaznice, ochii îi erau ațintiți numai pe Ray și pe mersul lui șchiop. Parcă se târa prin acel decor cumplit, întunecat, de toamnă, cu o seringă în mână, disperat să își ducă misiunea la bun sfârșit. O misiune cu o idee comună cu a sa, ce trebuia să fie îndeplinită inițial de Jack, doar că Ray, așa încet și bătrân cum era, se mișcase mai repede.

Când Ray a făcut acei ultimi pași șchiopătând spre locul unde Jack era înțepenit în ochii lui Jack se citeau frica și teroarea, sentimente ce erau cât pe ce să-i provoace un infarct adevărat. Ray se oprește lângă Jack, îl privește câteva secunde bune în ochi, fără să scoată nici un sunet și apoi duce mâna, ușor, ușor, cu acul îndreptat spre Jack.

Jack s-a lăsat bătut. Și-a acceptat sfârșitul în momentul în care a fost înțepat și a simțit seringa spărgându-i vena.

În ochii lui Ray lucrurile stăteau diferit. Realitatea percepută de mintea normală a unui șchiop gras și mic de statură era complet alta. Banca din Mexic semnifica de fapt un spital de nebuni din Wyoming, S.U.A. Numărul de persoane moarte în bancă în momentul carantinei erau, de fapt, numărul de pacienți din camera de spital, iar injecția fatală cu oxigen, dată tuturor de către Ray Benton, nu era decât doza zilnică de medicamente, introdusă în sânge cu ajutorul acelei seringi.

Jack era ultimul din camera de spital căruia i se administra tratamentul, de aceea era ultimul care *murea* din cauza virusului și respectiv, criminalului, persoană ce s-a dovedit a fi un asistent ce-și scotea seringile dintr-o servietă, mare și neagră de fiecare dată. Exact aceeași persoană îi provocase deja-vu-ul lui Jack pe când era în *bancă*. Lucrurile s-au inversat, în realitate Ray face injecțiile, dar în plan imaginar Jack încă dorea să folosească injecția cu oxigen oricui din acel salon doar ca să scape din acea *carantină* apăsătoare.

Cam astea erau trăirile pe care le avea Jack de fiecare dată când îi erau administrate medicamentele la spitalul de boli mentale din Wyoming. Zi de zi, la ora patru fix, în continuare, până în ziua de azi.

Sau oare ...
martorul supraviețuitor, imun la virus (Jack)
și-a dat seama ...
cine era în spatele întregului circ (Ray-C.I.A.)
și astfel l-au dus la nebuni când el, de fapt, era probabil...
Perfect normal ? !

ÎNTRE ILUZIE ŞI REALITATE

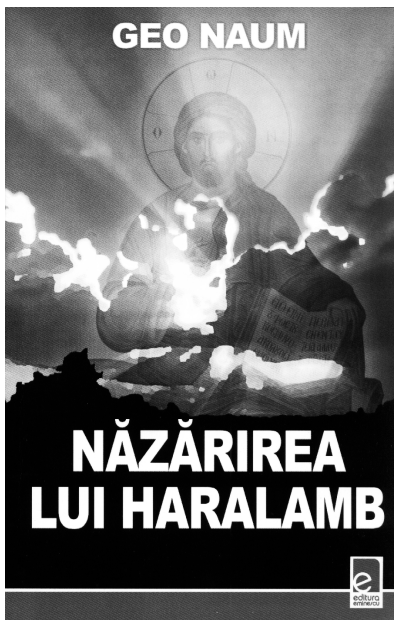


Victoria Milescu

Recenta carte de proză scurtă a dlui Geo Naum, *Năzărirea lui Haralamb* (Editura Eminescu, 2011, 242 p.), vine după romanele *Pedeapsa de sine* (2009) și *Vera* (2011). Cele trei povestiri care o alcătuiesc: „Întoarcerea lui Alex", „Reginuța bălții" și „Năzărirea lui Haralamb" sunt construite robust, credibil, ingenios. Gelu Naum nu este un calofil, fiind preocupat mai mult de aspectul faptic la nivel individual sau colectiv, atent la problemele social-politice, la situații-limită, urmărind fluxul evenimentelor și reverberațiile acestora învestite cu valoare de simbol. Dar nu este nici moralist, lăsându-i cititorului libertatea opțiunilor de interpretare, după ce autorul și-a expus prin personajele sale ideile și convingerile într-o textură epică finalizată imprevizibil, cu o surpriză abil regizată.

Ca orice prozator care se respectă, și Geo Naum pleacă de la un sâmbure de adevăr pe care îl plantează în pământul fertil al imaginației urmând ca de aici să se înalțe un arbore cu multiple ramificații și filiații spre trecut, prezent și viitor, cu fructe dulci sau amare. Fiecare personaj are lumini și umbre, fiecare personaj e un pic incompatibil cu mediul în care se află, are o mică problemă atunci când gândește cu propria inimă și nu potrivit dogmelor ori șabloanelor, detașându-se ca individ emblematic.

În povestirea „Întoarcerea lui Alex", personajul central Alex trăiește 14 ani cu obsesia unei vinovății copleșitoare. Pentru a pune capăt coșmarului, se reîntoarce din America în România, unde își dezleagă și constată că fuga sa în străinătate, determinată de acea vină, a fost inutilă. Dar nu inutilă a fost însă experiența de emigrant într-o țară străină unde ajunge într-un container supraviețuind trei săptămâni, dând astfel o probă de rezistență, după cum prietenul său, Mișu, oferă o lecție de solidaritate ajutându-l pe Alex să evadeze. El este unul dintre cei ambițioși și puternici care au reușit „afară", reprimându-și nostalgia când observă o degradare treptată nu numai materială ci și morală în România postdecembristă. Sub un titlu de alint, „Reginuța bălții", se ascunde o dramă sumbră. Drama tinerei Zamfira căsătorită de comunitatea baptistă tot cu un baptist, o căsătorie aranjată, spunându-i-se „că dragostea vine pe parcurs". Dar dragostea adevărată vine pe un parcurs al ei, dincolo de rigorile cultului în care fusese educată, dincolo de cutumele societății și ale familiei, fapt pentru care suportă consecințele în plan fizic și moral. Ea a îndrăznit să iasă din cadrele prestabilite în care trebuia să existe întreaga viață asemănându-se micului peștișor de o mare frumusețe coloristică numit reginuța bălții, scăpat de sacrificare dar claustrat într-un mic borcan cu apă, de către un grup de tineri din care și Zamfira făcea parte, într-o frumoasă zi de duminică pe malul Dunării. Textul dens și emoționant pledează pentru iubire și libertate, libertate care se obține uneori doar făcând saltul dincolo de marginea vieții.



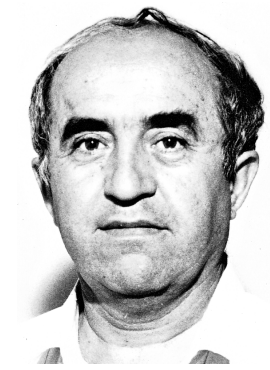
Povestirea care dă titlul cărții e construită pe un paradox, ilustrând *fortuna labilis*, având ca prototip idealistul în dezacord cu metodele concrete de realizare a idealului său. Autorul aduce în atenție un fapt real – revolta țăranilor din 11 ianuarie 1958 din satul Cudalbi, din Moldova, care refuză să-și înscrie pământurile la „colectivă". În centrul revoltei se află Haralamb, care se dedicase în tinerețe cauzei comuniste susținând instaurarea republicii și a dictaturii proletariatului. El evoluează continuu în contextul unei perioade cu evoluții neașteptate, sintetizând trăsăturile celor care luptă pentru o schimbare spre folosul celor mulți, dar a cărei înfăptuire se întoarce împotriva lor.

Protagonistul, născut de sfântul Haralambie, pe 10 februarie, dar pentru că din cauza gerului înghețase cerneala în călimară și secretarul primăriei n-a mai apucat să scrie decât Haralamb, pare că-și transferă supliciile patronului său. Șchiop și cam plăpând, el are însă tărie interioară și un simț al altruismului foarte dezvoltat. Lectura Manifestului Partidului Comunist, deși îi trezește numeroase semne de întrebare privind religia, renunțarea la pământurile moștenite din moși-strămoși etc., precum și întâlnirea cu vărul Gheorghe, tipul liderului comunist, sunt decisive pentru formarea ideologică a tânărului Haralamb care lucrează ca muncitor electrician la Atelierele CFR, intră în PCR, scrie și lipește manifeste contra regimului existent. În timpul unei astfel de acțiuni, este surprins și împușcat, dar supraviețuiește și, în timp ce zace pe trotuar, însângerat, are viziunea sau năzărirea unei lumi noi cu oameni liberi și veseli, defilând cu pancarte și tablouri, lucru ce se va adeveri curând. Istoria are însă ironia ei. „Haralamb, pentru că doar ceruse prin manifestul scris în 1942 să se rupă alianța cu Germania hitleristă, fusese condamnat la ani grei de muncă silnică; regele, care înfăptuise acest deziderat, era considerat acum ca fiind erou național și decorat de noii aliați, inclusiv de tătucul Stalin".

Speranțele lui Haralamb într-un nou început, revenind în satul natal după pușcărie, sunt sortite eșecului. Aici, în Cudalbi, o insulă unde colectivizarea nu avusese succes, cunoaște adevărata față a noului regim, ale cărui unelte nu se dau în lături de la nimic, forțându-i pe țărani să-și dea pământul, viile și animalele gospodăriilor colective. Revolta țăranilor nu rezolvă nimic, dimpotrivă, torturile și pușcăria pe care le suportă ulterior le schimbă și caracterul abandonându-și odată cu bunurile și demnitatea de oameni liberi și independenți. Năzărirea lui Haralamb a fost o premoniție. El, ca mulți alți țărani deposedați de mijloacele necesare asigurării traiului, se îndreaptă spre oraș, îngroșând rândurile proletariatului, care după munca în fabrică se afundă într-o cârciumă spre a-și îneca disperarea și singurătatea. El este o victimă a schimbărilor, plătind pentru inocență, pentru iluzia sa într-o lume mai bună.

Deși eroii și unele întâmplări sunt fictive, cartea poate fi privită și ca un document despre o epocă istorică ce a existat cu adevărat, în a cărei vâltoare au fost prinși și victime și călăi, și învinși și învingători, și care pe parcurs și-au schimbat nu de puține ori locurile, rolurile, identitățile.

MIȘCĂRILE CULTURALE DIN MEDIUL RURAL, NU DOAR MOMENTE DE EMANCIPARE SOCIALĂ DAR ȘI SOLUȚIE A DEPĂȘIRII ACTUALEI CRIZE MORALE



Geo Călugăru

Doresc să încep prin a lămuri câteva lucruri legate de om și tainele sale.

Omul este ființa alcătuită din trei părți: corp, minte și spirit. De fapt este vorba de Sfânta Treime. Prin urmare, ceea ce oamenii sunt este egal Dumnezeu. El acționează ca Trei în Unul, respectiv Tatăl, Fiul și Sfântul Duh.

Timpul este în realitate tot o Sfântă Treime – trecut, prezent și viitor. Tot astfel și Spațiul: aici, acolo și spațiul dintre. „Dintre" este cel ce ține pe „aici" și „acolo" la un loc – tot așa cum eternul „acum" le ține pe „înainte" și „după" la un loc.

Aceste trei aspecte sunt de fapt trei energii: gând, cuvânt și acțiune. Adunate la un loc ele dau naștere unui rezultat – ceea ce în limbajul nostru ca și în înțelegerea noastră înseamnă sentiment sau experiență. Sufletul omului reprezintă suma totală a fiecărui sentiment pe care l-a posedat (creat) vreodată. Conștiința asupra existenței unora dintre aceste sentimente poartă numele de memorie. Când ai memorie se spune că îți reamintești. Cu alte cuvinte, reunești toate părțile din tine. În acel moment, îți vei fi reamintit Cine ești Tu cu Adevărat.

Nimic nu există în lumea noastră, care să nu fi ființat mai înainte ca gând pur. Cu alte cuvinte, nimic pe lume nu este nou, e doar ecou la alt ecou, căruia, greșit, îi spunem nou.

Dacă pătrundem mai adânc în acest teritoriu de explorat, constatăm că, acest adevăr se aplică și universului.

Prin urmare este evident că **GÂNDUL**=primul nivel de creație; **CUVÂNTUL**=al doilea nivel de creație. Tot ceea ce spui este un gând, ce și-a aflat expresia. El este creator și emite în univers energie în stare să creeze. Este și motivul, datorită căruia, cuvintele sunt mai dinamice, mai creatoare decât gândul, întrucât se exprimă la un grad diferit de vibrații față de gând.

ACȚIUNEA=cuvânt în mișcare. Mergând pe firul logicii, vom consemna: cuvântul este gândul exprimat. Gândurile sunt idei ce și-au găsit formă, adică idei formate. Ideile sunt energii strânse la un loc. Energiile sunt forțe descătușate. Elementele sunt particule din Dumnezeu, părți din Totul, materia primă a orice există.

Începutul este Dumnezeu. Sfârșitul este acțiune. Acțiunea este Dumnezeu care creează – sau Dumnezeu trăit ca experiență. Atât de mult timp, omul a negat Cine Este, încât a uitat Cine Este. El n-ar putea să trăiască experiența lui Cine Este, dacă nu ar fi deja acest lucru. Cea mai mare dorință a omului, cea mai mare dorință a lui Dumnezeu a fost ca el, omul să trăiască experiența de sine însuși, ca parte din Dumnezeu care este. În timpul trăirii experienței de sine însuși, omul se creează pe sine însuși din nou, în fiecare moment. Așa cum face Dumnezeu prin el. Se realizează o colaborare sfântă – o comuniune cu adevărat sfântă.

Cred că nu întâmplător, tema generală aleasă pentru simpozionul din 2012, sună „mișcările culturale din mediul rural, momente de emancipare socială și spirituală". Să nu uităm că autorul „Trilogiei culturii" (Lucian Blaga) afirmase sentențios într-un aforism: „Eu cred că veșnicia s-a născut la sat" – iar Veșnicia este Dumnezeu Însuși.

Acolo ființează, ceea ce regretatul scriitor și om de cultură Artur Silvestri numește „România Tainică", România adevărurilor perene, pe care avem datoria să le cunoaștem și să le apărăm cu toată puterea sacră, ce ne-a fost dăruită de Dumnezeu.

Aceste „mișcări culturale din mediul rural, ce au loc frecvent în județul Gorj, au un temei de necontestat. El se cheamă, … un sentiment al datoriei care este întipărit undeva, într-un fel enigmatic și mai există o pecete a acestei datorii: ea vine de demult, se află în orice ființă vie și, de bună seamă, se află și în om" („Nu suntem singuri. Convorbiri cu ARTUR SILVESTRI", Ed. Carpathia, 2012, pag. 118).

În aceeași carte, ARTUR SILVESTRI face o separare tranșantă între „Românniile de suprafață", care potrivit concepției Sale „sunt alcătuite din toată această desfășurare neașezată, fovistă și indecisă, incapabilă a comunica distinct și, deopotrivă, a vorbi în compatibil despre noi" și „România Trainică".

Referindu-se la aceasta din urmă, Domnia Sa argumentează: „Noi suntem un popor vechi, suntem unul dintre cele mai vechi popoare ale Europei, în a cărui componență s-a depus un tipar pe care tocmai taina întocmirii poporului român o poate evidenția și această imagine de realități sublunare ce se sustrag clipei celei repede, de ieri, de alaltăieri și poate de poimâine.

Această realitate ne orânduiește și, prin ea, avem răspuns la întrebările universale, fiindcă este cu neputință a se vorbi de o universalitate cu caracter unic, ci de universalități unde, în termenul religios, coboară Dumnezeu. Este universalitatea locului și noi, ca și alții, ne definim prin specific local.

Dacă această universalitate a fiecărui loc n-ar fi existat, atunci Brâncuși nu ar fi ceea ce este."

Într-una din cărțile sale tainice „Ofranda aproape fără grai", ARTUR SILVESTRI afirmă: „Am pomenit o legendă sau o poveste ce ne spune că acest neam sărăcit și obidit și umilit fără de vină, este păstrat în locul lui numai prin rugăciunile unui număr necunoscut de înțelepți, de propovăduitori, de stareți și de învățători ce viețuiesc, fără să fie știuți, pretutindeni în această țară.

Ei ne țin în ființă dar nu-i vedem fiindcă suntem prea atenți la „Românniile de suprafață" și greșim, bineînțeles. Noi încă nu ne dăm seama ce înseamnă România Tainică".

Dragi participanți la simpozion, consultați cu atenție „Agenda culturală 2012", realizată de Consiliul Județean Gorj, aveți în vedere numeroasele și variatele activități cultural-educative și artistice ale Ligii Culturale „Fiii Gorjului" și veți avea oglinda convingătoare a tot ceea ce se face în acest județ, cu preponderență în mediul rural, pentru ca România Tainică să existe și să se poată proteja de „Românniile de suprafață" care ne afectează, nu numai ca imagine în lume dar și în fibra națională.

Ele, aceste manifestări culturale, cu pronunțat caracter educativ, arată că fiecare ființă vie se leagă de locul ei și se leagă de locul ei pentru că acolo este Dumnezeu.

Îmi exprim convingerea, cunoscând ceea ce se petrece aici (mai mult) dar și în alte părți, că, această Românie Tainică lucrează și, în cele din urmă, va triumfa.

MERSUL TÂRGULUI

Ștefan Crudu

5.08.2012 – **Invazia iepurilor domestici**.

Când te scoli de dimineață după o noapte cu somn agitat și fragmentat de căldura tropicală abia dacă ai chef de o cafea care ți se pare amară din cale-afară (și chiar este dacă ai uitat să pui zahăr). Constați că este deja târziu și trebuie să faci cumpăraturile conform listei. Așa că, pe cai – putere, desigur – spre târgul făgăduinței. Ai noroc, încă este marfă pentru toate buzunarele. Printre tarabe cumpărătorii sunt mai puțini decât vânzatorii, așa că mărfurile perisabile se vând relativ ieftin: roșiile 1-2 lei/kg; ardeii grași 2 lei/kg; capia roșii 3-4 lei/kg; vinetele 1,50-2 lei/kg; morcovii 1-2,50 lei/kg; varză 1,50-3 lei/kg; caisele 5 lei/kg (singurele fructe posibil autohtone). Brânza închegată 10 lei/kg; laptele dulce (bătut) 5-6 lei/bidon 2 litri: curios oficial un euro este 4,65 lei. Au apărut mulți vânzători cu tarabe improvizate (vezi Doamne, al doilea *job*, cel de duminică) cu marfă identică, de respectiv aceeași proveniență: en-gros-urile !

Porumbei, păsări de rasă, găini *reformate*, pui zburați și mulți, foarte mulți iepuri de toate rasele. În târg și pe stăzile alăturate nici măcar o căruță cu cai. Numai motorizare.

Prețul cerealelor a crescut alarmant: 60 lei/sac de 3 duble, adică în plus cu 10 lei față de de acum o săptămână. Era și o dubiță cu pâine uscată, expirată:11 lei sacul cu 20 de bucați. Este o variantă la prețul cerealelor și asta ca să duci porcul cu economie până spre Crăciun. Un prieten de-al meu cu multe păsări, dar care cumpără cereale mi-a spus că va tăia la greu. Este o altă soluție de traversare a crizei cerealelor datorată secetei excesive și îndelungate.

Așadar iepuri de toate rasele: Angora, Uriași de Belgia, comuni, bălțați (lipseau numai cei din rasa *De Geaba*). În final, morcovii pentru iepuri au rămas nevânduți. Pentru mulți, iepurii sunt păguboși. De aceea nu vin părinții cu copiii la târg. Mai bine le cumpără un pepene !

12.08.2012: **Ca ciupercile după ploaie.**

După o lungă perioadă de secetă și temperaturi tropicale a plouat binișor vineri și sâmbătă. Urmarea: târgul s-a înviorat imediat. Multă marfă și prețuri relativ acceptabile. Explicația ar fi aceea că plantele însetate alimentează fructele cu apă multă dintr-o dată și acestea crapă și apoi datorită temperaturilor ridicate, se alterează. De aceea grădinarii culeg repede legumele și pepenii și apoi, dacă nu se vând, scad prețul ca să nu le ducă acasă (acest lucru este valabil pentru producători nu și pentru intermediarii care iau marfă din en-grossuri și o vând treptat mergând la toate târgurile din timpul saptămânii).

Pepeni galbeni 0,70 lei/kg; verzi 1 leu /kg. Așa da promoție !

Vinetele 1 leu/kg. Dintr-un microbuz se dădeau cu 0,80 lei / kg. Minuni de astea se întâmplă mai rar și trebuie să fii la momentul și în locul potrivit (și să-ți mai fi rămas bani în pungă). Este cazul vărului meu foarte calculat, aflat în cea de pe urmă situație și ca atare învinețit de necaz. La figurat !

19.08.2012: **Hai la brânză de oiță, neamule !**

Mărturisesc că nu îmi place brânza proaspătă. Este defectul meu și mi-l asum. Dar trec de fiecare dată prin sectorul *brânzărie*. Fie și numai ca să-mi clătesc ochii privind la blonda din Cartojani, negustoreasă versată, care vinde brânză telemea în special (productie proprie ? ! – adusă de la munte ? !). După ce treci prin micul culoar ce desparte preparatele de carne (unde expun marfă câțiva ciobani autentici) de aleea brânzeturilor, orb să fii și tot te descurci: mirosul de zer este omniprezent. Pe tejghele ciobite și spălate doar de ploi ori direct din căldări așezate pe jos te îmbie zeci de brânzărese (majoritatea din Cartojani) cu marfă pe gustate: brânză dulce, închegată (și dospită datorită căldurii), mai mult sau mai puțin sărată, chiar de oaie și de capră, sau amestecate, telemea proaspătă. Marfă destulă dar calitativ nu. Prețuri însă foarte mari: 14 lei/kg toate sortimentele de brânză.

Lapte dulce și bătut – de cel dulce nu știi sigur pe căldurile astea ! Ba chiar și ouă la 0,70 lei/buc.

Printre sedilele cu brânză sunt expuse căpățâni nejupuite ale fiilor (sau fiicelor) vacii producătoare. Brrr ! Spre amintire și adeverire.

26.08.2012 – **Toamna se numără bobocii !**

Așa s-ar zice dar e încă vară și cu temperaturi record pentru aceste zile: 41 grade C. Ca atare în târg este o stare de apatie: atât vânzătorii cât și cumpărătorii sunt lenți în mișcări. Marfă ar fi dar nu de calitate: ardei ciobiți, veștejiți. Prețuri medii. Iei ce se găsește. Vinete *aschilambice*, cu tenul afectat de soare, pline de semințe – 2 lei/kg. Fiindcă au fost două nunți în cartier nici vecinii spoitori nu prea au venit. Așa că sectorul păsări a rămas cu multă marfă nevândută. Într-o cușcă câțiva boboci de gâscă. Proprietarul (sau intermediarul mai sigur) cerea 40 lei/buc. Slabi și scumpi, n-au avut căutare. Cred că la numărătoarea finală a rezultat aceeași cifră ca la sosire. A greșit din start: mușterii vor calitate, să-i mănînce imediat nu să-i crească încă două luni și să-i lase fără cereale. Le-ar folosi, precum grecilor, doar pentru paza acareturilor.

2.09.2012 – **Semne de toamnă.**

Septembrie, prima lună de toamnă calendaristică este în realitate o prelungire a verii prin temperaturi ridicate și secetă persistente. Deși nu a mai plouat de o lună abundența unor sortimente (mai ales de legume), surprinde. Dar e timpul lor, care s-a decalat chiar, lucru demonstrat de culoarea roșie a ardeilor de toate soiurile: capia, gogoșar sau gras. Aglomerație mare, marfă suficientă dar nu și la legumele de bază, respectiv cartofi, roșii și vinete. Gospodinele își încarcă sacoșele cu ce le trebuie pentru zacuscă sau murături.

La ora 10 marfa e pe terminate iar cumpărătorii se răresc. Din senin târgul este străbătut de un vîrtej, semn de toamnă. Un vânzător se agață de umbrelă să nu o ia vântul. Dar nu-i tornadă, nu suntem în America ! Cum spuneam, fiind cerere mare negustorii și producătorii plusează. Roșiile, deficitare: 3,50 lei/kg ! Vinetele 3 lei /kg; ardeiul gras 2-2,50 lei/kg; varză 1-2 lei/kg; pepenii (din import) 1,50 lei/kg (roșii) și 2 lei/kg (galbeni).

La ora când am sosit în târg (ora 10) nemaifiind mulți cumpărători am reușit să cumpăr ce mi-am propus la prețuri de „dacă iei tot ce mai am ți-i dau cu 2 lei/kg". Așa am luat tot ardeiul (gogoșar și capia), iar varza cu 1 leu/kg. Dar nu mai erau cartofi (fuseseră puțini, cu 1,50 lei/kg la câțiva intermediari).

S-au mai ieftinit cerealele – 45 lei/sacul de trei duble. Asta pentru că a început deja culesul porumbului (afectat de secetă) și cel vechi trebuie vândut. Sacul de tărâțe 23 lei (cca.20 kg). Scump, foarte scump pentru vremurile astea ar zice Hagi Tudose.

Faptul divers

Fabrica de spirt de la Bolintin a lui C. Bolintin (Căpriță Bolintineanu, n.r.) a fabricat în anul 1884-1885 cantitatea de 83.915 litri de spirt. (***România Liberă***, IX, nr. 2358, 31 mai 1885, p. 2)

Ziarul *Familia* află că în București s-a format un comitet, prin inițiativa domnilor Petre Ioanide – arendașul moșiei Bolintin din Deal, Ion S. Rădulescu, Alex. Elefteriu și N. Rădulescu, în scopul de a aduna suma trebuitoare pentru ridicarea unui mic monument de marmoră albă poetului nostru Bolintineanu. Monumentul va purta d-asupra bustul poetului. Se va face d-asemenea un grilaj împrejur.

Onoare acestor domni !

Rușine însă pentru guvernele ce s-au succedat până azi și care nici unul nu s-au gândit să aducă acest omagiu poetului mort în spital ! (***Epoca***, seria II, nr. 493, 22 iulie 1887, p. 3)

Se știe că acum 15 zile s-a comis o tâlhărie la Bolentin, unde tâlharii au prădat Primăria, furând chiar casa de fer a ei.

Acum aflăm că Parchetul e pe urmele hoților care nu sunt decât fostul primar din Bolentin împreună cu doi ajutori ai săi. (***Epoca***, III, nr. 819, 18 august 1888, p. 3)

Șerban Mihalcea din comuna Ogrezeni pe când trecea cu căruța încărcată cu tutun peste podul plutitor peste Argeș, speriindu-se un cal, a prăvălit căruța, care a căzut în apă cu stăpân și cu caii; s-a înecat însă numai un cal. (***România Liberă***, XIII, nr. 3419, 10 februarie 1889, p. 2)

Institutul de Domnișoare Bolintineanu, fondat în anul 1874, proprietatea și direcțiunea doamnei Maria Angelescu (născută Bolintineanu), aduce a cunoștință, că cursurile vor începe pentru noul an școlar la 1 septembrie. Înscrierile se fac de acum, iar prospectele se trimit după cerere.

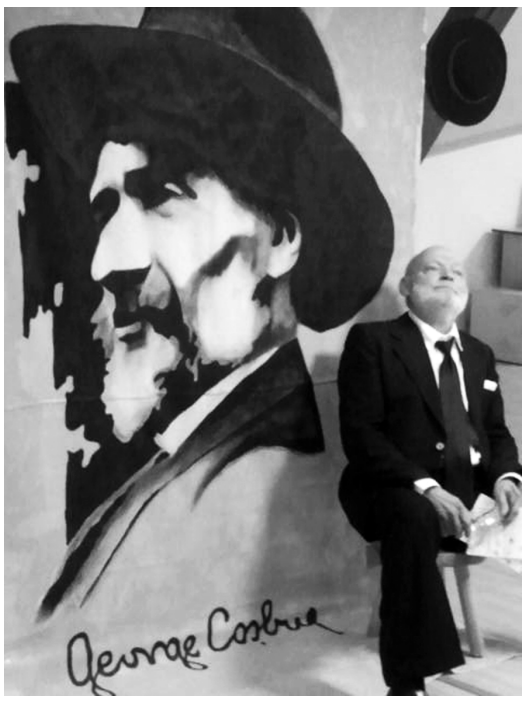
Direcția institutului, văzând reclamele forțate ale unor școale în diferite jurnale, care între altele fac cunoscut publicului că au metode speciale, că au obținut diferite succese cu elevele etc., a hotărât ca în acest an să lase totul la aprecierea părinților a vechilor eleve din timp de 24 de ani de existență care parte sunt mume de familie, precum și onorabilului public competinte care a putut să aprecieze rezultatele obținute în toate privințele.

Institutul după cum se știe, este situat la Șosea, partea cea mai sănătoasă a orașului. (***Epoca***, II, nr. 870 (263), 19 septembrie 1898, p. 3)

Poezia ca o apă vie

Tudor Lavric

O seară de meditație, care îl proiectează în universalitate și în actualitate pe George Coșbuc, poetul de care s-a lipit de mult o etichetă simplificatoare, „național", a fost 7 septembrie 2012. De această latură a poetului din Hordou pare să fi fost stăpânit și actorul



Vasile Pupeza, protagonistul unui recital de poezie și nu numai.

Actorul, plecat înainte de 1989 în Statele Unite (de pe scena Teatrului Mic din București), a oferit, la Centrul pentru activități recreative și inovație ocupațională al sectorului 2 București, în premieră mondială un recital pentru nostalgicii vieții de acum un veac.

Nu a fost numai poezia lui Coșbuc: a fost și muzica (înregistrată și live) a Mariei Butaciu, cântăreața din ținutul lui Coșbuc, au fost și scurte monoloage cu trimiteri la biografia fiului de preot, iar în final o improvizație a lui Vasile Pupeza, în maniera lui Coșbuc bătrân, marcat de drama primului război mondial.

Momentele poetice, însă, au trecut de la poezii mai puțin cunoscute („Cu bâta-nveți pe câni bontonul", „Morți pentru cine ?") la textele cunoscute din toate manualele școlare. Un text precum „Cu bâta-nveți pe câni bontonul. / Dar astăzi s-a schimbat dictonul: / Ciomagul nu e pentru câni, / Ci pentru-alegători români", stă lângă pamfletele lui Caragiale.

Maestrul Vasile Pupeza, însoțit de personalități ale scenei de la noi - între care le-am remarcat pe actrița Irina Petrescu, pe poetul Radu Cârneci și distinsa profesoară Elena Negreanu - s-a întrecut pe sine, într-un „one man show" de aproape trei ore, introdus de profesorul George Anca.

Vasile Pupeza, actorul clujean care nu uită să dea seama despre legăturile sale cu „ținutul grăniceresc" al lui Coșbuc, a poposit periodic în România, ultima dată în 2011 tot la Centrul din strada Calderon, cu un recital de poezie eminesciană. „Cu ani în urmă, am prezentat un recital Eminescu la Uniunea Scriitorilor din București, în prezența poeților și scriitorilor vremii de atunci și de acum. Atunci, Nichita Stănescu m-a întrebat: De ce nu și Coșbuc ?". Acum eu întreb: De ce nu și Nichita ? Întrebările sunt pentru a-l face pe actor să meargă mai departe, mai departe.



Foto: *Teodora Dragu și Andreea Afrăsinei, studente*

MANDALENA

Vasile Grigorescu

Cociu Aritică este un personaj cu totul special al micii lumi bolintinene. Și de pe toată Vlașca, Ilfov, Giurgiu și Teleorman. A ajuns la Dunăre, a fost bătut de Securitate și alergat de machidoni prin Pipera. Dar pe unde nu a umblat omul ăsta și prin câte nu a trecut ? !



Originar, „*din strămoși, din Bolintin. Familia mea era una ce mai bani ținea. Mulți bani avea. Oameni bogătași*”. Născut în ziua de Sf. Dumitru a anului 1938 a fost botezat de Aritică a lu' Ristache pe când avea numai patru zile: „*Era prieten cu tata și le cam bea”*. Obișnuiește să se legitimeze cu un buletin de „*alergător*”. L-am întâlnit purtând o ramă cam cât el de mare a unui tablou „*luat de la țigani*” și dispus, ca de obicei, să povestească, la o bere, vrute și nevrute. Pentru că are ce și mai are și un fel al lui, anume, de a depăna întâmplările: sfătos, glumeț, cu o sclipire isteață în ochi, lăsând să se întrevadă un gând ștrengăresc și ceva din metehnele unui cal nărăvit.

De meserie, Aritică este negustor de artă și antichități. Fără nici un fel de ironie. Născut și nu făcut, cu înalte studii la școala vieții, pe Lipscani, pe Șelari, pe la Hanul cu Tei. Școală are doar patru clase încheiate, temeinice și destule pentru cei din etnia lui.



Dintre învățători înșiră repede pe d-na Margareta, d-na Dobrișan, Mariana Stamate, domnul Damian. Cam mulți, însă se pare că unii ani au fost cu repetiție.

Prinde îndeletnicirea de căpătâi a neamului său – spoitul și se însoară. De două ori. A doua, ce ține până astăzi, la 14 ani și trei luni. „*Femeie rea*” îi scapă, zâmbind larg printre cei trei dinți din față. „*Am vreo cincizeci și ceva de ani cu asta. Mergeam la țară. Aveam acolo, la Iepurești de unde e ea, niște icoane pe foiță de aur. Le-am luat, le-am vândut. Mulți bani, boierule !*”

Aritică a fost și unul dintre talentații atacanți ai echipei de fotbal a Bolintinului antrenată de Costel Dumitrescu. Coleg cu Piți a lu' Margareta, cu Kama, cu Ică Pârvănescu, cu Tănase a lu' Vărzaru și încă... Arbitru era Ion Roșeanu: „*avea mașina aia de epocă. Adevărată ! M-am dus să o iau da' a venit unu' și mi-a luat-o*”. Pe terenul de fotbal se făceau „*anaugurări*” de 1 Mai cu lăutari, mici și bere. „*Acolo am găsit eu o fată, câta bani, că la terminat pierdea boierii bani, că se bea bere... Prima nevastă !*” A durat trei zile.

Când s-a însurat „*de-a dora*” și-a făcut o tigaie de aramă și a luat-o în spate prin București, prin Centru, pe la Academie... Cu spoitul. Acolo l-a văzut un „*boier – ce era, nu știu – maghiar, cevașilea. M-a întrebat:* ***Asta e aramă ?*** *M-a luat, că avea multe obecte de aramă. Am intrat și am pus focu', și eu, cum aveam ceva în cap, am zis că dacă nu vrea să i le fac albe, le roșesc, le fac așa, special*”.

Despre începutul de anticar ? !

„*Avea mama mare o icoană. Bătrână. De 95 de ani. Și am trecut pe acolo, pe Lipscani. Eram cu spoitu'. Când mă uit așa, în hanul ăla, văd obecte d-astea. M-am uitat la o icoană. Am și io una d-asta:* ***Păi ad-o !***

*M-am îmbrăcat într-un halat alb, că avea frică de doctor bătrâna. Hai la spital ! A dat ochii peste cap, am luat icoana și am plecat cu ea. Când merg acolo, îmi zice boieru': ****Cât ceri pe ea ?*** *Era pe foiță de aur icoana, foarte tare, bătrână. Și de aia m-am învățat. De la icoana aia.*

I-am spus la nevastă: Fă, eu nu mai stau cu spoitu'. Eu mă duc după obecte la țară.

După aia m-a luat unu' cu barbă mare: arhitect. Avea un atelier așa jos, un subsol mare cu obecte. Ce obecte îi duceam le punea etichetă. El le lua și le ducea la alții. Nevasta doctor, el arhitect: oameni mari. În plicuri îmi punea banii !”

Câte nu i-au trecut prin mâini lui nea Aritică: scoarțe vechi, căruțe și trăsuri, motociclete, arme de epocă și nu tocmai, tablouri sute – de la *Andreești* până la odalisce orientale de gust manelist, sculpturi, monede, *trențe*, bronzuri și alămuri, veselă, piane și viori și încă mai câte. Pentru fiecare are câte o poveste. Poate decât oameni putem spune că nu a vândut nea Aritică, deși, pentru aceasta, nu putem oferi nici un fel de garanție. Un om între oameni !

De la Mandalena pentru cunoscători.

TRECĂTOAREA VORBĂ A LUMII

Ca măgaru' lui Chianță

Ștefan Crudu

Expresia de mai sus, folosită în zona Bolintin-Crivina, are două personaje: măgarul și Chianță. Numele măgarului nu mai este cunoscut, dar Chianță a rămas până azi în mentalul colectiv. Pe numele real Paraschiv Marin, de fel din satul Crivina, Chianță (poreclă acceptată) era un țăran sărac lipit și cu mulți copii. Mama lui, văduvă, era descântătoarea satului, îndeletnicire cu care-și asigura traiul de azi pe mâine. Chianță nu avea o meserie propriu-zisă, așa că-și câștiga existența făcând mici servicii de cărăușie. La început avea un cal pe nume Maghiran. Cum la omul învățat cu sărăcia nici animalele nu o duceau prea bine, Maghiran era mare, dar foarte slab și de-abia trăgea căruța. Fiind mereu dator la fisc, perceptorul acelor vremi, zelos din fire și neîndurător cu restanțierii (pe nume Dumitru Potlog, spaima oamenilor săraci din sat) îi bate la poartă însoțit de jandarm, hotărât să nu plece cu mâna goală. Pe uliță era căruța încărcată cu varză de toamnă.

– Plătești mă ?

– Oi plăti.. !

Și începe Potlog să calculeze zgribulit de frig și după un timp îi spune suma. Chianță zice:

– Nu e mult, da' nu e-acu' !

– Cum mă ? ! Mă lăsași să mă chinui și să calculez degeaba ? !

– Nu e mult, da' nu e-acu' !

– Atunci, fi' al dracu, îți luăm căruța !

– Cu plăcere, răspunse Chianță, aceasta fiind expresia lui favorită – bine sau rău, zicea *Cu plăcere* !

Îi confiscară așadar căruța, dar după câteva zeci de metri, Maghiran, obosit din cale-afară, s-a oprit și gata. Potlog, văzând că nu e chip să-l mai facă să plece de pe loc, i-a strigat lui Chianță:

– Acu' vino de-l ia !

– Cu plăcere, îi zise Chianță, cu evidentă satisfacție.

Nu era exemplu de gospodar, dar era hâtru, șiret și prefăcut. Oamenii stăteau să-l asculte, așteptând vreo vorbă cu tâlc. Chianță știind ce vor, își juca rolul. Apoi a schimbat calul cu un măgar. Era singurul care avea măgar în Crivina. Nici măgarul nu o ducea prea bine, deși se știe că se mulțumește cu puțin. Era și el slab și lipsit de putere. Dar trăgea totuși droaga încărcată cu câțiva saci de boabe pe care-i ducea la moara din Bolintin.

– A sosit moraruuu' ! striga Chianță pe ulițe.

Totodată (simultan sau separat), transporta și laptele colectat de la cetățenii din Crivina la lăptăria din Bolintin. La un moment dat, căruța a intrat în șanț și măgarul nu a mai putut s-o scoată. A rugat doi oameni care treceau întâmplător să-l ajute. După ce au reușit să o scoată la drum, le-a spus:

– Hei, ați văzut neică, cu un măgar n-am putut-o scoate, dar cu trei, da !



Chiar de se mai supărau pe el, oamenii îl iertau pentru că le da prilej de discuții. Și era binevenit între ei pentru că el era sarea care da gust vorbei. Astfel, la un praznic de pomenire spunea:

– Bă, să moară Țintoi, că-l ține Statul (era pensionar), frate-meu Mitică, că tot la fel, îl ține Statul. Eu nu am de ce să mor ! Pe mine nu mă ține Statul, mă ține băiatu' ! Poveștile despre el sunt multe. Chianță este pomenit și de cei care nu l-au cunoscut, pentru că a fost o figură în sat. Mucalit și caustic, conștient, iar uneori prea sigur de talentul său de disimulare, stăpân pe meșteșugul cuvintelor și gesturilor, Chianță a fost pe undeva un Păcală al locului. Și el și mai toți din vremea lui s-au dus demult. Și pe toți o mie, cine-i mai știe ? Doar amintirea lui Chianță și a măgarului lui a rămas vie.

Ca măgaru' lu Chianță: adică nici prea-prea, nici foarte-foarte – ca românu' – cum o fi și o veni, că merge și așa !





Astăzi spunem povești...

Cristina Lupașcu
Psiholog

„Sora noastră este o soră mai puțin obișnuită, însă este sora noastră, iar noi nu am cunoscut alt model de soră. De aceea, familia noastră este destul de interesantă, chiar dacă nu seamănă cu altele. Eu sunt mulțumit de ea și vă asigur că nu aș schimba-o cu alta pe lume !"

Băiatul mulțumit de viața lui și care a înțeles ce înseamnă autismul, cu bune și cu rele, este Horia Rizea, în vârstă de 13 ani. Prin cartea sa, *În zbor barba nu crește* (București, Editura Frontiera, 2012), ne dă o lecție de normalizare a unui caz de autism, prin relația cu sora lui, afectată de această disfuncție. Horia povestește viața împreună dintr-o perspectivă copilărească, ludică, dar foarte important, lipsită de idei preconcepute. De exemplu, transformă comportamente ale ei, specifice tulburărilor din spectrul autismului, în jocuri, oferindu-i astfel modalitați de învățare într-un mod natural: „*Tot în mașină se joacă de-a descălțatul. Jocul ăsta l-am câștigat fără drept de apel, fiindcă de ceva vreme Kiti nu mai îndrăznește să se descalțe decât după ce cobor eu din mașină.* ***1-1 pentru mine !".*** Sau: „*Când își pune în gând să facă rost de un biscuit, Kiti nu mai este mielul blând și nevinovat pe care îl știm noi în casă. O, nu ! Mă ia de mână și mă duce la bucătărie, cerându-mi chipurile,* ***apă****. În timp ce eu torn ca un fraier apa în pahar, Kiti fură cu măiestrie câțiva biscuiți din dulap, și-i îndeasă în grabă în gură și râde.*"

În rândul *oamenilor mari* lucrurile stau altfel. Concepțiile lor sunt de genul: nu vreau copilul meu să aibă de-a face cu unul cu autism pentru că ar putea copia din apucăturile lui *ciudate* sau din manifestările lui furtunoase, negândindu-se că și comportamentele necizelate încă, ale unor copiii fără de probleme pot fi la fel de *dăunătoare* ca și ale celui cu autism. Un copil, se știe, pentru a-și forma anticorpii, trebuie scos în lume. Dacă ne gândim că odată cu această nouă experiență riscă să ia toate bolile posibile ar trebui să optăm pentru a ne ține copilul în casa noastră obsesiv igienizată. Pe de altă parte, pentru a-i face copilului cunoștință cu lumea în care trăim, începem să-i citim basme unde sunt prezentate, deopotrivă, și binele și răul, prin care învață să aprecieze binele (pentru că acesta întotdeauna învinge) și cum să se ferească de rău. Nu putem să-i spunem povești numai despre bine și *roz* pentru că astfel îi deformăm realitatea. Iar experiența cu un copil cu autism nu e nici pe departe cel mai mare rău la care copilul dumneavoastră ar putea fi expus. Dimpotrivă ! Așa cum am spus și altădată, experiența cu un autist are beneficii precum orice altă relație.



Copiii au metodele lor ca să atragă atenția: uneori sparg sau trântesc ceva și părinții se uită imediat la ei. Astfel copilul a obținut ce și-a dorit. Asta nu înseamnă că un copil autist nu are de fapt nicio problemă sau că toți copiii sunt autiști. Ci doar că avem tendința să ne lovim de etichete. Nu este autist pentru că nu știe să comunice ci, nu știe să comunice pentru că are autism. Iar multe dintre problemele care țin de această afecțiune se pot rezolva. Pentru aceasta este necesară implicarea tuturor.

Pentru a ajunge să *beneficiem* de pe urma unei relații cu o persoană altfel decât noi, este necesar întâi să învățăm să-i înțelegem și să-i acceptăm printre noi. **Cu noi !** Astfel îi ajutăm să vină mai cu încredere în lumea noastră. Imaginați-vă un copil timid care trebuie să treacă de o ușă. Noi suntem de partea aceasta, unde vrem să-l convingem să vină. Unii copii vor veni la primul zâmbet sau la o bomboană fluturată pe sub nas. Alții sunt mai greu de convins: trebuie să le fluturi muuulte feluri de bomboane pe sub nas. Se plictisesc de bomboane. Trebuie să vii cu ciocolate. Mai multe feluri, ca să o aleagă pe aceea care-i place. Câștigă și runda asta și e foarte încântat. Dar el nu știe că noi am câștigat și mai mult decât a câștigat el: încrederea lui. Încet, încet, vine spre noi. Tot timid, dar vine. Data viitoare va ști că dincoace de ușă nu e cine știe ce-și imagina el că este ci, doar un loc sigur. Există și varianta să-l iei de o mână pe sus și gata. I-ai arătat – **tu, lui !** – cine-i șeful. Și a priceput. Dar nu ai câștigat nimic pentru că vor mai exista *uși* de care vei mai vrea să-l treci de-a lungul timpului. Iar el niciodată nu va păși cu încredere pe partea noastră. Va învăța doar să facă mai repede ce trebuie făcut pentru a se întoarce dincolo de ușă, pe partea lui.

Acceptare nu înseamnă doar tolerare, ci și dorință sinceră de a-l descoperi, într-un mod cât mai natural. Un copil problematic poate să manifeste, într-o anumită perioadă (care poate fi destul de lungă), adevărate crize de furie din cauze diferite (dureri fizice, plictiseală, frustrare și așa mai departe), iar supărarea lui cea mai mare să fie, de fapt, aceea că nu este înțeles, că nu ești *cu* el (nu doar lângă el) și nu îi acorzi suficientă atenție. Scopul mare nu a fost acela de a-l aduce dincoace de ușă, ci de a-l menține aici. *Înainte* nu ar fi conștientizat sentimentul *că nu este înțeles sau pe acela de singurătate.* Acum, da !

Copiii cu autism încep terapia intensivă pentru a se pregăti pentru societate. De aceea acceptarea acestor persoane de către noi este vitală. Când copiii cu autism încep un program de recuperare totul este o loterie. Nimeni nu știe, cu certitudine, cât va dura sau până la ce punct se va ajunge peste șase luni sau șase ani. După o perioadă de terapie, timp în care au asimiliat suficient, este nevoie, însă, de *confirmarea* sau întărirea achizițiilor prin ieșirea în lume. Aceasta-i miza !

SALONUL INTERNAȚIONAL DE CARTE de la CHIȘINĂU

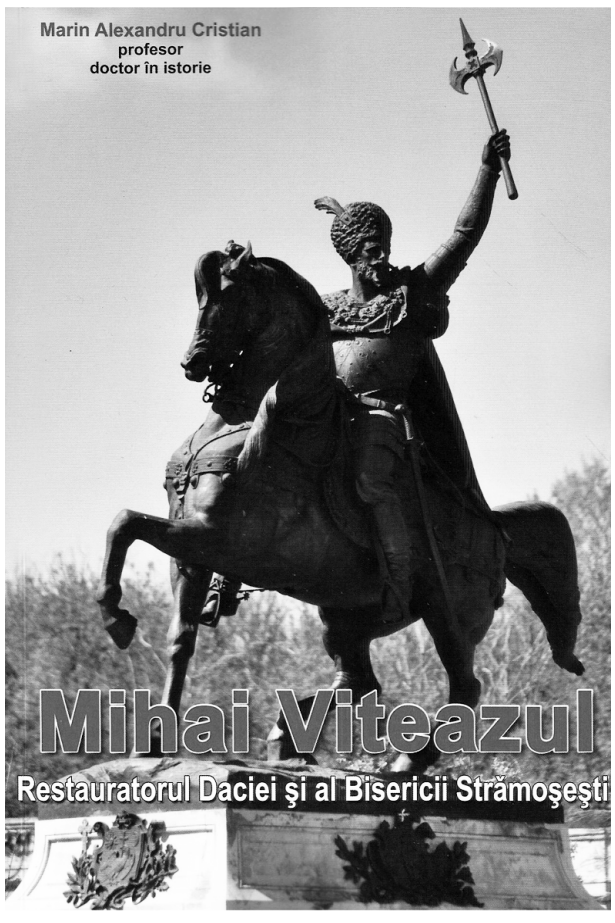
Constantin Bărbuță

Volumul *Mihai Viteazul – Restauratorul Daciei și al Bisericii strămoșești*, semnat de giurgiuveanul Cristian Alexandru Marin, a primit premiul **Clio** la Salonul Internațional de Carte de la Chișinău.

***

Biblioteca Națională a Republicii Moldova (BNRM) a organizat, cu prilejul a 180 de ani de la înființare, a XXI-a ediție a Salonului Internațional de Carte (SIC), consacrată Anului Doina și Ion Aldea Teodorovici. Evenimentul, desfășurat în perioada 31 august – 4 septembrie 2012, a fost deschis de directorul BNRM, dr. Alexe Rău, în cadrul unei prezențe numeroase. Președintele Republicii Moldova, Nicolae Timofti, a atribuit conducerii BNRM distincția *Ordinul Republicii*. În cadrul festivității de deschidere au luat cuvântul Arcadie Suceveanu, președintele Uniunii Sriitorilor din Moldova, Florin Iaru, scriitor din România, Moni Samoilă, coordonatoarea cenaclului *Republica*, reprezentanți ai Primăriei Chișinău și ai editurilor participante. Un grup de tinere îmbrăcate în rochii de epocă și tineri adăpostiți sub jobene și în fracuri au dat o culoare de autenticitate și nostalgie. La finalul festivității un mare număr de participanți au eliberat spre cerul senin baloane albastre, galbene și roșii.

La această ediție a SIC au participat 300 de edituri din 18 țări care au expus 7000 de cărți. Juriul, condus de academicianul Mihai Cimpoi, a selectat 300 de titluri, acordând un număr mare de premii, împărțite cu generozitate de scriitorul Vlad Pohilă. Marele premiu **CORESI** a revenit volumului *Republica Moldova patrimonial*, apărut la Editura Princeps, sub semnăturile cercetătorilor de la Institutul de Cercetări Enciclopedice. Premiul **CARTEA ANULUI** a fost obținut de acad. Mihai Cimpoi,



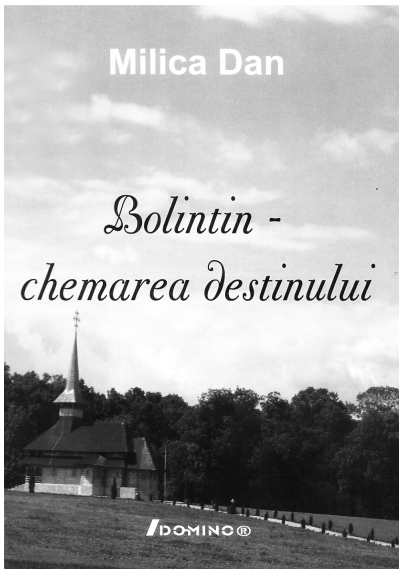
autorul lucrării *Mihai Eminescu. Dicționar enciclopedic*, tipărită la Editura Gunivas. Același premiu l-a primit și Constantin Rusnac pentru cartea *Portrete în timp* (Editura Princeps), precum și Iurie Colesnic cu volumul *Chișinăul în amintire* (Editura Ulisse). **CARTEA ANULUI** a fost atribuit ca premiu și lucrării *Istoria BNRM în documente de arhivă*, semnată de Tatiana și Ion Varta. Juriul a hotărât să acorde premiul **EDITURA ANULUI** colectivului de profesioniști de la Cartier. De asemenea, juriul a conferit premiul **TIPOGRAFIA ANULUI** Editurii Poligraf Combinat din Chișinău.

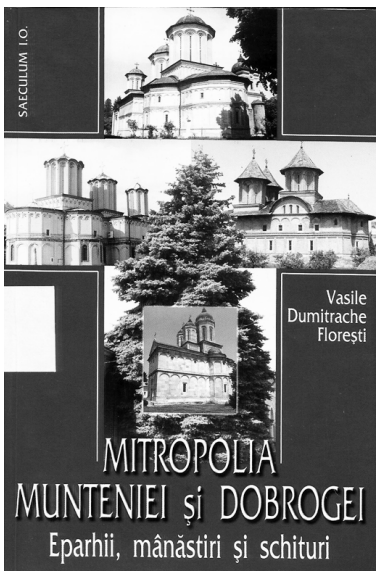
Premiile pentru debut au fost primite de medicul chirurg Pavel Borș pentru romanul *Credo*, editat de Tipografia Centrală, Diana Frumosu semnatara volumului *Strada cu trandafiri* îngrijita de Editura Arc, Olga Baltag (*Autopsia sufletului*, Editura Iulian), Igor Isac (*Cartea așteptării*, Editura Eikon), A. Turuta (*Mesaje durute*, Editura Prometeu).

Doamna Raisa Vieru, soția marelui poet, a primit premiul **RESTITUTIO** pentru volumul *Sunt robul iubirii* (Editura Agora) de Grigore Vieru. Lucrarea *Pactul Ribbentrop – Molotov și agresiunea sovietică împotriva României* apărută la Editura Libertas din Ploiești, sub îngrijirea lui Valeriu Matei, a fost distinsă cu premiul **NICOLAE IORGA**. Editurii Vicovia din Bacău i s-a atribuit premiul **DECEBAL** pentru cartea *Andrei Vartic. Oaspetele nemuririi*. Premiul muzei istoriei, **CLIO**, a fost însușit de lucrarea *Mihai Viteazul – Restauratorul Daciei și al Bisericii strămoșești*, apărută la Casa de Editură și Librărie „Nicolae Bălcescu", București, 2011, semnată de prof. dr. Cristian Alexandru Marin din Călugăreni, județul Giurgiu. Revista *Punkt* și Dragoș Popa (pentru prezentarea grafică a SIC 2012) au împărțit premiul **ILIE GRAVORUL**. Desigur, au mai fost acordate și alte premii, dar spațiul nu ne permite să le amintim pe toate.

Menționăm că un rol deosebit în întreaga arhitectură a organizării Salonului Internațional de Carte Chișinău – 2012 l-a avut doamna director cu probleme culturale, Raisa Melnic.

Din vecinătate...









CINEMATOGRAF

Bram Stoker's Dracula

Silviu Stan

„Iată povestea șocantă și terifiantă a prințului Dracula și a femeii pe care o iubea !"

Așa începe filmul de prezentare a capodoperei lui Francis Ford Copolla, *Bram Stoker's Dracula,* cu premiera în 13 octombrie 1992, bazat pe romanul cu același titlu și având o distribuție uluitoare precum Gary Oldman în rolul principal, Anthony Hopkins, Winona Ryder, Keanu Reeves. Avea să câștige trei premii Oscar: pentru cele mai bune costume, cel mai bun machiaj, cele mai bune efecte sonore.

Au fost, desigur, mai multe variante ale filmului Dracula plecând de la romanul lui Stoker, începând cu *Nosferatu* (transcriere, după ureche, al lui Nefârtatu), apărut în 1922, în Germania, din mâna lui F.W. Murnau, filmele hollywoodiene *Dracula și Frankenstien*, *Dracula și omul lup* și să nu uităm nici de interpretările celebrului actor Bella Lugosi.

Vom încerca să ne concentrăm asupra filmului lui Copolla pentru că, așa cum am spus, cei mai mulți dintre critici sunt de acord că este cel mai apropiat și cel mai bine realizat dintre toate. Prologul descrie lupta dintre Țepeș și armata sa împotriva atotputernicului Imperiu Otoman într-o viziune cinematografică a lui Roman Copolla remarcabil realizată în comparație cu peliculele din ziua de azi și prin care încearcă a ne arăta o altă imagine a acelor vremuri, diferită față de alte filme unde sunt prezentate scene de război cu mult prea multe detalii.



Catalogat de mulți ca fiind un film prea sângeros, în esență pelicula este una tragică și romantică totodată, după cum spune și subtitlul: *Love never dies*. Dintr-o altă perspectivă îl putem vedea pe Dracula ca fiind un personaj tragic: întors dintr-o victorioasă luptă împotriva turcilor, Vlad află că soția sa, Elisabeta, s-a sinucis în urma veștii că iubitul i-a fost ucis. În acel moment el se simte trădat de Dumnezeu, pentru cauza căruia lupta și renunță la credință, urlând că se va ridica din mormânt cu toate forțele întunericului pentru a răzbuna moartea Elisabetei.

BS's Dracula urmărește chinurile acestui *prinț din Transilvania*, cumplit de seducător, care se mută din răsăritul Europei în Londra sfârșitului de secol XIX. După veacuri întregi petrecute în singurătatea castelului său ajuns în ruine, atracția către omenirea de rând îi devine îndrăzneață și plină de dorință, atingând forma umană după ce și-o pierduse pe cea proprie.

Povestea lui ne vorbește despre groază și pasiune romantică, despre renunțare și sacrificiu, despre o iubire ce transcende spațiul și timpul și își găsește împlinirea prin Mina, întruchipare perfectă a femeii pierdute. O amăgire...

Efectele speciale și atmosfera gotică a filmului *Bram Stoker's Dracula*, cu mici tente comerciale, au scris un nou capitol în lunga existență a contelui Dracula pe marile și micile ecrane.



Dumitru Dumitricã

FOTOGRAME

O emoționantă, tulburătoare fereastră de timp, într-un luminos mai din primăvara anului 1979 când, după încheierea unei festivități din cadrul concursului *Viitor de aur țara noastră are*, aflat în pelerinaj la mormântul



lui Bolintineanu, poetul Virgil CARIANOPOL avea să recite din poeziile sale lângă bustul marelui corifeu al literaturii române.

Eram, pe atunci, la începuturile mele pe tărâmul literaturii, când într-un moment, stăpânit de emoții, după ce am citit și eu, mărturiseam îndrăgitului și mult regretatului poet, mâhnirea mea că îmi va fi greu ca autodidact pe acest răzvrătitor drum al poeziei.

Marele poet, de care avea să mă lege, pe viață, una dintre cele mai frumoase prietenii, m-a ascultat calm, privindu-mă cu blândețe și apoi mi-a zis: „Băiete, suflet ai, inimă ai ?". Încurcat, nu mai știu sigur ce i-am răspuns... „Dacă ai suflet, dacă ai inimă, fii sigur că vei reuși !"

Erau îndemnul și totodată aripile pe care mi le dăruia un poet autentic, un om cu un suflet nespus de frumos...

Revista "SUD" recomandă autorilor sudiști și din alte părți de țară Editura - RAWEX COMS, București, pentru publicarea unor volume de poezie, proză, teatru, eseu etc.

Indiferent de tiraj, pentru debutanți se oferă o reducere de 10%; pentru autorii publicați reducerea este de 5%.

Editor: Raluca Tudor

Telefon editură: 0720 773209

Consilier editorial: Vasile Grigorescu

Telefon revista "SUD": 0786 455702

SIMPOZIONUL
DIMITRIE BOLINTINEANU - EVOCARE LA 140 DE ANI DE LA TRECEREA ÎN VEȘNICIE - 28 august 2012

A consemnat Constanța Crudu

Bolintin, o, dulce nume,
Bolintin, o, loc iubit....









28 August 2012. Ziua mult așteptată a evenimentului organizat de ***Asociația pentru Cultură și Tradiție Istorică Bolintineanu*** împreună cu ***Protoieria Bolintin*** la Centrul Cultural *Dimitrie Bolintineanu* de la Mănăstirea *Buna Vestire* Bolintin Vale – Simpozionul „**Dimitrie Bolintineanu – Evocare la 140 de ani de la trecerea în veșnicie**” – eveniment de o mare încărcătură emoțională și, fără îndoială, mai mult decât interesant.

Rând pe rând, sosesc invitații. Mașinile pătrund în curtea mănăstirii care, de pe dealul din apropiere, se zărește ca un tărâm minunat, ce separă parcă realitatea cotidiană, banală, de acest lăcaș ce găzduiește manifestarea de înaltă spiritualitate. Biserica de la poalele pădurii domină peisajul, soarele se reflectă în argintul acoperișului, al turlei sale, amplificând impresia de măreție a acestui simbol aici, pe pământ, al divinității și invitând la meditație asupra trecerii timpului și, de asemenea, asupra rostului și rolului omului în lume.

După o vizită prin așezământul monahal, participanții se întreaptă spre sala de conferințe – un spațiu în care, pe lângă picturile reprezentând scene biblice, se găsește o impresionantă colecție de icoane vechi, donate de Patriarhie. Sala de umple, încetul cu încetul, invitații arătând respect pentru ceea ce va urma. Sunt peste 150 de persoane de toate vârstele, gata să se „înfrupte” din cuvântările personalităților care își ocupă locul la masa „aleșilor”. Pe scaune, câteva reviste de informație bisericească oferită de Protoieria Bolintin Vale și mult așteptatul prim număr al revistei ***Sud***, serie nouă, ai cărei redactori dau în această zi, proba de foc.

Printre invitații de onoare se află oameni marcanți ai vieții culturale românești: scriitorul Florentin Popescu, poetul Radu Cârneci, Virginia Milescu, Dan Anghelescu și locale: Dumitru Dumitrică, Florică Dan, profesorii Milica Dan, Maria Palangă, Corneliu State și Dragușinoiu, Maria Marinescu, Jana Simioană, Andreea Trăistaru, Ștefania Năstase, Valentina Antonescu, maica stareță Cecilia de la mănăstirea Găiseni, preotul Dumitrescu de la Hobaia, preoți de la bisericile de aparțin de Protoieria Bolintin, membrii fondatori ai ***Asociației Bolintineanu***: Dan Bărbulescu, Adi Chiva, Fănela Constantin, Constanța Crudu, Marian Grigore, Dan Trăistaru, secretarul de redacție al revistei *SUD* Ștefan Crudu, elevii care au publicat la rubrica *Debut*, alți elevi de gimnaziu și liceu și profesori de la Grupul Școlar din localitate, realizatorii filmului documentar *Bolintineanu – Poveste dăltuită în piatră*: Ciprian Necșuțu, Silviu Stan, Iulian Băcțel, etc, etc.

Conduce lucrările simpozionului părintele dr. Protoiereu Nicușor Beldiman, care transmite mesajul de binecuvântare al Presfințitului Episcop dr. Ambrozie al Giurgiului. Se păstrează un moment de reculegere în memoria publicistului Constantin Carbarău, director fondator al revistei *Sud* și președinte al „Fundației Culturale Dimitrie Bolintineanu”. Se exprimă regretul că unul dintre conferențiari, prof. univ. dr. Mihai Dinu, autor al volumului *Un alt Bolintineanu*, nu a putut fi prezent alături de noi, ca și pictorul Radu Constinescu, descendent al neamului Bolintinenilor, precum și artistul plastic Gheorghe Iacob.

În sfârșit, trăim acut impresia că timpul se oprește, odată cu intervenția d-nei dr. Ștefania Dinu Ciubotaru, muzeograf la „Muzeul Național Cotroceni”, care face o amplă și documentată prezentare a vieții și activității literare a lui Bolintineanu, insistând asupra ideii că acesta a fost *„un poet în slujba idealurilor naționale ale românilor”*. Deși multe date ne erau cunoscute, istoricul, cu o voce limpede, plăcută, a știut să ne poarte prin labirintul epocii pașoptiste și să ne dezvăluie faptele care au făcut din scriitorul Bolintineanu o personalitate controversată, al cărui sfârșit, într-o cruntă mizerie, a lăsat indiferenți pe mai marii anului 1872.

(continuare în pag. 3)



Mânăstirea “Buna Vestire” Bolintin Vale







Director fondator: Constantin Carbarău
Consiliul director: Marian Grigore, Traian Chiva, Ștefan Crudu, Vasile Grigore, Daniel Bărbulescu
Redactor șef: Vasile Grigore. **Senior editor:** Florentin Popescu
(tel.: 0246.270.633; 0720350555, revistasud@yahoo.com)
Colectiv de redacție: Ștefan Crudu (secretar de redacție), Constantin Bărbuță, Constanța Crudu, Marian Grigore, Dumitru Dumitrică, Cristina Lupașcu, Oana Dobrin

Redacția și administrația:
Str. Partizani, nr. 41A, Bolintin Vale, județul Giurgiu

ISSN 1224-7367
PREȚ 5 lei

Concepție grafică:
Raluca Tudor

Editura RAWEX COMS SRL
ralucatudor2000@yahoo.com;
0720 773209

Tipar:

Revista Sud publică opiniile colaboratorilor săi oricât de diverse ar fi acestea. Responsabilitatea pentru conținutul fiecărui text aparține, în exclusivitate, autorului.